

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

ภาษาอังกฤษกลายเป็นภาษาสากลที่จำเป็นในยุคศตวรรษที่ 21 เนื่องจากการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศทำให้การติดต่อสื่อสารไร้พรมแดน ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษจึงเป็นที่ต้องการในด้านการศึกษา อาชีพ และการท่องเที่ยว ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางที่ใช้ในการสื่อสารระหว่างประเทศในกลุ่มอาเซียน ดังนั้น การศึกษาภาษาอังกฤษตามกรอบ CEFR ช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นภาษาสากลที่ใช้สื่อสารกันทั่วโลก จากการเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นสมัยที่โลกนั้นให้ความสำคัญกับการติดต่อสื่อสารกันเป็นอย่างมาก ภาษาอังกฤษจึงเป็นภาษาหลักที่ทั่วทั้งโลกใช้เพื่อติดต่อสื่อสารกัน เนื่องจากมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่เชื่อมโยงข้อมูลเข้าด้วยกันทำให้ผู้คนสามารถติดต่อกันได้อย่างไร้พรมแดน เพราะเหตุนี้จึงทำให้ภาษาอังกฤษเป็นสิ่งที่จำเป็นในการแสวงหาความรู้ทางการศึกษาอีกด้วย การมีความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษยังช่วยส่งเสริมในด้านการงาน การประกอบอาชีพ รวมไปถึงการศึกษาต่อหรือการท่องเที่ยวอีกด้วย เช่นเดียวกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระบุว่าการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นในชีวิตประจำวัน เพราะภาษาเป็นสิ่งสำคัญในการสื่อสาร และภาษาอังกฤษนั้นถือเป็นสาระการเรียนรู้พื้นฐานที่จำเป็น จึงถือได้ว่าประเทศไทยได้เล็งเห็นความสำคัญของการใช้ภาษาอังกฤษในทุกระดับชั้นเพราะประเทศไทยก้าวเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนอย่างสมบูรณ์ตั้งแต่ปี 2558 และภาษาอังกฤษคือภาษาที่ถูกกำหนดให้นำมาใช้เป็นภาษากลาง ของประเทศในกลุ่มอาเซียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

ความสามารถในการฟังและการพูดเป็นความสามารถสำคัญ ซึ่งในการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษนั้น การพูดนับว่าเป็นทักษะที่สำคัญและจำเป็นมากเพราะเป็นทักษะที่เป็นเบื้องต้นใน การใช้สื่อสาร การเรียนการสอนภาษาอังกฤษใช้ในการติดต่อสื่อสารระหว่างกันอย่างเหมาะสมตาม สถานการณ์ ดังนั้น การเรียนการสอนในระดับเริ่มเรียนรู้ภาษานั้น ต้องเน้นการมีส่วนร่วมทางภาษาให้ มากที่สุด คือผู้เรียนต้องเรียนรู้จากการฟังและพูดอย่างเป็นธรรมชาติจนเกิดทักษะ เริ่มจากการพูดใน ชีวิตประจำวันในครอบครัว แล้วค่อยขยายออกไปสู่โลกภายนอกมากขึ้น เพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ ในการศึกษาขั้นสูงขึ้น ซึ่งปัญหาสำคัญในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนส่วนใหญ่เกิดจากปัญหา ตัวผู้เรียน เช่น อายุ ไม่กล้าพูดภาษาอังกฤษ กลัวพูดผิด ปัญหาเกิดจากสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน เช่น นักเรียนมีโอกาสดูพูดภาษาอังกฤษใน ชีวิตประจำวันน้อย และปัญหาจากการเรียนการสอนในห้องเรียน เช่น ครูผู้สอนขาดเทคนิคและ วิธีการเลือกและจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับผู้เรียน ดังนั้น การสอนทักษะ การพูดเป็นสิ่งสำคัญยิ่งและผู้สอนอันเป็นต้นแบบจะต้องพัฒนาความรู้ทางภาษาให้ใกล้เคียงกับ เจ้าของภาษาให้มากที่สุด การสื่อสารในสถานการณ์ต่างๆ จะสื่อสารกันได้อย่างน้อยที่สุดก็ต้องฟังรู้ เรื่องก่อนแล้วจึงจะทำให้ สามารถพูดโต้ตอบได้ หรือพูดได้ พูดเป็นหรือใช้เป็นและเป็นประโยชน์

ดังนั้น การสอนทักษะการฟังและการพูดเป็นสิ่งสำคัญยิ่งและผู้สอนอันเป็นต้นแบบจะต้องพัฒนาความรู้ทางภาษาให้ใกล้เคียงกับเจ้าของภาษาให้มากที่สุด การสื่อสารในสถานการณ์ต่างๆ จะสื่อสารกันได้อย่างน้อยที่สุดก็ต้องฟังรู้ เรื่องก่อนแล้วจึงจะทำให้ สามารถพูดโต้ตอบได้ หรือพูดได้ พูดเป็นหรือใช้เป็นและเป็นประโยชน์ ดังนั้น ทักษะการฟัง ควรมีการบรรยาย ในช่วงแรกสำหรับการเริ่มต้นฟัง เนื่องจากผู้เรียนจะได้เห็น รูปของคำศัพท์พร้อมกับการออกเสียงของคำศัพท์นั้น ๆ ซึ่งทักษะการฟังก็จะเชื่อมโยงกับการออกเสียง (Pronunciation) ด้วย การสอนทักษะการฟังมีช่องทางหลากหลายในอินเทอร์เน็ตด้วยเช่น YouTube, ภาพยนตร์, Podcasts ฯลฯ โดยการฝึกฟังด้วยหูฟังจะช่วยให้ผู้เรียนรับรู้เสียงได้ดีกว่าลำโพง สำหรับการสอนฟังควรมีทั้งการฝึกฟังในห้องและฝึกฟังด้วยตนเองนอกเวลาเรียนยกตัวอย่าง การเปิดคลิป Cut Scenes ของภาพยนตร์ แล้วให้ผู้เรียนฟัง จากนั้นครูถามผู้เรียนว่าสามารถจับใจความได้ไหม แล้วใจความคืออะไรโดยครั้งแรกยังไม่คาดหวังว่าจะต้องตอบได้ แล้วเปิดคลิปอีกครั้ง จากนั้นครูก็ถามคำถามเช่นเดิม สุดท้ายเปิดคลิปพร้อม Swider เพื่อเป็นการพิสูจน์คำตอบ (จิราพร เณรธณี, 2565)

นอกจากนี้ผู้วิจัยเห็นว่า สื่อการเรียนรู้เป็นเครื่องมือส่งเสริมสนับสนุนการจัดการกระบวนการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนเข้าถึงความรู้ ทักษะปฏิบัติ กระบวนการเรียน และคุณลักษณะตามมาตรฐานของหลักสูตร ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สื่อการเรียนรู้มีหลากหลายประเภททั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์สื่อเทคโนโลยี และเครือข่ายการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีในท้องถิ่น การเลือกใช้สื่อควรเลือกให้มีความเหมาะสมกับระดับพัฒนาการ และลีลาการเรียนรู้ที่หลากหลายของผู้เรียนและชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2558, น. 100)กล่าวว่า การใช้สื่อการเรียนการสอนหลายชนิดในการสอนแต่ละคาบโดยให้สัมพันธ์กัน เป็นไปอย่างมีระบบในรูปของสื่อประสมจะเป็นผลดีกว่าการใช้สื่ออย่างใดอย่างหนึ่งเพียงอย่างเดียว ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าว ของวิชัย วงษ์ใหญ่ (2561, น. 29) ที่กล่าวไว้ว่าการสอนโดยใช้สื่อการเรียนการสอนในรูปสื่อประสมที่มีระบบการผลิตโดยนำเอาสื่อการเรียนหลาย ๆ อย่างมาสัมพันธ์กันและมีคุณค่าส่งเสริมกันแล้วจะทำให้ครูมีความมั่นใจในการสอนเด็กเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยที่ยุพิน พิพิธกุล และไม่ได้ ครูจะต้องนำสื่อการสอนหลาย ๆ อย่างมาประกอบกัน อันได้แก่สื่อประสม เพราะสื่อประสมจะช่วยให้ผู้เรียนที่มีความสามารถในการเรียนรู้ เข้าสามารถเรียนรู้ได้เร็วขึ้นและ จะทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ดีกว่าใช้สื่ออย่างใดอย่างหนึ่งเพียงอย่างเดียว ด้วยเหตุนี้เองทางผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำสื่อประสมที่เชื่อมโยงเนื้อหาเกี่ยวกับสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวัน มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน อรรถพร ณัฏฐ์ (2560, น. 17-18) ได้กล่าวอีกว่า ครูจะใช้สื่ออย่างใดอย่างหนึ่งเพียงอย่างเดียว เพื่อเป็นตัวกลางในการถ่ายทอดความรู้ที่เป็นนามธรรมให้เป็นรูปธรรมมากขึ้นรวมทั้งสร้างความสนใจของผู้เรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพเกิดทักษะการฟังของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวทางและวิธีการในการพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียนและแนวทางหนึ่งที่ได้ผลดี คือ การใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือเพราะเป็นวิธีการที่สามารถทำให้นักเรียนเกิดการพัฒนาครบทั้ง 4 ทักษะ มีความสามารถในการสื่อสาร สร้างความสามัคคี และความรับผิดชอบ ตลอดจนการพัฒนาการทำงานในระบบกลุ่มที่มีความคิดในเชิงบวก รู้บทบาทหน้าที่ของตนเอง สอดคล้องกับ Johnson, R. and Johnson, D. (1994, pp. 31-32) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือนี้เป็นวิธีการจัดประสบการณ์การ

เรียนรู้ให้กับนักเรียน เป็นกลุ่มเล็ก กลุ่มละประมาณ 3-5 คนสมาชิกแต่ละกลุ่มคละเพศ คละความสามารถทางการเรียน ซึ่งสมาชิกในกลุ่มต้องมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันรับฟังความคิดเห็น ช่วยเหลือกันและกันและรับผิดชอบต่อผลงานในกลุ่มและของตนเอง และ Slavin(1995, pp.33-34) ได้เสนอแนะว่า ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ นั้นเป็นการเรียนรู้ที่นักเรียนเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม ๆ และเรียนรู้ร่วมกันจนเป็นผลสำเร็จและเสนอแนะเพิ่มเติมว่าการสอนแบบดังกล่าวช่วยให้นักเรียนกระตือรือร้น ภูมิใจในตนเอง ตระหนักถึงความรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและต่อกลุ่มช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น พัฒนาความสัมพันธ์ที่ดี มีการยอมรับผู้อื่นมากขึ้น สร้างความมั่นใจในตนเองและรู้คุณค่าของตนเองมากขึ้น สอดคล้องกับวัชรรา เถนเรียนดี (2554, น. 156) ที่กล่าวถึงทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือไว้ว่าเป็นการเรียนรู้ที่มุ่งส่งเสริมทักษะทางสังคมและพฤติกรรมการทำงานกลุ่มที่ช่วยเหลือพึ่งพากันจนงานบรรลุผลสำเร็จ ครูต้องติดตามดูแลการเรียนรู้และการปฏิบัติงานกลุ่มของนักเรียนตลอดเวลา ให้ทุกคนรับผิดชอบต่อผลงานตนเองและของกลุ่ม นอกจากนี้ทิตินา แคมมณี (2560, น. 101-102) กล่าวถึงทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning Theory) ว่าในชั้นเรียนทั่วไปผู้เรียนมักจะแข่งขันกันเพื่อให้ได้คะแนนดีเด็กเก่งจะได้รับรางวัล หรือการชมเชยมีแรงจูงใจในการเรียน ส่วนเด็กอ่อนเป็นผู้แพ้และรู้สึกคับข้องใจ ส่งผลให้เกิดความอิจฉาและแบ่งพวกกันระหว่างผู้เรียน เพื่อให้การเรียนเป็นการช่วยเหลือกัน และลดการแข่งขัน อีกทั้งพบว่าการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนที่มีความแตกต่างกันนั่งรวมกันเป็นกลุ่มประมาณ 4-6 คน และช่วยกันเรียนรู้เป็นวิธีที่เหมาะสม ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือได้รับความนิยมและมีผู้นำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและทำวิจัยเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้เพราะจุดมุ่งหมายที่สำคัญในการเรียนรู้แบบร่วมมือนั้นคือการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในทุกระดับความสามารถ เพราะเด็กอ่อนได้เรียนรู้ได้ตัวอย่าง และมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนที่เก่งกว่าและเด็กเก่งเรียนรู้ที่จะอดทนและเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ทฤษฎีนี้ช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ว่าในชีวิตจริงนั้นต้องอาศัยความร่วมมือมากกว่าการแข่งขันและเพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงและประสบความสำเร็จความสำคัญย่อมเกิดกับผู้ที่มีความเชื่อมั่น กล้าคิด กล้าทำ และกล้าแสดงออก ผู้สอนส่วนใหญ่ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือนี้ไปใช้ในการวิจัยแก้ไขปัญหาในการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียน การเรียนรู้มีความคงทนมากขึ้น มีแรงจูงใจภายในและแรงจูงใจใฝ่ผลสัมฤทธิ์ มีการใช้เวลาอย่างมีประสิทธิภาพ ใช้เหตุผลดีขึ้น และคิดอย่างมีวิจารณญาณมากขึ้น จากความสำคัญ ปัญหา และแนวทางการแก้ปัญหาดังกล่าวข้างต้น

ผู้วิจัยจึงคิดที่จะทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษด้วยสื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่1 สาขาการตลาด โดยใช้สื่อประสมในการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ทั้งนี้ เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพในอนาคตต่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลการพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับชั้น ปวช.1 สาขาการตลาดโดยใช้สื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือ
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นปวช.1 สาขาวิชาการตลาดก่อนการเรียนและหลังเรียน โดยใช้สื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือ
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้น ปวช.1 สาขาวิชาการตลาด หลังจากได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือ

สมมุติฐานการวิจัย

นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2569 วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่ จำนวน 5 ห้อง คือ ห้องเรียนสาขาคอมกราฟฟิก, ห้องเรียนสาขาอาหารและโภชนาการ, ห้องเรียนสาขาบัญชี1/1, ห้องเรียนสาขาบัญชี1/2 ,ห้องเรียนสาขาการตลาด รวม 115 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้เป็นนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่1 สาขาวิชา การตลาด วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่ จำนวน 30 คน โดยการสุ่มแบบยักกลุ่ม (cluster Random Sampling) ซึ่งนักเรียนทั้งหมดมีความสามารถด้านภาษาอังกฤษแบบคละความสามารถ

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การใช้สื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือ

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษและความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้สื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือ

3. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ตรงตามคำอธิบายรายวิชา20000-1201 ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ของหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.)พุทธศักราช2567 ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ตามหัวข้อทางภาษา ดังนี้ Greeting, Weather, Directions and Daily Routines

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2569 เป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง

นิยามคำศัพท์เฉพาะ

สื่อประสม หมายถึง สื่อประสมฝึกทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แต่ละชุดประกอบด้วย

วิดิทัศน์ บทฟังและแบบวัดทักษะการฟังภาษาอังกฤษหลังเรียน มีจำนวน 3 แบบฝึก เรื่อง Greeting, Weather, Directions and Daily Routines เป็นแบบฝึกประกอบคำบรรยาย แบบฝึกกิจกรรมกลุ่ม และแบบฝึกการสอนแบบรายบุคคล

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) หมายถึง การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ดังนี้

1) ขั้นทบทวนประสบการณ์ครูให้คำแนะนำการเรีอนรู้แก่นักเรียน ทบทวนและสำรวจความรู้เดิม กระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจร่วมกับการใช้สื่อประสม

2) ขั้นกิจกรรม นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรม ทำงานร่วมกันตามกิจกรรมที่ครูจัดเตรียมไว้โดยกิจกรรมที่จัดเตรียมสามารถเป็นได้ทั้งกิจกรรมเดี่ยวและกิจกรรมกลุ่มโดยใช้สื่อประสมทั้งสื่อประสมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองและสื่อประสมที่ผู้วิจัยคัดเลือกจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีผู้สร้างไว้แล้วโดยกิจกรรมที่ใช้มี 3 กิจกรรม ดังนี้

2.1) กิจกรรมฟังแบบจิ๊กซอว์ (Jigsaw Listening) คือ กิจกรรมที่นักเรียนจะต้องทำเป็นกลุ่ม โดยนักเรียนแต่ละคนจะได้ฟังเนื้อเรื่องที่ฟัง มีรายละเอียดที่แตกต่างกันแต่เป็นเรื่องเดียวกัน เช่น บทสนทนาทางโทรศัพท์ซึ่งนักเรียนจะต้องรวบรวมความจริงโดยการเปรียบเทียบข้อความที่ได้บันทึกไว้

2.2) การฟังเพลงและเสียงประกอบ (Music and Sound Effect) ในกิจกรรมนี้จะต้องเติมเนื้อเพลงลงในช่องว่าง หรือบอกอารมณ์ ความรู้สึกของผู้ร้องหลังจากที่ได้ฟัง

3) กิจกรรมการฟังเรื่องเล่า (Story) หลังจากที่นักเรียนได้ฟังเรื่องเล่า ในกิจกรรมนี้นักเรียนจะต้องเรียงลำดับเหตุการณ์ หรือข้อความตามเนื้อหาที่ได้ฟัง คาดเดาตอนจบของเรื่องเล่า

4) ขั้นสะท้อนความคิด ให้นักเรียนสะท้อนความคิดและองค์ความรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม โดยคิดวิเคราะห์สถานการณ์และกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในขณะที่เข้าร่วมกิจกรรมและนำเสนอผลงานของตนเองหรือของกลุ่ม

5) ขั้นประเมินผล ประเมินผลการเรียนรู้จากสิ่งที่นักเรียนได้เรียนมา

6) ขั้นประยุกต์ใช้ นำสิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้นำมาใช้ในสถานการณ์ใหม่หรือสถานการณ์ใกล้เคียงกับสิ่งที่ได้เรียนรู้มา

ทักษะการฟัง(Listening skill) หมายถึง ความสามารถในการรับรู้และเข้าใจข้อมูลที่ได้ยินผ่านภาษาพูด

ทักษะการพูด (Speaking skill) หมายถึง ความสามารถในการสื่อสารความคิดเห็น ความรู้สึก หรือ ข้อมูลต่างๆ ผ่านภาษาพูด

แบบวัดทักษะการฟังภาษาอังกฤษ หมายถึง แบบวัดที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีลักษณะเป็นปรนัย แบบ 4 ตัวเลือก มีจำนวน 10 ข้อ นำแบบวัดทักษะการฟังภาษาอังกฤษ ที่ได้รับการตรวจสอบ จากผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่า 10C แล้วคัดเลือกข้อสอบที่มีค่า IOC (Index of Item Objective of Congruence) ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2542, น. 244) ผลการวิเคราะห์คำนวณหา ค่า IOC มีค่า 0.67 - 1.00

แบบสำรวจความพึงพอใจต่อการใช้สื่อประสมในการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ หมายถึง แบบสำรวจที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568 วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่ ที่มีการจัดกิจกรรมการพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่1 โดยใช้สื่อประสมในการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ จำนวน 16 ข้อ เป็นแบบสำรวจความพึงพอใจของนักเรียนต่อการใช้สื่อประสมในการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มีประเด็นการประเมิน 4 ด้าน คือ 1) ด้านเนื้อหา 2) ด้านกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ 3) ด้านครูผู้สอน และ 4) ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. นักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2569 วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่มีทักษะการฟังภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น
2. การใช้สื่อประสมจะช่วยให้นักเรียนได้ฝึกฟังสำเนียงภาษาอังกฤษที่หลากหลาย ได้ฝึกพูดตามได้ ฝึกทำความเข้าใจบริบทต่างๆ และสามารถนำภาษาที่ได้เรียนรู้ไปใช้ในชีวิตจริงได้
3. ผู้สอนสามารถพัฒนากระบวนการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้มีความหลากหลายและน่าสนใจมากยิ่งขึ้น
4. การใช้สื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือจะช่วยให้ผู้สอนสามารถถ่ายทอดเนื้อหาได้อย่างชัดเจนและน่าสนใจ ทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาได้ง่ายขึ้น

กรอบแนวคิดการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

การใช้สื่อประสมและการเรียนรู้แบบ
ร่วมมือ ในวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการ
สื่อสาร ระดับชั้นประกาศนียบัตร
วิชาชีพชั้นปีที่1

ตัวแปรตาม

- ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ
- ทักษะการฟังภาษาอังกฤษ
- ความพึงพอใจนักเรียนต่อการ
ใช้สื่อประสมและการเรียนรู้
แบบร่วมมือ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานตามหัวข้อดังนี้

1. ทักษะการฟัง

1.1 ความหมายของการฟัง

1.2 ความสำคัญของทักษะการฟัง

1.3 องค์ประกอบของทักษะการฟัง

1.4 การวัดและเกณฑ์การประเมินทักษะการฟัง

2. ทักษะการพูด

2.1 ความหมายของการพูดเพื่อการสื่อสาร

2.2 ความสามารถในการพูดเพื่อการสื่อสาร

2.3 การวัดและประเมินผลความสามารถในการพูดเพื่อการสื่อสาร

3. ชุดสื่อประสม

3.1 ความหมายของชุดสื่อประสม

3.2 ประเภทของชุดสื่อประสม

3.3 ประโยชน์ของชุดสื่อประสม

3.4 หลักการเลือกใช้และผลิตชุดสื่อประสม

4. กรอบอ้างอิงทางภาษาของสหภาพยุโรป

(The Common European Framework of Reference for Language)

5. ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ

5.1 ความหมายของทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ

5.2 วัตถุประสงค์ของทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ

5.3 แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ

5.4 องค์ประกอบสำคัญของการเรียนรู้แบบร่วมมือ

5.5 ความแตกต่างระหว่างการเรียนรู้แบบร่วมมือกับการเรียนเป็นกลุ่มแบบดั้งเดิม

5.6 รูปแบบการเรียนการสอนของการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Instructional Models of Cooperative Learning)

5.7 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ

5.8 การสังเกตพฤติกรรมความร่วมมือในชั้นเรียน

- 5.9 ประโยชน์ของการเรียนแบบร่วมมือ
- 6. ความพึงพอใจในการเรียนภาษาอังกฤษ
 - 6.1 ความหมายของความพึงพอใจ
 - 6.2 ทฤษฎีความพึงพอใจ
 - 6.3 ทฤษฎีความต้องการของ Maslow
- 7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 7.1 งานวิจัยภายในประเทศ
 - 7.2 งานวิจัยนอกประเทศ

1. ทักษะการฟัง

1.1 ความหมายของทักษะการฟัง

Krashen (1982) กล่าวว่า การฟังเป็นการให้ปัจจัยป้อนเข้าที่มีความหมายสำหรับผู้ฟังโดยไม่ต้องกดดันให้ผู้เรียนที่เรียนภาษาที่สองพูดจนกว่าจะเข้าใจได้เต็มที่ อาจใช้วิธีการอื่นเพื่อช่วยให้ ผู้เรียนรับประสบการณ์ที่มีความหมายได้เช่นกัน

ฤทัยรัตน์ ศรีพวงมาลัย (2561) ได้อธิบายว่า การฟังคือกระบวนการรับฟังสารผ่านทางเสียง จากแหล่งต่างๆ เช่นผู้พูดหรือสื่ออุปกรณ์ทางเสียง ซึ่งต้องใช้กระบวนการคิด, ตีความ, และวิเคราะห์ ความหมายจากสิ่งที่ได้ฟังเพื่อเข้าใจความสำคัญของสาร โดยเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยทักษะใน การประมวลผลทางสมอง เพื่อนำสารที่ได้ฟังไปปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการได้ถูกต้อง

ปริญญ์ ทองเกลี้ยง (2562) ได้ให้ความหมายของการฟังไว้ว่า การฟัง คือ การรับรู้เสียงที่ได้ยินอย่างตั้งใจจากนั้นผ่านกระบวนการตีความหรือแปลความจากภาษา น้ำเสียง ร่วมกับประสบการณ์ เดิมของผู้ฟังเพื่อทำความเข้าใจในสิ่งที่ได้ฟัง

สรุปได้ว่า ทักษะการฟังหมายถึง ความสามารถในการฟังเสียงเพื่อการจับประเด็นใจ ความหมายหลักจากสิ่งที่ฟังซึ่งต้องอาศัยกระบวนการคิด ทั้งทัศนคติและกลวิธีในการทำทำความเข้าใจใน สิ่งที่ได้ฟังโดยเป็นทักษะที่สามารถพัฒนาได้

1.2 ความสำคัญของทักษะการฟัง

ทักษะการฟังถือเป็นทักษะที่สำคัญในการสื่อสารโดยมีนักการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญได้ กล่าวถึงความสำคัญของทักษะการฟังไว้ดังต่อไปนี้

Harmer (2007) การฟังช่วยส่งเสริมการออกเสียงที่ดีขึ้นและเพิ่มความเข้าใจในภาษาจาก การพูดมากขึ้นเท่าไร การฟังยังช่วยปรับปรุงการออกเสียงคำให้ถูกต้อง การเน้นสำคัญ การเชื่อมโยง ประโยคเข้าด้วยกัน และทักษะการสื่อสารที่ดีไม่ได้มาจากการพูดเท่านั้น แต่มาจากการฟังอย่างมี ประสิทธิภาพด้วย

ฤทัยรัตน์ ศรีพวงมาลัย (2561) การฟังมีความสำคัญอย่างมากในการพัฒนาทักษะการ เรียนรู้ภาษาต่างๆ โดยเฉพาะการออกเสียงที่ถูกต้อง การเป็นผู้พูดที่ดีนั้นจะต้องเป็นผู้ฟังที่ดีเช่นกัน เพราะการเป็นผู้ฟังที่ดี จะทำให้ได้รับความเคารพและยอมรับจากผู้อื่น นอกจากนี้ยังสามารถเรียนรู้ เรื่องใหม่ๆ และเข้าใจความรู้สึก

ของผู้อื่นได้จากประสบการณ์การฟัง การรับฟังเรื่องที่มีประโยชน์จะ ช่วยให้เราปรับปรุงชีวิตของเราให้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังสามารถนำเรื่องที่ได้อ่านมาปรับใช้ให้เป็น ประโยชน์ต่อชีวิตประจำวันของเราได้ด้วย

ปริยานุช ทองเกลี้ยง (2562) ทักษะการฟังมีความสำคัญ เนื่องจากเป็นทักษะการรับรู้ซึ่ง เป็นพื้นฐาน ในการเรียนรู้ภาษาและเรียนรู้สิ่งต่างๆ ในลำดับต่อไป หากผู้ฟังมีทักษะการฟังที่ดีจะทำให้ มีทักษะการรับ ข้อมูลที่ดี แปลความได้อย่างถูกต้อง และเกิดการสื่อสารโต้ตอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในที่สุด

สรุปได้ว่า ทักษะการฟังเป็นทักษะที่สำคัญในการเรียนรู้ภาษาเนื่องจากเป็นทักษะพื้นฐานที่ สำคัญในการเรียนรู้ ทักษะอื่นๆ ทางภาษาต่อไป หากผู้ฟังมีทักษะการฟังที่ดีจะทำให้มีทักษะการรับ ข้อมูลที่ดีแปลความได้อย่าง ถูกต้องทำให้เกิดการสื่อสารโต้ตอบได้อย่างมีประสิทธิภาพในที่สุด

1.3 องค์ประกอบของทักษะการฟัง

Rost (1991, อ้างใน ชายุดา จันทะปิตตา, 2555) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการฟังว่า ผู้ฟังต้องมี องค์ประกอบด้านความสามารถในการใช้ทักษะต่างๆดังนี้

2. 1. ทักษะการรับรู้ (Perception skills) คือเป็นความสามารถในการแยกแยะเสียงและจดจำคำที่ได้ยิน

ทักษะการวิเคราะห์ (Analysis skills) คือ ความสามารถในการแยกแยะและจำแนก หน่วยไวยากรณ์และภาษา จากสิ่งที่ได้ยิน

3. ทักษะการสังเคราะห์ (Synthesis skills) คือ ความสามารถในการเชื่อมโยงสิ่งต่างๆ ใน ภาษาที่ได้ยินและนำความรู้เดิมมาใช้เพื่อเข้าใจสิ่งที่ได้ยินได้อย่างถูกต้อง

Lynch (1996) ได้อธิบายถึงความสามารถระหว่างองค์ประกอบที่ก่อให้เกิดความสามารถใน การฟัง

1. พื้นความรู้เดิม (Background Knowledge) จะประกอบด้วยความรู้ทั่วไปที่กว้างขวาง และ ดังนี้

ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับความทรงจำ เช่น ความรู้พื้นฐานในด้านวิทยาศาสตร์ และเหตุการณ์ ทางประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อและธรรมเนียมประเพณี

2. ความรู้เกี่ยวกับภาษา (Language) สามารถเรียนรู้ได้โดยไม่เป็นทางการโดยการสะสม ประสบการณ์จากการใช้งานภาษาแม่หรือเรียนรู้ผ่านการสอนในโรงเรียน

3. บริบททางภาษา (Context) เป็นเครื่องมือในการเชื่อมโยงระหว่างความรู้เกี่ยวกับภาษา และพื้น ความรู้เดิมของผู้ฟังในขณะที่พวกเขาได้ยินข้อความ การใช้บริบทจะช่วยส่งเสริมให้เกิดความ เข้าใจในการฟัง และช่วยให้ความหมายของคำในบริบทมีความชัดเจนขึ้น

Valette and Disick (1972 อ้างใน ภัทราวดี ยวนชื่น, 2553) ได้แบ่งระดับความสามารถ ในการฟัง ภาษาต่างประเทศเป็น 5 ระดับดังนี้

1. ระดับทักษะกลไก (Mechanical Skills: Perception) ระดับที่ผู้ฟังสามารถแยกแยะ เสียงและ รูปแบบการพูดของภาษาแม่กับภาษาต่างประเทศได้โดยไม่ต้องเข้าใจความหมายของ ประโยค
2. ระดับความรู้ (Knowledge: Recognition) ระดับที่ผู้ฟังเข้าใจความหมายของคำหรือ ประโยคที่ได้ ฟังแล้วสามารถตอบสนองได้

3. ระดับถ่ายโอน (Transfer: Reception) ระดับที่ผู้ฟังสามารถฟังข้อความยาวๆ หลาย ประโยคและเข้าใจประโยคที่เขียนใหม่โดยใช้ศัพท์และไวยากรณ์ที่เรียนมาแล้ว
4. ระดับสื่อสาร (Communication: Comprehension) การให้ผู้ฟังเข้าใจความหมาย โดยทั่วไปของข้อความที่มีคำศัพท์ใหม่โดยใช้ประสบการณ์เดิมในการคาดเดา และสามารถฟังเข้าใจ ข้อความที่พูดอย่างรวดเร็วได้ เช่น เนื้อหาของภาพยนตร์ รายการวิทยุหรือโทรทัศน์
5. ระดับวิพากษ์วิจารณ์ (Criticism: Analysis) การให้ผู้ฟังเข้าใจและแยกแยะประเภทของ ข้อความที่ฟัง โดยสามารถประเมินได้ว่าภาษาที่ใช้เป็นมาตรฐานหรือไม่ และเข้าใจอารมณ์ความรู้สึกและความจุของผู้พูดจากแนวทางการใช้เสียงและถ้อยคำของผู้พูด

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าองค์ประกอบที่ทำให้เกิดความสามารถในการฟังนั้นประกอบไปด้วย องค์ประกอบที่แตกต่างการ เช่น การเกิดทักษะการรับรู้ที่ทำให้เกิดการรับรู้คำศัพท์ต่างๆที่ได้จากการ ฟังจากนั้นจึงเกิดทักษะการวิเคราะห์ที่ใช้ในการวิเคราะห์โครงสร้างไวยากรณ์จากประโยคที่ได้ฟังและ สุดท้ายจึงเกิดทักษะการสังเคราะห์เพื่อนำคำศัพท์ โครงสร้างทางไวยากรณ์และความรู้ทางด้านภาษา มาสังเคราะห์เพื่อให้เกิดความเข้าใจจากสิ่งที่ได้ฟัง หรือเกิดจากการมีพื้นความรู้เดิม , ความรู้เกี่ยวกับ ภาษา และ บริบททางภาษา ช่วยส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจในการฟัง เป็นต้น

1.4 การวัดและเกณฑ์การประเมินทักษะการฟัง

Flowerdew and Miller (2005) ได้กล่าวถึง การทดสอบการฟังมีรูปแบบที่แตกต่างกันได้ เช่น การใช้แบบทดสอบเพื่อวัดและประเมินความสามารถทางภาษาของผู้เรียนในวิชาเฉพาะเจาะจง และจัดระดับความรู้ (Proficiency and Placement Test) อาจมีการออกแบบแบบทดสอบที่เหมาะสมกับแต่ละรูปแบบการฟัง ซึ่งจะมีคำถามที่หลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกการฟังแบบ หลากหลาย ดังนี้

การเขียนตามคำบอก (Dictation) คือ วิธีการทดสอบที่ให้ผู้เรียนฟังคำ ประโยคหรือวลี จากนั้นให้ผู้เรียนเขียนประโยคหรือวลีที่ได้ยิน ซึ่งการทดสอบประเภทนี้นิยมใช้เป็นการทดสอบ ความสามารถทางภาษาของผู้เรียน

การเขียนตามคำบอกแบบเติมคำ (Partial Dictation) คือ วิธีการทดสอบที่ผู้เรียนได้รับ แบบทดสอบที่ละเว้นข้อความบางส่วนไว้ จากนั้นฟังเรื่องหรือเนื้อหาฉบับเต็มเพื่อให้ผู้เรียนเติมคำหรือ วลี ลงในช่องว่างให้ได้เนื้อเรื่องที่สมบูรณ์

การฟังเรื่องแล้วตอบคำถาม (Text with Questions) คือ วิธีการทดสอบที่ให้ผู้เรียนฟังบท สนทนาที่ผู้สอนอ่านหรือการฟังจากแถบบันทึกเสียงแล้วทำแบบทดสอบแบบเลือกตอบ (multiple choices test)

การตอบสนองต่อประโยคที่ได้ยิน (Responding to Statement) คือ วิธีการทดสอบที่ ผู้เรียนฟัง ประโยคหรือคำถามแล้วตอบสนองโดยการเลือกคำหรือรูปภาพ การระบุว่าประโยคหรือ คำถามที่ได้ฟังนั้นถูกหรือผิด หรือตอบสนองด้วยคำตอบแบบสั้นๆ

การตอบคำถามถูก-ผิดแบบสามตัวเลือก (Three Choices True-False) คือ วิธีการทดสอบ ที่พัฒนา มาจากแบบทดสอบประเภทเลือกคำตอบแบบถูก-ผิด (true or false test) โดยเพิ่มตัวเลือก “ไม่ได้ระบุไว้

การเติมคำจากการฟังแถบบันทึกเสียง (Recorded Cloze) คือ วิธีการทดสอบที่ให้ผู้เรียน ฟังเทปหรือแถบบันทึกเสียง ซึ่งในทุกๆ คำที่ 15 จะถูกแทนที่ด้วยเสียงสัญญาณอื่นๆ ที่ไม่ใช่คำ หรือ วลีจากเรื่องและมีการหยุดระหว่างประโยค เพื่อให้ผู้เรียนเติมคำหรือวลีให้เนื้อเรื่องสมบูรณ์

การส่งผ่านข้อมูล (Information Transfer) คือ วิธีการทดสอบที่ให้ผู้เรียนฟังการบรรยาย หรือบทสนทนาแล้วสร้าง เติมแผนผังหรือตารางในขณะที่ฟัง

Hubbard (2017) จำแนกการทดสอบการฟังภาษาอังกฤษไว้ 2 ประเภท ได้แก่

1. การทดสอบการฟังที่แท้จริง (Pure listening test) เป็นการทดสอบการฟังและการจำแนกเสียงของคำที่ได้ยิน เช่น

- 1.1) การทดสอบจำแนกเสียงโดยใช้การเทียบเสียง
- 1.2) การทดสอบจำแนกเสียงโดยวัดการฟังเสียงเน้นหลัก (Stress) ในคำและประโยค
- 1.3) การทดสอบการฟังระดับเสียงสูงต่ำในประโยค

2. การทดสอบความเข้าใจในการฟัง (Listening comprehension test) เป็นการทดสอบ ความเข้าใจในสิ่งที่ฟัง ดังนี้

- 2.1) ฟังข้อความทั้งหมด 1 ครั้งจบแล้วให้ผู้เรียนเลือกว่าถูกหรือผิดจากข้อความที่ฟัง
- 2.2) ฟังข้อความ 1 ครั้ง จบแล้วมีคำถามและคำตอบที่เป็นตัวเลือก
- 2.3) ฟังคำถามแล้วตอบคำถามเกี่ยวกับข้อความนั้นๆ สำหรับผู้เริ่มเรียนคำถามอาจเป็น ภาษาแม่
- 2.4) แจกแผนที่ของสถานที่ เช่น ถนน เมือง เป็นต้น พร้อมทั้งบอกจุดเริ่มต้นให้กับ ผู้เรียน จากนั้นผู้เรียนฟังการบอกวิธีเดินทางแล้วไปให้ถึงจุดหมายปลายทาง แล้วระบุตำแหน่งของ จุดหมายไว้
- 2.5) ฟังข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องราวต่างๆ เช่น อุณหภูมิ สภาพอากาศ หรือหมายเลขผู้เล่น นักกีฬา แล้วกรอกข้อมูลหรือทำเครื่องหมายลงในตารางข้อมูล
- 2.6) สมมติให้ผู้เรียนอยู่ในสถานการณ์นั้นๆ แล้วสรุปข้อความที่ได้ยิน
- 2.7) การจดโน้ต ใ้กับผู้เรียนในระดับสูง
- 2.8) การเขียนตามคำบอก เพื่อดูความสามารถในการสะกดคำและใช้เครื่องหมายวรรคตอน

2. ทักษะการพูด

2.1 ความหมายของการพูดเพื่อการสื่อสาร

การพูดเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งในการเรียนภาษาเพื่อการสื่อสาร ผู้พูดจะต้องใช้ ความสามารถทางด้านภาษาหลายด้านประกอบกัน เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจ โดยจะต้องถ่ายทอดความรู้สึก นึกคิดของผู้พูดที่จะพูดให้ผู้ฟังสามารถฟังเข้าใจ ผู้พูดที่ดีจะต้องพูดให้เหมาะสมกับโอกาสและ สถานการณ์ต่างๆ และมีความคล่องแคล่วในการพูด โดยการเลือกใช้คำพูดที่ถูกต้อง

สมิตรา อังวัฒนกุล (2540 หน้า 167) กล่าวว่า การพูดเป็นการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ความเข้าใจให้ผู้ฟังได้รับรู้และเข้าใจจุดหมายของผู้พูด โดยใช้กลวิธีในการพูดที่ทำให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพ

อวยชัย ผกามาต (2542 หน้า 1-2) กล่าวถึง ความหมายของการพูดไว้ว่า การพูดคือการ สื่อสารทาง

ความคิด ประสบการณ์และความต้องการของผู้พูดไปสู่ผู้ฟัง เพื่อสื่อความหมายให้ผู้ฟังเกิด ความเข้าใจ โดยใช้ น้ำเสียง ภาษา และกริยาท่าทาง ได้อย่างถูกต้องตามจรรยาบรรณ และประเพณี นิยมของสังคมให้ผู้ฟังรับรู้ และได้รับการตอบสนอง

สรุปได้ว่า การพูดหมายถึงการใช้ความสามารถทางด้านภาษา รวมถึงท่าทาง ความรู้สึกนึกคิด ที่จะ ถ่ายทอดให้ผู้ฟังเข้าใจ โดยมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญคือ เพื่อแลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูลระหว่างบุคคล ตั้งแต่สองคน ขึ้นไป การพูดที่มีประสิทธิภาพนั้น ผู้พูดจะต้องเลือกใช้ถ้อยคำ น้ำเสียง รวมถึงอากัปกิริยา ในการพูด (Non-Verbal Language) เพื่อประกอบการพูดให้สอดคล้องได้อย่างเหมาะสมถูกต้องกับ โอกาส และวัฒนธรรม ตลอดจนประเพณีนิยมของสังคม

2.2 ความสามารถในการพูดเพื่อการสื่อสาร

จุดมุ่งหมายของการสอนภาษาในการพูดเพื่อการสื่อสารนั้น คือ ให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในการ ใช้ภาษาเพื่อการสื่อความหมายได้อย่างถูกต้อง และเหมาะสมกับกาลเทศะ ดังเช่น Bartz (1994: 18-82) กล่าวถึงองค์ประกอบของความสามารถในการพูดเพื่อการสื่อสารคือ

1. ความคล่องแคล่ว (Fluency) และมีความเข้าใจธรรมชาติในการพูด

2. ความเข้าใจ (Comprehensibility) คือ ความสามารถที่จะพูดให้ผู้อื่นเข้าใจในสิ่งที่ ผู้พูดสื่อสารออกมา Canale และ Swain (1980: 147) กล่าวว่า ความสามารถในการออกเสียง (Pronunciation) คำศัพท์ (Vocabulary) และหลักภาษาและไวยากรณ์(Grammar) เป็นสิ่งสำคัญ ที่จะทำให้ผู้ฟัง สามารถเข้าใจข้อความ ที่ใช้ในการสื่อสารได้อย่างมีคุณภาพ (Quality of communication) องค์ประกอบเหล่านี้จะก่อให้เกิด ความสัมพันธ์ระหว่างประโยคที่เชื่อมโยงกัน ซึ่งจะทำให้การสนทนา เป็นไปอย่างต่อเนื่องจะต้องมีความสามารถดังต่อไปนี้

1. ความสามารถด้านไวยากรณ์ (Grammatical Competence) ความสามารถ ในด้านนี้มีได้เพียงแค่ ความสามารถในการเข้าใจและใช้ไวยากรณ์เท่านั้น จะต้องมีความสามารถใน องค์ประกอบทั้งหมดทางด้าน ภาษา คือ เสียง คำศัพท์และไวยากรณ์เนื่องจากผู้พูดจะสามารถเลือกใช้ ถ้อยคำในการพูดเพื่อการสื่อสารได้ อย่างถูกต้องและตรงกับความต้องการ

2. ความสามารถด้านภาษาศาสตร์สังคม (Sociolinguistic Competence) ผู้พูด สามารถเลือกแบบ ของภาษาให้สัมพันธ์กับสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม อีกทั้งสามารถพูดสนทนาเพื่อ สร้างความสัมพันธ์ทาง สังคมตลอดจนจุดประสงค์ในการส่งสาร ผู้ที่มีความสามารถทางด้านนี้จะ สามารถใช้ภาษาที่แตกต่างกันไปตาม ประเภของการพูด เช่น การอภิปราย การเสนอความคิด หรือ การ โต้เถียง เป็นต้น

3. ความสามารถในการใช้ความสัมพันธ์ของข้อความหรือการเชื่อมประโยค (Discourse Competence) ตามหลักภาษา หากผู้พูดมีความสามารถทางด้านนี้จะทำให้ผู้พูด สามารถใช้ภาษาในการ สนทนา ลำดับก่อน-หลัง และสำนวนที่ผู้พูดใช้เพื่อแสดงความคิดเห็นมีความ เชื่อมโยงสัมพันธ์กัน จึงทำให้การ สนทนาดำเนินไปได้อย่างราบรื่น

4. ความสามารถด้านกลวิธีในการสื่อสาร (Strategic Competence) ในการพูดได้ อย่างมี

ประสิทธิภาพนั้น ผู้พูดจะต้องมีกลวิธีในการสื่อสาร จึงจะทำให้ผู้พูดเพิ่มศักยภาพทางการพูด เพื่อการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ถึงแม้ว่าผู้พูดมีความรู้ทางด้านไวยากรณ์ไม่ดีพอ หากใช้กลวิธีในการแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ก็จะทำให้ผู้พูดสามารถดำเนินการสนทนาสื่อสารกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี Carrall (1982: 135) ได้จัดลำดับความสามารถของทักษะทางการพูดไว้ 9 ระดับ ดังนี้คือ

ระดับที่ 1 หมายถึง ระดับที่ผู้พูดไม่สามารถเข้าใจหรือพูดไม่ได้เลย (Non-User)

ระดับที่ 2 หมายถึง ระดับที่ผู้พูดใช้ภาษาได้เล็กน้อย (Intermittent User)

ระดับที่ 3 หมายถึง ระดับที่ผู้พูดใช้ภาษาได้ในวงจำกัด ผู้พูดเกิดความผิดพลาดบ่อยๆ เข้าใจบทสนทนาและรู้รายละเอียดบางส่วน ไม่สามารถจับรายละเอียดได้จับได้แต่ใจความสำคัญ เท่านั้น (Extremely Limited User)

ระดับที่ 4 หมายถึง ระดับที่ผู้พูดใช้ภาษาเกือบดีสามารถสนทนาโต้ตอบได้แต่ไม่ คล่องแคล่ว ไม่สามารถสนทนา หรือ อภิปรายได้อย่างรวดเร็ว จึงทำให้การสนทนาขาดความ ต่อเนื่อง (Marginal User)

ระดับที่ 5 หมายถึง ระดับที่ผู้พูดใช้ภาษาได้ปานกลาง สามารถสื่อความหมาย ใจความหลัก แต่ยังมีข้อผิดพลาดในการใช้ไวยากรณ์จึงทำให้การสื่อสารไม่ชัดเจน ขาดความ คล่องแคล่วในการใช้ภาษา และทำทางประกอบการพูด (Modest User)

ระดับที่ 6 หมายถึง ระดับที่ผู้พูดใช้ภาษาได้สามารถคุยในหัวข้อที่ต้องการ และ ประติดปะต่อเรื่องราวที่พูดได้หรือ เปลี่ยนหัวข้อที่พูดได้มีการหยุดพูด หรือ พูดไม่ต่อเนื่องในการ สนทนาเป็นบางครั้ง แต่ก็สามารถเริ่มต้นการสนทนาใหม่ได้ (Competence User)

ระดับที่ 7 หมายถึง ระดับที่ผู้พูดใช้ภาษาได้ดีสามารถเล่าเรื่องราวต่างๆ ได้อย่าง ชัดเจน มีการเก็บรายละเอียด มีเหตุผล สามารถสนทนาได้เป็นเรื่องราว แต่ยังขาดความคล่องแคล่ว มี ความสามารถในการติดตามการสนทนาเมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงอารมณ์ส่วนน่าเสียงยังขาดความ มั่นใจ มีการพูดซ้ำข้อความ แต่สามารถโต้ตอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Good User)

ระดับที่ 8 หมายถึง ผู้พูดใช้ภาษาได้ดีมาก สามารถพูดหรืออภิปรายอย่างมี ประสิทธิภาพ สามารถสนทนาและดำเนินการสนทนาได้อย่างต่อเนื่อง ตลอดจนมีอารมณ์ร่วมใน การโต้ตอบ และใช้กริยาท่าทางได้อย่างเหมาะสม (Excellent User)

ระดับที่ 9 หมายถึง ผู้พูดใช้ภาษาได้อย่างเชี่ยวชาญ สามารถพูดได้อย่างมี ประสิทธิภาพ สามารถดำเนินการสนทนาได้อย่างต่อเนื่อง ขยายความได้ตลอดจนสามารถพูดได้ ใจความสำคัญ (Expert User) สรุปว่าความสามารถในการพูดประกอบด้วย การเลือกใช้คำ ประโยค ให้เหมาะสมกับสถานะ ทางสังคมของผู้พูดและผู้ฟัง มีความคล่องแคล่ว มีความตั้งใจในการสื่อสารตลอดจนมีกลวิธีการเลือก กลวิธีในการสื่อสารเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องทางการสื่อสาร ซึ่งนับว่าเป็นส่วนสำคัญในการพูดเพื่อการ สื่อสารที่ผู้พูดสามารถใช้ภาษาในการสื่อสารให้ผู้ฟังเกิดความเข้าใจตรงกับสิ่งที่ผู้พูดต้องการสื่อได้อย่าง มีประสิทธิภาพ

2.3 การวัดและประเมินความสามารถในการพูดเพื่อการสื่อสาร

2.3.1 วิธีการทดสอบความสามารถด้านการพูด

การทดสอบความสามารถด้านการพูดเพื่อการสื่อสารนั้น Finocehiaro และ Sangro (1983:139-143) ได้เสนอวิธีการทดสอบความสามารถทางด้านการพูดไว้ดังต่อไปนี้

1. พูดประโยคสั้นๆ ตามผู้สอน หรือ ตามที่ได้ยินจากเครื่องบันทึกเสียง
- 2.ให้อ่านออกเสียงประโยคต่างๆ
3. ให้บรรยายวัตถุวัตถุที่ใช้บรรยายขึ้นอยู่กับระดับของผู้เรียน ผู้เรียนอาจ พูดถึงข้อมูลอื่นๆ ของวัตถุแต่มีข้อห้ามไม่ให้บอกชื่อวัตถุหรือสิ่งที่เห็น โดยให้ผู้ฟังเป็นผู้เดาว่าสิ่งที่ผู้พูด กล่าวถึงนั้นคืออะไร และสามารถบรรยายภาพบุคคล สถานที่ หรือ สิ่งของอื่นๆ ได้
4. ให้บรรยายเหตุการณ์โดยใช้ภาพประกอบ
5. ให้พูดตามหัวข้อที่กำหนด โดยมีการกำหนดไว้หลายหัวข้อ และให้ผู้เรียน เลือกหัวข้อได้ตามที่ต้องการ
6. ให้ผู้เรียนแสดงเป็นผู้สัมภาษณ์โดยให้หาข้อมูลให้ได้มากที่สุดจากผู้ถูก สัมภาษณ์แล้วทำการจดบันทึกไว้

การทดสอบความสามารถด้านการพูดเพื่อการสื่อสารนั้นสามารถทำได้หลายวิธีเช่น การ สัมภาษณ์การ บรรยาย การเล่าเรื่อง การโต้ว่าที่หรือ การแสดงบทบาทสมมติจากสถานการณ์ต่างๆ ที่กำหนดให้จากวิธีการ ต่างๆ เหล่านี้ผู้สอนจะต้องเป็นผู้เลือกการทดสอบที่เหมาะสมกับระดับ ความสามารถของผู้เรียน เพื่อให้ สอดคล้องกับแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของผู้สอน สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกทดสอบ ความสามารถในการพูดเพื่อการสื่อสารจากแบบฝึกการ สนทนาภาษาอังกฤษ

2.3.2 เกณฑ์การประเมินความสามารถด้านการพูด

การประเมินความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารต้องคำนึงถึง องค์ประกอบ ความสามารถด้านการพูด เพื่อวัดความรู้ความสามารถของผู้เรียนในหลายๆ ด้าน เช่น การพูด การออกเสียง ไวยากรณ์คำศัพท์ความเข้าใจและความคล่องแคล่วในการใช้ภาษา ซึ่งสามารถ ทำได้หลายวิธีโดยสามารถดา เนินการได้ตั้งแต่ขั้นก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน โดยให้ สอดคล้องกับเนื้อหาสาระที่ผู้เรียนได้เรียน มาแล้ว ดังนั้น ผู้เชี่ยวชาญหลายท่านได้ใช้องค์ประกอบ ดังกล่าวข้างต้น มาใช้เป็นเกณฑ์การประเมินวัด ความสามารถ โดยแบ่งเป็นระดับ ดังเช่น Clark (1972) กล่าวถึง ระบบการให้คะแนนวัดความสามารถ โดย แบ่งออกเป็น 4 ระดับ เริ่มจากระดับที่ 1 จนถึงระดับที่ 4 โดยแบ่งเป็นหัวข้อดังต่อไปนี้

การออกเสียง (Pronunciation)

ระดับที่ 1 ยังพูดและโต้ตอบการสนทนาไม่ได้

ระดับที่ 2 ออกเสียงผิดบ่อยมาก และฟังไม่เข้าใจ

ระดับที่ 3 ออกเสียงผิดเป็นบางครั้ง

ระดับที่ 4 ออกเสียงถูกต้องพูดได้

คำศัพท์(Vocabulary)

ระดับที่ 1 ใช้คำศัพท์ผิดและโต้ตอบการสนทนาไม่ได้

ระดับที่ 2 ใช้คำศัพท์ผิดบ่อยมาก แต่ใช้ถูกต้องในสถานการณ์ต่างๆ ได้

ระดับที่ 3 สื่อความหมายได้เป็นส่วนใหญ่ เลือกใช้คำศัพท์ได้อย่างเหมาะสม

ระดับที่ 4 สื่อความหมายได้และใช้คำศัพท์ได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์

ไวยากรณ์(Grammar)

ระดับที่ 1 ใช้โครงสร้างไวยากรณ์ผิด ไม่สามารถสื่อสารได้

ระดับที่ 2 ใช้ไวยากรณ์เบื้องต้นผิด วลีถูกต้องบ้าง

ระดับที่ 3 ใช้โครงสร้างทางไวยากรณ์ได้อย่างถูกต้อง มีข้อผิดพลาดเล็กน้อย

ระดับที่ 4 ไม่มีข้อผิดพลาดทั้งในการเลือกใช้คำศัพท์และโครงสร้างทางภาษา

ความคล่องแคล่ว (Fluency)

ระดับที่ 1 พูดแล้วหยุดคิดนาน พูดไม่ต่อเนื่อง ได้ตอบการสนทนาไม่ได้ 10

ระดับที่ 2 ได้ตอบสนทนาไม่ได้แต่พยายามพูดต่อ โดยการเริ่มต้นใหม่

ระดับที่ 3 พูดต่อเนื่อง ราบรื่นเป็นธรรมชาติแต่ก็มีสะดุดเป็นบางครั้ง

ระดับที่ 4 พูดต่อเนื่อง ราบรื่นเป็นธรรมชาติมีความคล่องแคล่วต่อเนื่องในการ

สนทนา หยุดได้ถูกจังหวะเช่นเดียวกับเจ้าของภาษา

Harris (1990 : 84) กล่าวถึงเกณฑ์การประเมินผลความสามารถในการพูด โดยแบ่งเกณฑ์การ ให้คะแนน 5 อย่างคือ การออกเสียง ไวยากรณ์คำศัพท์ความคล่องแคล่วในการใช้ภาษา และความ เข้าใจ โดยแต่ละเกณฑ์มีการประเมินผล 5 ระดับ ดังนี้

1. การออกเสียง (Pronunciation)

ระดับที่ 1 มีปัญหาทางการออกเสียงมาก จึงทำให้ไม่สามารถเข้าใจในสิ่งที่พูด ได้เลย

ระดับที่ 2 มีปัญหาในการออกเสียงมาก ยากแก่การทำความเข้าใจในคำพูดได้ผู้ฟัง จะต้องถามซ้ำ

ระดับที่ 3 มีปัญหาในการออกเสียงน้อย ผู้ฟังจะต้องตั้งใจฟังจึงจะสามารถเข้าใจได้มี การออกเสียงผิด ทำให้ผู้ฟังสับสนในบางครั้ง

ระดับที่ 4 ผู้พูดออกเสียงได้ดีแต่ก็มีปัญหาในการออกเสียงอยู่บ้าง แต่ผู้ฟังสามารถ

ฟังเข้าใจในสิ่งที่ผู้พูดต้องการสื่อสาร

ระดับที่ 5 ผู้พูดสามารถออกเสียงได้ดีเทียบเท่ากับเจ้าของภาษา

2. ไวยากรณ์(Grammar)

ระดับที่ 1 ผู้พูดไม่สามารถสื่อความหมายให้เข้าใจได้เนื่องจากใช้ไวยากรณ์ผิด และ เรียงลำดับคำไม่ถูกต้อง

ระดับที่ 2 ผู้พูดใช้ไวยากรณ์ง่ายๆ ได้แต่มักจะใช้ไวยากรณ์และการเรียงลำดับคำผิด บ่อยๆ ทำให้ฟังเข้าใจยาก

ระดับที่ 3 ผู้พูดใช้ไวยากรณ์ผิดบ่อยครั้ง จนทำให้เข้าใจความหมายของประโยคที่พูด ผิดไป

ระดับที่ 4 ผู้พูดใช้ไวยากรณ์ผิดอยู่บ้าง แต่สื่อความหมายได้ถูกต้อง

ระดับที่ 5 ผู้พูดใช้ไวยากรณ์ตลอดจนเรียงลำดับคำโดยมีข้อผิดพลาดน้อยมาก และ สามารถแก้ไขข้อบกพร่องใหม่ได้อย่างถูกต้อง

3. คำศัพท์(Vocabulary)

ระดับที่ 1 ผู้พูดไม่สามารถสื่อความหมายได้เพราะไม่มีความรู้ด้านคำศัพท์

ระดับที่ 2 ผู้พูดใช้คำศัพท์ผิด เนื่องจากมีความรู้ด้านคำศัพท์อย่างจำกัด ทำให้ยากแก่ การทำความเข้าใจความหมายของประโยคที่พูด

ระดับที่ 3 ผู้พูดใช้คำศัพท์ผิด ในประโยคที่ใช้ในการสนทนา เนื่องจากผู้พูดมีปัญหาใน การคิดหาคำศัพท์มาใช้ในการสื่อสาร

ระดับที่ 4 ผู้พูดใช้คำศัพท์ไม่ถูกต้อง และไม่เหมาะสมกับสถานการณ์เป็นบางครั้ง

ระดับที่ 5 ผู้พูดมีความสามารถในการใช้คำศัพท์วลีและสำนวนได้อย่างคล่องแคล่ว เทียบเท่าเจ้าของภาษา

4. ความคล่องแคล่วในการใช้ภาษา (Fluency)

ระดับที่ 1 ผู้พูดมีการหยุดเว้นช่องในการสนทนาเป็นเวลานานมาก จึงทำให้การ สนทนาไม่รู้เรื่อง

ระดับที่ 2 ผู้พูดมีการหยุดเว้นช่องในการสนทนา บ่อยครั้งเพราะมีความรู้จำกัดในการ ใช้ภาษา

ระดับที่ 3 ผู้พูดมีความคล่องแคล่วในการพูดไม่มากนัก เนื่องจากติดขัดเรื่องการใช้ ภาษา

ระดับที่ 4 ผู้พูดมีความเร็วและความคล่องแคล่วในการพูด แต่มีการสะดุดเป็น บางครั้ง

ระดับที่ 5 ผู้พูดมีความสามารถในการพูดอย่างคล่องแคล่วเทียบเท่าเจ้าของภาษา

4. ความเข้าใจ (Comprehension)

ระดับที่ 1 ผู้ฟังไม่สามารถเข้าใจในสิ่งที่ผู้พูดสื่อสาร ผู้พูดไม่สามารถพูดภาษาอังกฤษ เพื่อสื่อความหมายให้เข้าใจได้

ระดับที่ 2 ผู้พูดติดขัดในการพูด มักจะพูดซ้ำๆ เนื่องจากใช้เวลาในการหาคำพูด

ระดับที่ 3 ผู้พูดเข้าใจในสิ่งที่ตนพูด และพูดสนทนาได้เป็นส่วนมาก แต่ค่อนข้างช้า

ระดับที่ 4 ผู้พูดสามารถพูดให้ผู้ฟังเข้าใจได้ครบถ้วน แต่มีการพูดข้อความซ้ำเป็น บางครั้ง

ระดับที่ 5 ผู้พูดสามารถสื่อสารให้ผู้ฟังเข้าใจได้ทั้งหมด โดยไม่มีปัญหา

สรุปได้ว่า จากข้อมูลดังกล่าวสิ่งที่ใช้ในการประเมินระดับภาษาที่ใช้ทักษะการพูดเพื่อการ สื่อสาร

สามารถประเมินได้จาก การออกเสียงได้อย่างเหมาะสม การเลือกใช้คำศัพท์ได้อย่างเหมาะสม กับสถานการณ์ การใช้ไวยากรณ์ได้อย่างถูกต้อง มีความคล่องแคล่วในการพูด และเกิดความเข้าใจใน การสื่อสาร ระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเกณฑ์การประเมินผลความสามารถ ในการพูดของ Harris มาปรับใช้เพื่อให้เหมาะสมกับการพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ โดยการใช้แบบฝึกบทสนทนาภาษาอังกฤษ

3. ชุดสื่อประสม

3.1 ความหมายของชุดสื่อประสม

วารินทร์ รัตมพรหม (2531, น. 117) กล่าวว่า สื่อประสม (Multimedia Kits) หมายถึง การรวบรวมเอาวัสดุเพื่อการเรียนการสอนที่ประกอบด้วยสื่อมากกว่าหนึ่งชนิดขึ้นไป มาจัดระบบไว้ อย่างเกี่ยวเนื่องกันในการสอนเนื้อหาวิชาเพียงเรื่องเดียว ชุดสื่อประสมอาจประกอบด้วย สไลด์ เทป เสียง ภาพนิ่งเอกสารคำอธิบาย แผ่นโปร่งใส ภาพยนตร์ แผนภูมิ จุลสาร ของจริง ของจำลอง และ วัสดุอื่น ๆ

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2533) กล่าวถึง สื่อประสม หมายถึง การนำเอาสื่อการสอนหลาย ๆ อย่าง มาสัมพันธ์กัน ซึ่งมีคุณค่าที่ส่งเสริมซึ่งกันและกัน สื่อการสอนหนึ่งอาจใช้เพื่อสร้างความสนใจ ในขณะที่ อีกอย่างหนึ่งใช้เพื่ออธิบายข้อเท็จจริงของเนื้อหาและอีกชนิดหนึ่งอาจใช้เพื่อก่อให้เกิด ความเข้าใจที่ลึกซึ้ง และป้องกันการเข้าใจความหมายผิด การใช้สื่อประสมจะช่วยให้ผู้เรียนมี ประสบการณ์จากประสาทสัมผัสที่ผสมผสานกัน ได้พบวิธีที่จะเรียนในสิ่งที่ต้องการได้ด้วยตนเอง มากขึ้น

Vaughan (2004, p. 135) สื่อประสม คือ การรวมกันของข้อความ ภาพศิลปะ เสียงภาพแอนิเมชัน และวิดิทัศน์ ที่ถูกส่งไปโดยคอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ เพื่อใช้ในการ นำเสนอเรื่องราวที่สร้างความตื่นเต้นกระตุ้นความคิดและการกระทำของมนุษย์

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2540) ได้ให้ความหมายของสื่อประสม ว่า หมายถึง การน าระบบสื่อประสมที่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาไปใช้จัดการเรียนการสอนเพื่อ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งผลิตขึ้นโดย วิเคราะห์เนื้อหาจากแผนการสอนตามหลักสูตร

หนูม้วน ร่มแก้ว (2551, น. 218 อ้างถึงใน ศิวพร วัสุวัฒน์, 2559) ได้ให้ความหมายไว้ว่า สื่อ ประสม หรือ มัลติมีเดีย สามารถแบ่งออกเป็น 2 ความหมาย คือ ความหมายที่หนึ่ง สื่อประสม คือ สื่อที่นำสื่อหลายประเภทมาใช้ร่วมกันในการเรียนการสอน เช่น บทเรียนสำเร็จรูป ชุดการเรียนการสอน เป็นต้น ความหมายที่สอง สื่อประสม คือ การนำคอมพิวเตอร์ มาใช้เป็นสื่อในการนำเสนอ ข้อมูลต่าง ๆ ทั้งข้อความ ภาพนิ่ง ภาพกราฟิก ภาพเคลื่อนไหว และมีเสียงประกอบ เช่น คอมพิวเตอร์ ช่วยสอน เป็นต้น

ปรัชญนันท์ นิลสุข (2553) กล่าวว่า สื่อประสมหรือมัลติมีเดีย (Multimedia) หมายถึง การใช้ สื่อหลายรูปแบบ เช่น ข้อความ ตัวอักษร ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว เสียง ซึ่งอยู่ในรูปของไฟล์เอกสาร ไฟล์ภาพและไฟล์เพลงที่บันทึกอยู่ในสื่อบันทึกข้อมูลชนิดต่าง ๆ มาประกอบรวมกัน เพื่อนำเสนอ ข้อมูลหรือข่าวสารให้ผู้ใช้งาน ผู้ฟังเกิดความเข้าใจในข่าวสารหรือข้อมูลที่น่าสนใจ และ ได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินไปด้วย ตัวอย่างสื่อประสมที่พบเห็นกันทั่วไป เช่น คอมพิวเตอร์ ช่วยสอน (CAI) เกมคอมพิวเตอร์ ภาพยนตร์มัลติมีเดีย โอ

อัจฉรา เจตบุตร (2554) กล่าวว่า สื่อประสม หมายถึง การใช้สื่อหลายอย่างร่วมกัน ได้แก่ ตัวอักษร ข้อความ ภาพถ่าย ภาพกราฟิก ภาพเคลื่อนไหวแบบวิดิทัศน์ ภาพแอนิเมชัน และเสียง โดย ใช้คอมพิวเตอร์

เป็นอุปกรณ์ในการนำเสนอควบคุม นำมาใช้ร่วมกันโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ตอบสนองต่อรูปแบบการเรียนรู้และใช้สื่อสารข้อมูลสารสนเทศ

ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2556, น. 141) ได้กล่าวถึง สื่อประสม หมายถึง การนำสื่อประเภทต่าง ๆ ทั้งที่เป็นเครื่องมือ วัสดุและวิธีการมาใช้ร่วมกันอย่างสัมพันธ์กันในลักษณะที่สื่อแต่ละอย่างส่งเสริม สนับสนุนซึ่งกันและกัน

จริยา เหนียนเฉลย (2558, น. 113) ได้กล่าวถึง สื่อประสม หมายถึง การนำเอาสื่อการสอน หลายอย่างมากกว่า 2 ชนิด ขึ้นไป มาสัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่องในเวลาเดียวกัน และมีคุณค่าที่ส่งเสริม กันและกัน สื่อการสอนอย่างหนึ่งอาจใช้เพื่อหาความสนใจ ในขณะที่อีกอย่างหนึ่งใช้เพื่ออธิบาย ข้อเท็จจริงของเนื้อหาและอีกชนิดอาจใช้เพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจลึกซึ้ง การใช้สื่อประสมจะช่วยให้ ผู้เรียนมีประสบการณ์จากประสาทสัมผัสที่ผสมผสานกัน ได้ค้นพบวิธีการที่จะเรียนในสิ่งที่ต้องการได้ด้วยตนเองมากยิ่งขึ้น

จากความหมายของสื่อประสมข้างต้น สรุปได้ว่า สื่อประสม หมายถึง การนำสื่อหลาย ๆ ประเภท มาใช้ร่วมกันทั้งวัสดุ อุปกรณ์และวิธีการ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดในการเรียนการสอน โดยการใช้สื่อแต่ละอย่างตามลำดับขั้นตอนของเนื้อหา ในปัจจุบันมีการนำเอา คอมพิวเตอร์มาใช้ร่วมด้วย เพื่อการผลิตหรือการควบคุมการทำงานของอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการเสนอ ข้อมูลทั้งตัวอักษร ภาพกราฟิก ภาพถ่าย ภาพเคลื่อนไหวแบบวีดิทัศน์ และเสียงจากความหมาย

3.2 ประเภทของสื่อประสม

ในการจัดแบ่งประเภทของสื่อประสมนี้ มีนักการศึกษาจำแนกสื่อประสมไว้ ดังนี้ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2551, น. 117 -118) ได้แบ่งประเภทของชุดสื่อประสมหรือชุดการสอน ออกเป็น 4 ประเภท คือ

1) ชุดการสอนประกอบการบรรยาย เป็นชุดการสอนที่มุ่งช่วยขยายเนื้อหาสาระการ สอนแบบบรรยายให้ชัดเจนขึ้น ช่วยให้ผู้สอนพูดน้อยลง และให้สื่อการสอนทำหน้าที่แทน ชุดการ สอนแบบบรรยายนี้ใช้ฝึกอบรม และการสอนในระดับอุดมศึกษา ที่ยังถือว่าการสอนแบบบรรยาย มีบทบาทสำคัญในการถ่ายทอดความรู้แก่ผู้เรียน

2) ชุดการสอนแบบกลุ่มกิจกรรม เป็นชุดการสอนที่มุ่งให้นักเรียนได้ประกอบกิจกรรม กลุ่ม เช่น ในการสอนแบบศูนย์การเรียน การสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์ หรือในรูปกิจกรรมกลุ่ม

3) ชุดการสอนรายบุคคล เป็นชุดการสอนที่มุ่งให้นักเรียนศึกษาด้วยตนเองตามความ แตกต่างระหว่างบุคคล อาจเป็นการเรียนในโรงเรียนหรือที่บ้านก็ได้เพื่อให้นักเรียนศึกษาหาความรู้ เรียนได้ตามความสามารถ และส่งเสริมให้นักเรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

4) ชุดการสอนทางไกลเป็นชุดการสอนที่ผู้สอนกับนักเรียนอยู่ต่างถิ่นต่างเวลากัน มุ่ง สอนให้นักเรียนศึกษาด้วยตนเองไม่ต้องเข้าชั้นเรียนประกอบด้วยสื่อประเภทสิ่งพิมพ์ รายการ วิทยูกระจายเสียง โทรทัศน์ ภาพยนตร์ และการสอนเสริมตามศูนย์การศึกษา เช่น ชุดการสอน ทางไกล มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช นอกจากนี้ยังมีชุดฝึกอบรม ชุดการสอนของผู้ปกครองชุด การสอนทางไปรษณีย์ด้วย

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2531, น. 23) ได้แบ่งประเภทของสื่อประสม โดยจำแนกตามจุดประสงค์ ดังนี้

1) ใช้เพื่อจุดมุ่งหมายหลายอย่าง สื่อประเภทนี้มักจัดอยู่ในรูปของสื่อหลายชิ้นมา รวมกันได้หลายเรื่อง เรียกว่า ชุดอุปกรณ์ เช่น ชุดอุปกรณ์วิทยาศาสตร์ เป็นต้น

2) ใช้เพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะอย่าง สื่อประสมประเภทนี้มักจัดอยู่ในรูปสื่อหลายชนิด รวมกัน แต่สอนได้เพียงเรื่องเดียว เรียกว่า ชุดสื่อประสม เช่น ชุดสื่อประสม เรื่อง อาหาร 5 หมู่

กิดานันท์ มลิทอง (2556, น. 93) ได้แบ่งสื่อประสมออกเป็น 2 ประเภทด้วยกัน คือ 1) ชุดการเรียนรู้ (Learning Package) สำหรับนักเรียนได้ศึกษาด้วยตนเอง 2) ชุดการสอน (Teaching Package) สำหรับผู้สอนได้ใช้สื่อเพื่อการถ่ายทอดเนื้อหา และประสบการณ์ในแต่ละวิชา เพื่อสร้างความสนใจให้แก่ นักเรียน

อัจฉรา เจตบุตร (2554) กล่าวว่า ประเภทของสื่อประสมมีหลายประเภทขึ้นอยู่กับ จุดประสงค์ของผู้ผลิตว่าจะมุ่งเน้นให้นักเรียนประกอบกิจกรรมแบบใดไม่ว่าจะเป็นการมุ่งขยาย เนื้อหาสาระมุ่งให้นักเรียนประกอบกิจกรรมกลุ่ม มุ่งให้นักเรียนเรียนตามอัตราด้วยตนเอง หรือมุ่งให้นักเรียนได้ศึกษาด้วยตนเอง

กล่าวโดยสรุป ประเภทของสื่อประสมมีหลายประเภทขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายของการจัด การเรียนการสอนของครูจะมุ่งเน้นให้ผู้เรียนประกอบกิจกรรมแบบใดไม่ว่าจะเป็นการมุ่งขยาย เนื้อหาสาระมุ่งให้ผู้เรียนประกอบกิจกรรมกลุ่ม มุ่งให้ผู้เรียนเรียนตามอัตราด้วยตนเอง หรือมุ่งให้ ผู้เรียนได้ศึกษาด้วยตนเอง

3.3 ประโยชน์ของชุดสื่อประสม

ประโยชน์ของสื่อประสมมีคุณค่าต่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนดังที่ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2551, น. 121) ได้สรุปประโยชน์ของสื่อประสมไว้ดังนี้

1) ช่วยให้ผู้สอนถ่ายทอดเนื้อหา และประสบการณ์ที่สลับซับซ้อน และมีลักษณะ เป็นนามธรรมสูง เช่น การทำงานของเครื่องจักรกล อวัยวะของร่างกาย การเติบโตของสัตว์ชั้นต่างๆ ฯลฯ ซึ่งผู้สอนไม่สามารถถ่ายทอดด้วยการบรรยายได้

2) ช่วยสร้างความสนใจของนักเรียนในสิ่งที่กำลังศึกษา เพราะชุดสื่อประสม หรือสื่อ การสอนจะเปิดโอกาสให้นักเรียนร่วมในการเรียนด้วยตนเองและสังคม

3) เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น ฝึกตัดสินใจ แสวงหาความรู้ด้วย ตนเอง

4) ช่วยสร้างความพร้อม และความมั่นใจแก่ผู้สอน เพราะสื่อประสมที่ผลิตไว้เป็น หมวดหมู่สามารถหยิบไปใช้ได้ทันที โดยเฉพาะผู้ที่ไม่ค่อยมีเวลาในการเตรียมการสอนล่วงหน้า

5) ทำให้การเรียนการสอนของนักเรียนเป็นอิสระจากอารมณ์ของผู้สอน สื่อประสม สามารถทำให้นักเรียนเรียนได้ตลอดเวลา ไม่ว่าผู้สอนจะมีสภาพคับข้องทางอารมณ์มากน้อยเพียงใด

6) ช่วยให้การเรียนเป็นอิสระจากบุคลิกของผู้สอน เนื่องจากสื่อประสมทำหน้าที่ ถ่ายทอดความรู้แทนครู แม้ครูจะพูดหรือสอนไม่เก่ง นักเรียนก็สามารถเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากชุดสื่อประสม หรือชุดการสอน ที่ได้ผ่านการทดสอบประสิทธิภาพมาแล้ว

7) ในกรณีครูขาด ครูคนอื่นก็สามารถสอนแทนโดยใช้ชุดสื่อประสม เพราะ เนื้อหาวิชาอยู่ในชุดสื่อประสมเรียบร้อยแล้ว ครูผู้สอนแทนก็ไม่ต้องเตรียมอะไรมาก

8) สำหรับชุดสื่อประสมหรือชุดการสอนรายบุคคล และชุดสื่อประสมทางไกล เช่น มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จะช่วยให้การศึกษามวลชนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะ นักเรียนสามารถเรียนได้เองที่บ้าน ไม่ต้องเสียเวลาและค่าใช้จ่ายมากนัก

เผชิญ กิจระการ (2554, น. 49) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของสื่อประสมไว้ดังนี้

1) ช่วยเร้าและกระตุ้นความสนใจของนักเรียน เนื่องจากชุดการสอนเป็นชุดสื่อ ประสมที่มีกิจกรรม และสื่อที่จะเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนอย่างเต็มที่ จึงทำให้ นักเรียนสนใจในเนื้อหาบทเรียนมากขึ้น

2) สนับสนุนและตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ชุดการสอนส่วนใหญ่ มักจะจัดกิจกรรมการเรียนรู้และสื่อประกอบ ที่จะเปิดโอกาสให้นักเรียนเป็นผู้กระทำกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองและเรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ความสามารถ หรือความต้องการของตนเอง ได้

3) ให้ประสบการณ์แก่นักเรียนในแนวทางเดียวกันเพราะชุดการสอนเป็นสื่อประสม ที่ผลิตขึ้นมาอย่างมีระบบ และเป็นไปตามวัตถุประสงค์เฉพาะของหน่วยเนื้อหานั้น ๆ ผู้สอนที่ แตกต่างกันก็สามารถให้ประสบการณ์ได้เหมือนกัน

4) ช่วยให้การเรียนรู้ของนักเรียนเป็นอิสระจากอารมณ์ และบุคลิกภาพของผู้สอน สภาพการเรียนรู้จากชุดการสอนนักเรียนจะทำกิจกรรมจากสื่อต่าง ๆ ด้วยตนเอง การที่ผู้สอนจะทำ หน้าที่เพียงเป็นผู้ช่วยดูแลควบคุมให้ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ได้เต็มที่เท่านั้น บุคลิกภาพของครู หรืออารมณ์ของครู จึงไม่มีผลต่อการเรียนของนักเรียนแต่อย่างใด

5) ช่วยลดภาระและสร้างความมั่นใจให้แก่ครูผู้สอน เพราะชุดการสอนแต่ละ ชุด ผลิตขึ้นมาเป็นหมวดหมู่ มีอุปกรณ์ กิจกรรม ตลอดจนมีข้อเสนอแนะชี้แจงเกี่ยวกับการใช้ไว้อย่างละเอียดชัดเจนสามารถนำไปใช้ได้ทันที

6) ช่วยลดปัญหาการขาดแคลนครูหรือผู้ที่มีประสบการณ์เฉพาะทางได้ เพราะชุดการสอน โดยเฉพาะชุดการสอนแบบกิจกรรมกลุ่ม และชุดการสอนรายบุคคล นักเรียนสามารถเรียนด้วย ตนเองและกลุ่มได้โดยไม่ต้องให้ครูหรือผู้เชี่ยวชาญสอนโดยตรงก็ได้

7) เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกฝนตนเองในด้านความกล้าแสดงออกความคิดเห็น การตัดสินใจแสวงหาความรู้ด้วยตนเองและความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

สมสิทธิ จิตรสถาพร (2557, น. 68) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของสื่อประสมต่อการเรียนการสอนไว้ ดังนี้

- 1) เป็นสื่อที่ส่งเสริมการเรียนรู้ การสอนด้วยตนเอง
- 2) มีภาพประกอบเนื้อหาและสนับสนุนการมีปฏิสัมพันธ์
- 3) เป็นสื่อที่สามารถพัฒนาเพื่อช่วยในการตัดสินใจ
- 4) ผู้ใช้สามารถควบคุมด้วยตนเอง

- 5) สามารถสร้างแรงจูงใจได้ดี
- 6) ช่วยพัฒนาความเข้าใจและเพิ่มศักยภาพเกี่ยวกับวิธีการคิด
- 7) สามารถจัดการด้านเวลาการเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 8) มีปริมาณข้อมูลมากมายและหลากหลายรูปแบบ

อัจฉรา เจตบุตร (2554, น. 46) กล่าวว่า ประโยชน์ของสื่อประสม คือ ช่วยให้นักเรียนมีความพร้อม มีโอกาสแสดงความคิดเห็น และมีอิสระได้เรียนรู้จากเนื้อหาต่าง ๆ ที่มีหลายรูปแบบได้เป็นอย่างดี และทำให้นักเรียนได้ความรู้ความสามารถที่เหมาะสมกับแต่ละบุคคล เราความสนใจของ นักเรียนต่อสิ่งที่กำลังเรียน อีกทั้งยังช่วยประหยัดเวลาทั้งของครูผู้สอนและนักเรียน

กล่าวโดยสรุป สื่อประสมมีประโยชน์ในการพัฒนานักเรียน โดยครูผู้สอนสามารถนำมา สอนได้ โดยง่าย เนื่องจากมีการจัดระบบการสอนอย่าง เป็นขั้นตอน มีหลายรูปแบบ และทำให้นักเรียนได้รับความรู้ ความสามารถที่เหมาะสมกับแต่ละบุคคล เราความสนใจของนักเรียนต่อสิ่งที่ กำลังเรียน อีกทั้งยังช่วย ประหยัดเวลาทั้งของครูผู้สอนและผู้เรียนและช่วยพัฒนานักเรียนตาม จุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ เช่น ช่วยให้ผู้สอน ถ่ายทอดเนื้อหา และประสบการณ์ที่สลับซับซ้อน และมี ลักษณะ เป็นนามธรรมสูงซึ่งผู้สอนไม่สามารถถ่ายทอด ด้วยการบรรยายได้ ช่วยให้นักเรียนสามารถ เรียนรู้เนื้อหาต่าง ๆ ได้ดี

3.4 หลักการเลือกใช้และผลิตชุดสื่อประสม

2.4.1 หลักการเลือกใช้สื่อประสม

สุกรี รอดโพธิ์ทอง (2552) กล่าวถึง หลักการออกแบบสื่อประสมเพื่อการเรียนการสอน ดังนี้

(1) การเร้าความสนใจให้พร้อมที่จะเรียน (Gain Attention) ก่อนที่จะนำเข้าสู่ บทเรียนมีความจำ เป็นอย่างยิ่ง ที่นักเรียนควรจะได้รู้แรงกระตุ้นและจูงใจให้อยากที่จะเรียน ทำได้ โดยการใช้ภาพ สี เสียงประกอบ ในการสร้างตัวอักษรที่ใช้ประกอบ ใช้กราฟิกขนาดใหญ่ ง่ายไม่ ซับซ้อน มีการเคลื่อนไหวที่สั้น และง่าย ใช้สีและเสียง เข้าช่วยให้สอดคล้องกับกราฟิก ในกราฟิก ควรบอกชื่อเรื่อง ที่จะเรียน แสดงผลบนจอ ได้เร็วและควรเหมาะสมกับวัยของนักเรียนด้วย

(2) วัตถุประสงค์ของการเรียน (Specify Objective) การบอกวัตถุประสงค์ ของการเรียนรู้ใช้สื่อ วัสดุที่มีเดียเพื่อการศึกษา นั้น เพื่อให้นักเรียนรู้ล่วงหน้าถึงประเด็นสำคัญของเนื้อหา และเค้าโครงเนื้อหาอย่าง กว้าง ๆ เพื่อให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพ การบอกวัตถุประสงค์นั้นทำได้ หลายแบบอาจบอกเป็นวัตถุประสงค์ เชิงพฤติกรรมหรือวัตถุประสงค์ทั่วไป ซึ่งจะต้องคำนึงด้วยว่า ควรใช้ถ้อยคำง่าย หลีกเลียงคำที่ยังไม่เป็นที่รู้จัก และเข้าใจโดยทั่วไป ไม่ควรกำหนดวัตถุประสงค์ หลายข้อเกินไป ถ้าเป็นบทเรียนใหญ่มีวัตถุประสงค์กว้าง ๆ ควรต่อด้วยเมนู (Menu) แล้วจึงมี วัตถุประสงค์ย่อยปรากฏบนจอที่ละข้อ โดยใช้กราฟิกง่าย ๆ และการ เคลื่อนไหวเข้าช่วย

(3) ทบทวนความรู้เดิม (Active Prior Knowledge) ก่อนที่จะให้ความรู้ใหม่แก่ นักเรียน ซึ่งในส่วนของเนื้อหาและแนวความคิดนั้น ๆ นักเรียนอาจไม่มีพื้นฐานมาก่อน มีความจ ำเป็นอย่างยิ่งที่ ผู้ออกแบบโปรแกรมจะต้องหาวิธีการประเมินความรู้เดิม ในส่วนที่จำเป็น ก่อนที่จะรับความรู้ใหม่นอกจาก

จะเป็นการเตรียมนักเรียน ให้พร้อม ที่จะรับความรู้ใหม่แล้วสำหรับ ผู้ที่มีพื้นฐานแล้ว ก็จะเป็นการทบทวน แต่ก็ไม่จำเป็นต้องมีการทดสอบเสมอไปขั้นนี้ควรเปิด โอกาสให้นักเรียนออกจากเนื้อหาหรือแบบวัดทักษะการฟัง ภาษาอังกฤษได้ตลอดเวลา

(4) ให้เนื้อหาและความรู้ใหม่ (Present New Information) ควรใช้ ภาพประกอบกับเนื้อหาที่กะทัดรัด ง่ายและได้ใจความ ภาพที่ดีไม่ควรมีรายละเอียดมากเกินไป ใช้ เวลาลานานไป ไม่เกี่ยวกับเนื้อหา เข้าใจยาก หรือการออกแบบไม่เหมาะสม การออกแบบโปรแกรมใน ส่วนของเนื้อหาควรคำนึงด้วยว่าควรใช้ ภาพประกอบเฉพาะส่วนเนื้อหาที่สำคัญอาจใช้กราฟิกใน ลักษณะต่าง ๆ เช่น แผนภูมิ แผนภาพ ภาพเปรียบเทียบช่วยเนื้อหาที่ยากและสลับซับซ้อนควรใช้ตัว ชี้นำ (Cue) เช่น การขีดเส้นใต้ การตีกรอบ การเปลี่ยนสีพื้น ฯลฯ แต่ไม่ควรใช้กราฟิกที่ยาก ควร จัดรูปแบบให้อ่าน ยกตัวอย่างที่เข้าใจง่าย ควรเสนอ กราฟิกเท่าที่จำเป็นและไม่ควรใช้สีเกิน 3 สีในจอสี ใช้คำที่คุ้นเคยการโต้ตอบควรมีหลายๆ แบบ

(5) แสดงความสัมพันธ์ของเนื้อหา (Guide Response) ในขั้นนี้เป็นการเปิด โอกาสให้นักเรียน ร่วมคิด ร่วมกิจกรรม ซึ่งยอมทำให้นักเรียนจดจำเนื้อหาได้ดี และสัมพันธ์กับ ประสบการณ์เดิมของนักเรียน ควรแสดงให้เห็นว่าส่วนย่อยมีความสัมพันธ์ กับส่วนใหญ่ และสิ่ง ใหม่มีความสัมพันธ์กับความรู้เดิมของนักเรียน บางครั้งควรให้ตัวอย่างที่แตกต่างออกไปบ้าง ถ้า เนื้อหายากควรให้ตัวอย่างที่เป็นรูปธรรม และควรกระตุ้นให้ นักเรียนคิดถึงประสบการณ์เดิม

(6) กระตุ้นการตอบสนอง (Elicit Responses) ในขั้นนี้เป็นการเปิดโอกาส ให้ นักเรียนร่วม คิด ร่วมกิจกรรมซึ่งยอมทำให้นักเรียนจำเนื้อหาได้ดี ควรให้นักเรียนตอบสนองวิธีใดวิธี หนึ่งเป็นครั้งคราว ไม่ ควรให้ตอบยาว ควรรวมความคิด อาจใช้กราฟิกหรือเกมช่วยในการ ตอบสนอง หลีกเลี่ยงการตอบสนองซ้ำๆ และไม่ควรมีคำถามหลายคำถามในข้อเดียวกัน การตอบสนองของนักเรียน คำถาม และผลป้อนกลับ ควรอยู่ใน กรอบ (Frame) เดียวกัน

(7) ให้ข้อมูลป้อนกลับ (Provide Feedback) บทเรียนจะกระตุ้นความสนใจ ของนักเรียน ได้มาก ถ้าบทเรียนนั้นท้าทายนักเรียน โดยบอกจุดมุ่งหมายหมายที่ชัดเจนและให้ผลป้อนกลับ เพื่อบอกให้ นักเรียน รู้ว่า นักเรียนอยู่ตรงไหน ห่างจากเป้าหมายเท่าใด และควรคำนึงด้วยว่าผล ป้อนกลับควรให้ทันที หลังจากนักเรียนตอบสนองบอกให้นักเรียนทราบว่า ตอบถูกหรือผิด การ แสดงคำถาม - คำตอบ และผล ป้อนกลับ ควรอยู่ในกรอบเดียวกัน ควรใช้ภาพง่าย ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ เนื้อหาเข้าช่วย หลีกเลี่ยงการใช้ภาพที่ตื่น ตาภาพจะทำให้นักเรียนสนใจมากกว่าเนื้อหา ไม่ควรใช้ กราฟิกที่ไม่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา ใช้การให้คะแนน หรือ ภาพ เพื่อบอกความใกล้เคียงจากจุดหมาย และ การเปลี่ยนรูปแบบของผลป้อนกลับบ้างเพื่อเร้าความสนใจ

(8) ทดสอบ (Assess Performance) เพื่อเป็นการประเมินผลการเรียนและให้ นักเรียน สามารถจำได้ ควรคำนึงด้วยว่าแบบวัดทักษะการฟังภาษาอังกฤษควรตรงกับจุดประสงค์ ของบทเรียน ข้อ ทดสอบและข้อมูลป้อนกลับควรอยู่ในกรอบเดียวกัน และต่อเนื่องอย่างรวดเร็ว ไม่ ควรให้นักเรียนพิมพ์คำตอบ ยาวเกินไป ควรให้ผลป้อนกลับครั้งเดียวในหนึ่งคำถามและควรบอก นักเรียนรู้ถึงวิธีที่จะตอบให้ชัดเจน บอก นักเรียนว่า มีตัวเลือกอื่นด้วยหรือไม่ ที่จะช่วยในการทำแบบ วัดทักษะการฟังภาษาอังกฤษ และต้องคำนึงถึง

ความแม่นยำและความเชื่อถือได้ของแบบวัดทักษะ การฟังภาษาอังกฤษ อย่าตัดสินใจว่าตอบผิดถ้าคำตอบไม่ชัดเจน ควรใช้ภาพประกอบในการตั้งคำถาม ไม่ควรตัดสินใจว่าคำตอบผิด ถ้าพิมพ์ผิด วรรคผิด ใช้ตัวอักษรผิด

(9) การนำความรู้ไปใช้ (Enhancing Retention and Transfer) ควรให้นักเรียน ทราบว่าความรู้ใหม่ มีส่วนสัมพันธ์กับความรู้เดิมอย่างไร เพื่อทบทวนแนวคิดสำคัญ เสนอแนะ สถานการณ์ที่ความรู้ใหม่อาจทำประโยชน์ได้และบอกนักเรียนถึงแหล่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ต่อเนื่อง

สรุปได้ว่า หลักการเลือกใช้สื่อประสมผู้สอนจะต้องมีการทดสอบเพื่อให้ทราบ ความรู้พื้นฐานของนักเรียนแล้วจึงจะสามารถกำหนดเนื้อหาให้เหมาะสม เลือกสื่อให้สอดคล้องกับ วิธีสอนให้เหมาะสมกับวัย และวุฒิภาวะของนักเรียน

2.4.2 ขั้นตอนการผลิตชุดสื่อประสม

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2551, น. 123) กล่าวว่า การพัฒนาชุดสื่อประสมมีขั้นตอนสำคัญ 10 ขั้นตอนด้วยกันคือ

1. กำหนดหมวดหมู่ เนื้อหาและประสบการณ์ อาจจะเป็นหมวดวิชา หรือบูรณาการ เป็นแบบสหวิทยาการตามที่เห็นเหมาะสม
2. กำหนดหน่วยการสอนโดยแบ่งเนื้อหาออกเป็นหน่วยการสอน ประมาณเนื้อหาวิชาที่จะใช้ครูสามารถถ่ายทอดความรู้แก่นักเรียนได้ใน 1 สัปดาห์ หรือสอนได้ในหน่วยละ ครั้ง
3. กำหนดหัวเรื่อง ผู้สอนจะต้องถามตัวเองว่าในการสอนแต่ละหน่วย ควรให้ประสบการณ์อะไรแก่นักเรียนบ้าง แล้วกำหนดหัวเรื่องออกมาเป็นหน่วยการสอนย่อย
4. กำหนดหลักการแบบมโนทัศน์ หลักการแบบมโนทัศน์ที่กำหนดขึ้น จะต้องสอดคล้องกับหน่วยและหัวเรื่อง โดยสรุปแนวความคิด สาร และหลักเกณฑ์ที่สำคัญไว้ เพื่อ เป็นแนวทางจัดเนื้อหาการสอนให้สอดคล้องกัน
5. กำหนดวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับหัวเรื่อง โดยเขียนเป็นวัตถุประสงค์ เชิงพฤติกรรมที่ต้องมีเกณฑ์การเปลี่ยนแปลงไว้ทุกครั้ง
6. กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมซึ่ง จะเป็นแนวทางในการเลือกและการผลิตสื่อการสอน “กิจกรรม” หมายถึง กิจกรรมทุกอย่างที่ นักเรียนปฏิบัติ เช่น การอ่านบัตรคำสั่ง ตอบคำถาม เขียนภาพ ทำการทดลองทางวิทยาศาสตร์ การ เล่นเกม ฯลฯ
7. กำหนดแบบประเมิน ต้องประเมินผลให้ตรงกับวัตถุประสงค์เชิง พฤติกรรม โดยใช้แบบวัดทักษะการฟังภาษาอังกฤษ อิงเกณฑ์ (Criterion Test) เพื่อให้ผู้สอนทราบว่า หลังจากการเรียนรู้โดยชุดสื่อประสมแล้ว นักเรียนได้เปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ ที่ตั้งไว้
8. เลือกและผลิตสื่อการสอน วัสดุอุปกรณ์และวิธีการที่ครูใช้ถือเป็นสื่อการสอนทั้งสิ้นเมื่อผลิตสื่อการสอนของแต่ละหัวเรื่องแล้ว ก็จัดสื่อการสอนเหล่านั้นไว้เป็นหมวดหมู่ใน กล่องที่เตรียมไว้เพื่อนำไปทดลองหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน
9. หาประสิทธิภาพของชุดสื่อประสม เพื่อการประกันว่า ชุดสื่อประสมที่ สร้างขึ้นมี

ประสิทธิภาพในการสอน ผู้สร้างจำเป็นต้องกำหนดเกณฑ์ โดยคำนึงหลักการเรียนรู้เป็น กระบวนการเพื่อช่วยในการเปลี่ยนพฤติกรรมของนักเรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์

10. การใช้ชุดสื่อประสม เป็นขั้นการนำชุดสื่อประสมไปใช้ ซึ่งจะต้องมีตรวจสอบและปรับปรุงอยู่ตลอดเวลา

พิทักษ์ ศีลรัตน์ (2555) กล่าวว่า การออกแบบผลิตชุดสื่อประสมบนเว็บที่มี ประสิทธิภาพ ถือว่าเป็นทั้งศิลปะและวิทยาศาสตร์และเป็นทั้งความคิดสร้างสรรค์ เสนอการขั้นตอน การพัฒนาบทเรียนที่เป็นสื่อประสมโดยมี 8 ขั้นตอนใหญ่ ๆ ได้แก่

(1) ขั้นการออกแบบ (Instructional Design) เป็นการกำหนดคุณลักษณะและ รูปแบบการทำงานของโปรแกรม ผู้ออกแบบต้องมีความรอบรู้ในเนื้อหา หลักจิตวิทยา วิธีการสอน การวัดผลและประเมินผล ซึ่งต้องมีการร่วมกันพัฒนา

(2) วิเคราะห์เนื้อหา โดยมีข้อพิจารณาดังนี้

(2.1) เลือกเนื้อหาที่มีการฝึกทักษะทำซ้ำบ่อย ๆ ต้องมีภาพประกอบ

(2.2) เลือกเนื้อหา ที่คาดว่าจะสามารถช่วยประหยัดเวลาในการสอนได้ มากกว่าวิธีเดิม

(2.3) เนื้อหาบางอย่างที่สามารถจำลองให้อยู่ในรูปของการสาธิตได้

(3) ศึกษาความเป็นไปได้ ในการสร้างสื่อประสม โดยมีข้อพิจารณาดังนี้

(3.1) มีบุคลากรที่มีความรู้พอจะพัฒนาโปรแกรมได้ตามความ ต้องการ หรือไม่

(3.2) ใช้ระยะเวลาในการพัฒนามากเกินกว่าการสอนแบบธรรมดาหรือ พัฒนาด้วยสื่อการสอนแบบอื่นได้หรือไม่

(3.3) ต้องการอุปกรณ์พิเศษที่ต่อเพิ่มเติมจากคอมพิวเตอร์หรือไม่

(4) กำหนดผลลัพธ์เป็นการกำหนดสิ่งที่คาดหวังจากนักเรียน โดยเปรียบเทียบ ก่อนและหลังการใช้โปรแกรม ซึ่งครอบคลุมเรื่อง

(4.1) ผลสัมฤทธิ์ เช่นความรู้ของนักเรียน รวมถึงทักษะก่อนและหลัง การใช้โปรแกรม

(4.2) ความพึงพอใจของนักเรียนหลังเรียน

(5) การลำดับขั้นตอนการทำงาน คือนำเนื้อหาที่ได้จาก การวิเคราะห์และสิ่งที่ คาดหวังจากนักเรียนมาเรียงลำดับ แล้ววางแผนการเสนอในรูปแบบของ Storyboard และ Flow Chart โดยเน้นในเรื่องต่อไปนี้

(5.1) ภาษาที่ใช้เหมาะสมกับนักเรียนหรือไม่

(5.2) ขนาดข้อความใน 1 จอภาพ

(5.3) ขนาดของตัวอักษรที่เหมาะสมกับวัยของนักเรียน

(5.4) คำติ คำชม แรงเสริมต่าง ๆ ในการเรียน

(5.5) หลักจิตวิทยา การเรียนรู้ การชี้แนะ

(5.6) แบบฝึกหัด การประเมินผลความสนใจ

(6) ขั้นการสร้าง (Instruction Construction) หมายถึง การสร้าง การทดสอบ และปรับปรุง

แก้ไขโปรแกรมดังนี้

(6.1) การสร้างโปรแกรม เป็นการทำเนื้อหาที่อยู่ในรูปของ สตอรี่บอร์ด ให้เป็นชุดคำสั่งที่คอมพิวเตอร์เข้าใจโดยใช้ภาษาใดภาษาหนึ่งหรือ โปรแกรมสำหรับการสร้าง บทเรียนโดยเฉพาะ (Authoring System) โดยต้องมีการตรวจแก้ไขข้อผิดพลาดจากการเขียนโปรแกรมและหาข้อบกพร่อง ที่ผู้ออกแบบคาดไม่ถึง เพื่อนำข้อมูลเหล่านั้นกลับมาปรับปรุง ต้นฉบับ และ แก้ไขโปรแกรม

(6.2) ปรับปรุงแก้ไข หลังจากทราบข้อบกพร่อง จากการนำโปรแกรม ไปทดสอบการทำงานแล้วทำการปรับปรุงแก้ไข การปรับปรุง จะต้องเปลี่ยนแปลงที่ต้นฉบับของ Storyboard ก่อนแล้วจึงค่อยปรับปรุงแก้ไข เมื่อแก้ไขเรียบร้อยแล้วนำไปทดสอบการทำงานใหม่ จนกว่าจะได้โปรแกรมที่เรียบร้อยแล้วนำไปทดสอบการทำงานใหม่

(6.3) ขั้นการประยุกต์ใช้ (Instruction Implementation) การประยุกต์ใช้ ในการเรียนการสอนและการประเมินผล เป็นขั้นตอนที่จะตัดสินใจว่า โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วย สอนที่พัฒนาขึ้นเป็นอย่างไรสมควรที่จะใช้งานในการเรียนการสอนหรือไม่

(7) ประยุกต์ใช้ในห้องเรียน การนำโปรแกรมไปใช้ในการเรียน การสอน จะต้องทำตามข้อกำหนดสำหรับใช้โปรแกรม เช่น โปรแกรมที่ออกแบบสำหรับ สาธิตการทดลอง ควรให้นักเรียนได้ใช้โปรแกรมก่อนเข้าห้องทดลองจริง

(8) ประเมินผล เป็นขั้นตอนสุดท้ายสำหรับการพัฒนาโปรแกรม เป็นการ สรุปว่า โปรแกรมที่สร้างขึ้นเป็นอย่างไร สมควรที่จะนำไปใช้ในการเรียนการสอนหรือไม่ การประเมินผลแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ

(8.1) ประเมินว่าหลังจากนักเรียนใช้โปรแกรมนี้อแล้ว บรรลุ วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ การประเมินส่วนนี้กระทำโดยนักเรียนทำแบบวัดทักษะการฟัง ภาษาอังกฤษก่อนเรียนและหลังเรียน เพื่อวัดความก้าวหน้าของนักเรียนวัดความเข้าใจในเนื้อหา

(8.2) ประเมินในส่วนโปรแกรมและการทำงานว่า การใช้ โปรแกรมกับ เนื้อหาวิชาเหมาะสมหรือไม่ทัศนคติของนักเรียนต่อการใช้โปรแกรมเป็นอย่างไร วิธีการใช้ โปรแกรมยากง่ายอย่างไร วิธีการเสนอบทเรียน ความถูกต้องของเนื้อหาและการติดต่อกับนักเรียน เป็นอย่างไร การประเมินผลส่วนนี้จะใช้แบบสอบถาม (Questionnaire)

สรุป ขั้นตอนการผลิตชุดสื่อประสม หมายถึง ขั้นตอนที่จะพิสูจน์ว่าสื่อประสมที่ พัฒนาและผลิตขึ้นนั้นเมื่อนำไปใช้จริงจะเกิดประโยชน์ โดยต้องนำสื่อมาทดลองแบบเดี่ยว แบบ กลุ่ม และแบบภาคสนาม เพื่อหาค่าประสิทธิภาพของสื่อประสม ว่าสามารถแก้ปัญหาสามารถ ปรับปรุงพัฒนาผลการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ คำนวณตรงตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ต้องการทำให้มองเห็นแนวทางในการผลิตชุดสื่อประสมได้เป็นอย่างดี ซึ่งการผลิตชุดสื่อ ประสมที่ดีต้องมีขั้นตอน และตอบวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้

4. กรอบอ้างอิงทางภาษาของสหภาพยุโรป

(The Common European Framework of Reference for Languages (CEFR)

สถาบันภาษาอังกฤษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2558 หน้า 1-2) ไซกรอบอ้างอิง

ความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรป (CEFR) เป็นกรอบความคิดหลักในการจัดการเรียน การสอน ภาษาอังกฤษของประเทศไทย ทั้งในการออกแบบหลักสูตร การพัฒนาการเรียนการสอน การทดสอบ การวัดผล การพัฒนาครูรวมถึงการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีทิศทางในการ ดำเนินการที่เป็นเอกภาพ มีเป้าหมายการเรียนรู้และการพัฒนาที่ เทียบเคียงได้กับมาตรฐานสากล ที่เป็นที่ยอมรับ ในระดับนานาชาติ กระทรวงศึกษาธิการ จึงกำหนดให้ใช้ กรอบอ้างอิงทางภาษาของสหภาพยุโรป The Common European Framework of Reference for Languages (CEFR) เป็นกรอบความคิดหลักในการจัดการเรียน การสอนภาษาอังกฤษ กรอบอ้างอิง ความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรป (The Common European Framework of Reference for Languages : CEFR) คือ มาตรฐานการประเมินความสามารถทางภาษาที่สหภาพยุโรป จัดทำขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน และการประเมินภาษาที่สองหรือ ภาษาต่างประเทศ ในปี ค.ศ. 2002 สภาแห่งสหภาพยุโรปได้กำหนดให้ใช้กรอบอ้างอิง CEFR ในการตรวจสอบ ความสามารถทาง ภาษา ปัจจุบันกรอบอ้างอิง CEFR ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางว่าเป็นมาตรฐาน ในการจัดลำดับ ความสามารถทางภาษาของแต่ละบุคคล

ในการนำกรอบอ้างอิง CEFR มาใช้ในการปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษนั้น กระทรวง ศึกษาธิการได้กำหนดแนวทางในการดำเนินการดังนี้

2.1 ใช้ CEFR เป็นกรอบความคิดหลักในการกำหนดเป้าหมายการจัดการเรียนการสอน / การพัฒนา โดยใช้ระดับความสามารถ 6 ระดับของ CEFR เป็นเป้าหมายการพัฒนาผู้เรียนในแต่ละระดับ ทั้งนี้ในเบื้องต้น กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาระดับความสามารถทางภาษาของผู้เรียน ในระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ไว้ดังนี้

ระดับนักเรียน	ระดับความสามารถทางภาษา	ระดับความสามารถทางภาษา ตามกรอบ CEFR
ผู้สำเร็จการศึกษาระดับ ประถมศึกษา (ป.6)	ผู้ใช้ภาษาขั้นพื้นฐาน	A1
ผู้สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษา (ม.3)	ผู้ใช้ภาษาขั้นพื้นฐาน	A2
ผู้สำเร็จการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ม.6/ปวช.)	ผู้ใช้ภาษาขั้นอิสระ	B1

ดังนั้น ในการประเมินหรือตรวจสอบผลการจัดการศึกษา หรือผลการพัฒนาผู้เรียนในแต่ละระดับของตน หน่วยงานที่รับผิดชอบควรได้มีการทดสอบหรือวัดผล โดยใช้แบบทดสอบมาตรฐานที่เทียบเคียง ผลคะแนนกับระดับ ความสามารถทางภาษาตามกรอบอ้างอิง CEFR เพื่อตรวจสอบว่าผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนรู้ภาษาผ่าน เกณฑ์ระดับความสามารถที่กำหนดหรือไม่

2.2 ใช้พัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ โดยนำระดับความสามารถทางภาษา ที่กรอบอ้างอิง CEFR กำหนดไว้แต่ละระดับ มากำหนดเป้าหมายของหลักสูตร และใช้คำอธิบายความสามารถ ทางภาษาของระดับนั้น ๆ มากำหนดกรอบเนื้อหาสาระที่จะใช้ในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร

2.3 ใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยนำระดับความสามารถทางภาษาและคำอธิบาย ความสามารถทางภาษาที่กรอบอ้างอิง CEFR กำหนดไว้แต่ละระดับ มาพิจารณาการจัดกระบวนการเรียน การสอนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถแสดงออกซึ่งทักษะทางภาษาและองค์ความรู้ตามที่ระบุไว้ เช่น ในระดับ A1 ผู้สอนต้องจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจใช้ภาษา แนะนำ ถาม - ตอบ ปฏิสัมพันธ์พูดคุย ในเรื่องที่กำหนดตามคำอธิบายของระดับ A1 การเรียนการสอนจึงต้องเน้นให้ผู้เรียนได้ฟังและพูดสื่อสารเป็นหลัก ผู้เรียนจึงจะมีความสามารถตามที่กำหนด

2.4 ใช้ในการทดสอบ และการวัดผล โดยใช้แบบทดสอบ / แบบวัดที่สามารถเทียบเคียงผลได้ กับกรอบอ้างอิง CEFR เพื่อให้ได้ข้อมูลระดับความสามารถของผู้เรียนหรือผู้เข้ารับการทดสอบ เพื่อการจัดกระบวนการเรียนการสอน หรือสื่อให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นอันจะนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียน / ผู้เข้ารับการทดสอบให้มีความสามารถตามเป้าหมาย/เกณฑ์ที่กำหนด

2.5 ด้านการวัดและประเมินผล สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กำหนดให้ผู้สอน ภาษาอังกฤษทำการวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนตามสภาพ จริงทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน ให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาชีพ ทั้งในด้านความรู้ความจำ (พุทธิพิสัย) ด้านทักษะการทำงาน (ทักษะพิสัย) และด้านอารมณ์และความรู้สึก ในการ เรียนรู้ (จิตพิสัย) ซึ่งในการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ของผู้เรียนอาชีวศึกษานั้น ควรมีทั้งผ่าน เกณฑ์การเลื่อนชั้นเรียน และไม่ผ่านเกณฑ์การเลื่อนชั้นเรียน นอกจากนี้ ผู้เรียนที่จะสำเร็จการศึกษา อาชีวศึกษาทุกคน ต้องผ่านการทดสอบการประเมินผลความรู้ วิชาภาษาอังกฤษด้วยระบบ ICT ให้ ได้ตามกรอบมาตรฐานของ CEFR (Common European Frame of Reference) โดยผู้เรียนที่จะสำเร็จ การศึกษาอาชีวศึกษาระดับ ปวช.3 ต้องมีความสามารถทางภาษาอังกฤษ อยู่ในระดับ B1 (Intermediate) ส่วนระดับ ปวส.2 ต้องมีความสามารถทางภาษาอังกฤษอยู่ในระดับ B2 (Upper Intermediate) (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2560, น.17-27) โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

กรอบเกณฑ์มาตรฐานของ CEFR อย่างเป็นทางการของผู้ที่มีความสามารถทาง ภาษาอังกฤษอยู่ในระดับ B1 หรือ ระดับ Intermediate ซึ่งมีผลคะแนนสอบระหว่าง 41-50 จาก 100 คะแนน จะมีความสามารถ ดังนี้ 1. สามารถสื่อสารในเรื่องที่คุ้นเคย เกี่ยวกับสถานศึกษา สถานประกอบการ และ การท่องเที่ยวได้ 22 2. สามารถเชื่อมโยงเรื่องที่ตนคุ้นเคย และมีความสนใจได้อย่างยืดหยุ่น 3. สามารถอธิบายเรื่องของแผนงาน ประสบการณ์ และการแสดงความคิดเห็น ประกอบเหตุผลได้ กรอบเกณฑ์มาตรฐานของ CEFR อย่างเป็นทางการของผู้ที่มีความสามารถทาง ภาษาอังกฤษอยู่ในระดับ B2 หรือ ระดับ Upper Intermediate ซึ่งมีผลคะแนนสอบระหว่าง 51-60 จาก 100 คะแนน จะมีความสามารถดังนี้

1. สามารถสื่อสารในเรื่องเทคนิคทางวิชาชีพที่ซับซ้อนทั้งในด้านรูปธรรมและ นามธรรมได้
2. สามารถสื่อสารในเรื่องเทคนิคทางวิชาชีพกับเจ้าของภาษาได้โดยยืดหยุ่น

3. สามารถอธิบายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน ปัญหาที่พบในที่ทำงานและ เปรียบเทียบสิ่งต่างๆ ได้

สรุปได้ว่า การพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาเข้าสู่ประชาคมอาเซียนให้มีประสิทธิภาพนั้นต้องทำการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนควรจัดกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษที่หลากหลายและสอดคล้องตามกรอบของCEFR เพื่อให้ผู้เรียนที่สำเร็จการศึกษาระดับอาชีวศึกษาผ่านมาตรฐานการทดสอบความรู้ทางภาษาอังกฤษได้ตามเกณฑ์ของกรอบ CEFR เพื่อเป็นที่ยอมรับของสังคมและตลาดแรงงานในอนาคตต่อไป

5. ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ

ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นทฤษฎีการเรียนรู้ที่สอนให้ผู้เรียนได้ค้นพบความรู้ด้วย ตนเอง จากการพูดคุย สนทนา หรือมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้อื่น เพื่อปฏิบัติกิจกรรมให้บรรลุผล สำเร็จตามจุดมุ่งหมาย มุ่งเน้นการปฏิบัติงานช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ซึ่งมีนักการศึกษาได้กล่าวถึง ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือไว้ดังนี้

5.1 ความหมายของทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ

ได้มีนักวิชาการกล่าวถึงความหมายของทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ ดังนี้ บุญเลี้ยง ทุมทอง (2556, น. 29-30) กล่าวถึงทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือว่าเป็นวิธีการที่ดี และเหมาะสมที่สุดที่ใช้ในการแก้ปัญหาที่ซับซ้อน หรือ Case-based Scenarios และที่สำคัญก็คือควร เกี่ยวข้องและมีความสัมพันธ์กับสถานการณ์ที่เป็นจริง เพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้ประสบการณ์ในการแก้ไข ปัญหาในสภาพแวดล้อมที่เหมือนกับชีวิตจริง ซึ่งผู้เรียนแต่ละคนจะมีวิธีการในการแก้ปัญหา แตกต่างกันไป ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือจึงเป็นวิธีการที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ร่วมกัน ศึกษาในสิ่งที่ชอบและสนใจ โดยใช้ความรู้และประสบการณ์ของผู้เรียน รวมไปถึงแหล่งข้อมูล ภายนอกเพื่อร่วมกันสร้างชิ้นงาน และนำเสนอผลงานเพื่อศึกษาร่วมกันมีการแสดงความคิด การอภิปราย การวิจารณ์ เน้นการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มผู้เรียนในการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น และการยอมรับความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เหมาะสำหรับการเรียนที่มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เรียนได้มีการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการสร้างสรรค์ความรู้

วัชรรา เล่าเรียนดี, ปรณัฐ กิจรุ่งเรือง, และอรพิน ศิริสัมพันธ์ (2560, น. 152) กล่าวว่า การ จัดการเรียนการสอนตามทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือไม่ใช่การสอนโดยให้นักเรียนเข้ากลุ่มกัน เรียนรู้ตามแบบปกติ แต่เป็นการเรียนรู้แบบจริงจังของสมาชิกทุกคนในกลุ่มที่ครูเป็นผู้จัดกลุ่มให้ เป็นการส่งเสริมและพัฒนาทักษะทางสังคม และพฤติกรรมการทำงานกลุ่มที่ช่วยเหลือพึ่งพาแนะนำ ซึ่งกันและกันจนงานบรรลุผลสำเร็จ ทุกคนมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ช่วยเหลือพึ่งพายอมรับซึ่ง กันและกัน รวมทั้งช่วยเหลือเพื่อนสมาชิกให้สามารถเรียนรู้ได้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด

Slavin (1995, pp. 16-19) กล่าวว่า ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นการจัดการเรียนการสอนโดยผู้เรียนเรียนรู้กันเป็นกลุ่ม ๆ ละ 4-6 คน สมาชิกในกลุ่มช่วยเหลือกัน เรียนรู้ร่วมกันจน ประสบผลสำเร็จ และ ยังได้เสนอแนะเพิ่มเติมว่าการเรียนการสอนตามทฤษฎีดังกล่าวช่วยให้ผู้เรียนมี ความกระตือรือร้น ภูมิใจใน

ตัวเอง ตระหนักถึงความรับผิดชอบของตนเองและต่อกลุ่ม ช่วยให้ ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้นและมีการพัฒนาความสัมพันธ์ที่ดี การยอมรับผู้อื่นมากขึ้นสร้างความมั่นใจ ในตนเอง และรู้ถึงคุณค่าของตนเองมากขึ้น

จากความหมายของทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ สรุปได้ว่าเป็นการเรียนรู้กลุ่มเล็ก ๆ ภายในกลุ่มจะประกอบด้วยผู้เรียนมีความสามารถแตกต่างกันมาทำงานร่วมกัน ในกระบวนการ ทำงานนั้นมีการช่วยเหลือพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน ผลสำเร็จ ของกลุ่มขึ้นอยู่กับความสามารถของสมาชิกในกลุ่มที่ช่วยเหลือกันซึ่งจะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนและทักษะทางสังคมดีขึ้น

5.2 วัตถุประสงค์ของทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ

สำหรับวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ นั้น อาภรณ์ ใจเที่ยง (2553, น. 121) ได้กล่าวว่า ดังนี้ 1) เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และฝึกทักษะกระบวนการกลุ่ม ได้ฝึกบทบาทหน้าที่ และ ความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่ม 2) เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะทั้งในด้านการคิดค้นคว้า การแสวงหาความรู้ด้วย ตนเอง การคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหา การตัดสินใจ การตั้งคำถาม ตอบคำถาม การใช้ภาษา ฯลฯ 3) เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะทางด้านสังคม การอยู่ร่วมกับผู้อื่น การมีน้ำใจช่วยเหลือ ผู้อื่นการเสียสละ การยอมรับกัน และกัน การไว้วางใจ การเป็นผู้นำ ผู้ตาม ฯลฯ

สรุปได้ว่า วัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ คือ ผู้เรียนได้เรียนรู้และฝึกทักษะ กระบวนการกลุ่ม มีพัฒนาทักษะทั้งในด้านการคิด ฝึกทักษะทางด้านสังคม และการอยู่ร่วมกับผู้อื่น

5.3 แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ

ลักขณา สรวิวัฒน์ (2559) กล่าวถึงทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning Theory) ไว้ดังนี้ ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning Theory) การเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่เน้นให้ครูใช้ วิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เนื่องจากมีรูปแบบการสอนให้เลือกอย่างหลากหลายตาม วัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระต่าง ๆ สำหรับเนื้อหาและองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับ การเรียนรู้แบบร่วมมือ จำแนกเป็น 8 เรื่อง ได้แก่ ความหมายของการเรียนรู้แบบร่วมมือ วัตถุประสงค์ของการเรียนรู้แบบร่วมมือ องค์ประกอบของการเรียนรู้แบบร่วมมือ ลักษณะสำคัญของการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ ขั้นตอนการเรียนรู้แบบร่วมมือ และการ ประยุกต์ใช้หลักการการเรียนรู้แบบร่วมมือในการสอน

Kagan (1994) ได้กล่าวถึงลักษณะสำคัญของการเรียนแบบร่วมมือว่าต้องมีโครงสร้างที่ ชัดเจนโดยมีแนวคิดสำคัญ 6 ประการ สรุปได้ดังนี้

1) Teams หมายถึง การจัดกลุ่มของผู้เรียนที่จะทำงานร่วมกัน กลุ่มที่จะเรียนรู้ด้วยกันอย่างมีประสิทธิภาพ ควรเป็นดังนี้

1.1) กลุ่มละ 4 คน ประกอบด้วยเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนสูง ปานกลาง

ค่อนข้างต่ำ และหญิงชายเท่า ๆ กันในบางกรณีการจัดกลุ่มโดยวิธีอื่น เช่น ในการศึกษาเรื่องลีก เฉพาะเช่น ทำโครงการวิทยาศาสตร์ ควรจัดกลุ่มเด็กที่มีความสนใจเหมือนกันหรือจัดกลุ่มโดยวิธีสุ่ม เมื่อต้องการทบทวนความรู้

1.2) จัดให้เด็กอยู่ในกลุ่มเดียวกันประมาณ 6 สัปดาห์แล้วเปลี่ยนจัดกลุ่มใหม่

2) Will หมายถึง ความมุ่งมั่นและอุดมการณ์ของเด็กที่จะร่วมงานกัน เด็กจะต้องมีความมุ่งมั่นที่จะเรียนรู้และมีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน สิ่งเหล่านี้ต้องสร้าง ให้เกิดขึ้นและให้คงไว้โดยให้ทำกิจกรรมหลากหลาย โดยวิธีการดังต่อไปนี้

2.1) Team Building การสร้างความมุ่งมั่นของทีมที่จะทำงานร่วมกัน

2.2) Class Building การสร้างความมุ่งมั่นของชั้นเรียนที่จะช่วยกัน

3) Management หมายถึง การจัดการเพื่อให้กลุ่มทำงานอย่างมีประสิทธิภาพรวมทั้ง การจัดการของผู้สอนและการจัดการของผู้เรียนภายในกลุ่ม ผู้สอนจะต้อง มีการจัดการที่ดีเพื่อให้ การทำงานกลุ่ม ประสบผลสำเร็จ เช่น การควบคุมเวลา การกำหนดสัญญาณให้ผู้เรียนหยุดกิจกรรม ฯลฯ

4) Social Skills เป็นทักษะในการทำงานร่วมกัน มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ให้ความช่วยเหลือกัน ให้กำลังใจซึ่งกันและกัน รับฟังความคิดเห็นของกันและกัน

5) Four Basic Principles (PIES) เป็นหลักการพื้นฐานของ Cooperative Learning ซึ่งจะขาดอย่างใดอย่างหนึ่งไม่ได้ ซึ่งมีหลักการสำคัญ 4 ประการ เป็นตัวบ่งชี้ว่าเป็นการเรียนรู้เป็นกลุ่ม หรือการเรียนรู้แบบร่วมมือ การเรียนรู้แบบร่วมมือต้องมีหลักการ 4 ประการ ดังนี้

5.1) การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันเชิงบวก (Positive Interdependence) การช่วยเหลือพึ่งพาซึ่งกันและกัน เพื่อสู่ความสำเร็จและตระหนักว่าความสำเร็จของแต่ละคนคือ ความสำเร็จของกลุ่ม

5.2) ความรับผิดชอบรายบุคคล (Individual Accountability) ทุกคนในกลุ่ม มีบทบาทหน้าที่ ความสำเร็จในการค้นคว้าทำงาน สมาชิกทุกคนต้องเรียนรู้ในสิ่งที่เรียน เหมือนกันจึงถือว่าเป็นความสำเร็จของกลุ่ม

5.3) ความเท่าเทียมกันในการมีส่วนร่วม (Equal Participation) ทุกคนต้องมี ส่วนร่วมในการทำงาน ซึ่งทำได้โดยกำหนดบทบาทของแต่ละคน

5.4) การมีปฏิสัมพันธ์ไปพร้อม ๆ กัน (Simultaneous Interaction) สมาชิกทุก คน จะทำงาน คิด อ่าน ฟัง ฯลฯ ไปพร้อม ๆ กัน

6) Structures หมายถึง รูปแบบของกิจกรรมในการทำงานกลุ่ม ซึ่งมีหลากหลายทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัญหาหรือสถานการณ์ที่จะศึกษา ตัวอย่างเช่น Time-Pair-Share เป็นกิจกรรมจับคู่สลับกัน พูดในหัวข้อ และในเวลาที่กำหนด เช่น คนละ 1 นาที เมื่อคนหนึ่งพูด อีกคนหนึ่งฟัง แล้วสลับกัน Round Robin ผู้เรียนในกลุ่มทั้ง 4 คน ผลัดกันพูดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งจนครบ ทุกคน Round Table ผู้เรียนแต่ละคนในกลุ่มเขียนแสดงความคิดเห็นในเรื่องใดเรื่องหนึ่งในกระดาษ แผ่นเดียวกันแล้ววนไปเรื่อย ๆ จนผู้เรียนทุกคนเขียนทั้งหมด แล้วนำมาสรุป Team-Pair-Solo เป็นกิจกรรมที่ให้แต่ละคนในกลุ่มคิดแก้ปัญหาใดปัญหาหนึ่งก่อน จากนั้นเปลี่ยนเป็นรวมกันคิดเป็น คู่ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนแต่ละคนเรียนรู้แบบการแก้ปัญหา ในที่สุดแต่ละคนสามารถแก้ปัญหาทำนอง เดียวกันได้

จากที่กล่าวมาข้างต้นแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือสามารถสรุปได้ว่า ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ เป็นทฤษฎีที่เน้นการให้ผู้เรียนช่วยกันในการเรียนรู้ โดยมีการจัด กิจกรรมที่ให้ผู้เรียนมีการพึ่งพาอาศัยกันในการเรียนรู้ มีการปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิด มีการ สัมพันธ์กัน มีการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม มีการวิเคราะห์กระบวนการของกลุ่ม และมีการแบ่งหน้าที่ รับผิดชอบงานร่วมกัน การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ มีหลากหลายรูปแบบ ผู้สอนสามารถเลือกใช้ ให้เหมาะสมกับสถานการณ์และความต้องการของตนได้

5.4 องค์ประกอบสำคัญของการเรียนรู้แบบร่วมมือ

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการเรียนรู้แบบร่วมมือไว้ดังนี้ Johnson, D. and Johnson, R. (1987, pp. 13-14 อ้างถึงใน ไสว พักขาว, 2555, น. 193-194) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบที่สำคัญของการเรียนรู้แบบร่วมมือ ไว้ดังนี้

1) ความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันในทางบวก (Positive Interdependence) หมายถึง การที่ สมาชิก ในกลุ่มทำงานอย่างมีเป้าหมายร่วมกัน มีการทำงานร่วมกัน โดยที่สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วม ในการทำงานนั้นมีการแบ่งปันวัสดุ อุปกรณ์ ข้อมูลต่าง ๆ ร่วมกันในการทำงาน ทุกคนมีบทบาท หน้าที่และประสบความสำเร็จร่วมกัน สมาชิกในกลุ่มจะมีความรู้สึก ว่า ตนจะประสบความสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อสมาชิกทุกคนในกลุ่มประสบความสำเร็จด้วย และสมาชิกทุกคนจะได้รับผลประโยชน์ หรือ รางวัลผลงานกลุ่มโดยเท่าเทียมกัน เช่น ถ้าสมาชิกทุกคนช่วยกัน ทำให้กลุ่มได้คะแนน 90% แล้ว สมาชิกแต่ละคนจะได้คะแนนพิเศษเพิ่มอีก 5 คะแนนเป็นรางวัล เป็นต้น

2) การมีปฏิสัมพันธ์ที่ส่งเสริมซึ่งกันและกัน (Face to Face Promotive Interaction) เป็นลักษณะการติดต่อสัมพันธ์กัน แลกเปลี่ยนความเห็นซึ่งกันและกัน การอธิบายความรู้ให้แก่เพื่อน ในกลุ่มฟัง เป็นลักษณะสำคัญของการติดต่อปฏิสัมพันธ์โดยตรงของการเรียนรู้แบบร่วมมือ ดังนั้น จึง ควรมีการแลกเปลี่ยนให้ข้อมูลย้อนกลับ เปิดโอกาสให้สมาชิกเสนอแนวความคิดใหม่ ๆ เพื่อเลือกใน สิ่งที่เหมาะสมที่สุด

3) ความรับผิดชอบของสมาชิกแต่ละคน (Individual Accountability) จะเป็นความ รับผิดชอบในการเรียนรู้ ของสมาชิกแต่ละบุคคล โดยมีการช่วยเหลือส่งเสริมซึ่งกันและกัน เพื่อให้ เกิดความ สำเร็จตามเป้าหมายกลุ่ม โดยที่สมาชิกทุกคนในกลุ่มมีความมั่นใจ และพร้อมที่จะได้รับ การทดสอบเป็นรายบุคคล

4) การใช้ทักษะระหว่างบุคคลและทักษะทำงานกลุ่มย่อย (Interdependence and Small Group Skills) สมาชิกควรได้รับการฝึกฝนทักษะเหล่านี้เสียก่อน เพราะเป็นทักษะสำคัญที่จะ ช่วยให้การทำงานกลุ่มประสบความสำเร็จ สมาชิกควรได้รับการฝึกทักษะในการสื่อสาร การเป็นผู้นำ การไว้วางใจผู้อื่น การตัดสินใจ การแก้ปัญหา ครูควรจัดสถานการณ์ที่จะส่งเสริมให้นักเรียน สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5) กระบวนการกลุ่ม (Group Process) เป็นกระบวนการทำงานที่มีขั้นตอน หรือ วิธีการที่จะช่วยให้การดำเนินงานกลุ่มเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ นั่นคือ สมาชิกทุกคนต้องทำความเข้าใจในเป้าหมายการทำงาน วางแผนปฏิบัติงานร่วมกัน ดำเนินงานตามแผน ตลอดจนถึง ประเมินผล และปรับปรุงงาน

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2553, น. 122) กล่าวถึง องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือไว้ ว่า ต้องคำนึงถึงองค์ประกอบในการให้ผู้เรียนทำงานกลุ่ม ดังนี้

1) มีการพึ่งพาอาศัยกัน (Positive Interdependence) หมายถึง สมาชิกในกลุ่มมี เป้าหมายร่วมกัน มีส่วนรับความสำเร็จร่วมกัน ใช้วัสดุอุปกรณ์ร่วมกัน มีบทบาทหน้าที่ทุกคนทั่วถึง กันทุกคนมีความรู้สึกว่าจะสำเร็จได้ต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

2) มีปฏิสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดในเชิงสร้างสรรค์ (Face to Face Promotive Interaction) หมายถึง สมาชิกกลุ่มได้ทำกิจกรรมอย่างใกล้ชิด เช่น แลกเปลี่ยนความคิดเห็น อธิบายความรู้แก่กัน ถามคำถามและตอบคำถามกันและกัน ด้วยความรู้สึกที่ดีต่อกัน

3) มีการตรวจสอบความรับผิดชอบของสมาชิกแต่ละคน (Individual Accountability) เป็นหน้าที่ของผู้สอนที่จะต้องตรวจสอบว่า สมาชิกทุกคนมีความรับผิดชอบต่องาน กลุ่มหรือไม่มากนักน้อยเพียงใด เช่น การสุ่มถามสมาชิกในกลุ่ม สังเกตและบันทึกการทำงานกลุ่ม ให้ ผู้เรียน อธิบายสิ่งที่ตนเรียนรู้ให้เพื่อนฟัง การทดสอบรายบุคคล เป็นต้น

4) มีการฝึกทักษะช่วยเหลือกันทำงานและทักษะการทำงานกลุ่มย่อย (Interdependence and Small Groups Skills) ผู้เรียนควรได้ฝึกทักษะที่จะช่วยให้งานกลุ่มประสบ ความสำเร็จ เช่น ทักษะการสื่อสาร การยอมรับและช่วยเหลือกัน การวิจารณ์ความคิดเห็น โดยไม่ วิจารณ์บุคคล การแก้ปัญหาความขัดแย้งการให้ความช่วยเหลือ และการเอาใจใส่ต่อทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน การทำความรู้จักและไว้วางใจผู้อื่น เป็นต้น

5) มีการฝึกกระบวนการกลุ่ม (Group Process) สมาชิกต้องรับผิดชอบต่อการทำงานของกลุ่ม ต้องสามารถประเมินการทำงานของกลุ่มได้ว่า ประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใด เป็น เพราะเหตุใด ต้องแก้ไขปัญหาที่ใดและอย่างไร เพื่อให้การทำงานกลุ่มมีประสิทธิภาพดีกว่าเดิม เป็น การฝึกกระบวนการกลุ่มอย่างเป็นกระบวนการ

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของการเรียนรู้แบบร่วมมือทั้ง 5 องค์ประกอบนี้ ต่างก็มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ในอันที่จะช่วยให้การเรียนรู้แบบร่วมมือดำเนินไปได้ด้วยดี และบรรลุ ตามเป้าหมายที่กลุ่มกำหนดไว้ โดยเฉพาะทักษะทางสังคม ทักษะการทำงานกลุ่มย่อย และ กระบวนการกลุ่มซึ่งจำเป็นที่จะต้องได้รับการฝึกฝน ทั้งนี้เพื่อให้สมาชิกกลุ่มเกิดความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำทักษะเหล่านี้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างเต็มที่

5.5 ความแตกต่างระหว่างการเรียนรู้แบบร่วมมือกับการเรียนเป็นกลุ่มแบบดั้งเดิม

ไสว พิกขาว (2555, น. 195) กล่าวว่า จากการเรียนรู้เป็นกลุ่มแบบดั้งเดิม (Traditional Learning) กล่าวคือ การเรียนเป็นกลุ่มแบบดั้งเดิมนั้น เป็นการแบ่งกลุ่มการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียน ปฏิบัติงานร่วมกัน แบ่งงานกันทำ สมาชิกในกลุ่มต่างทำงาน เพื่อให้งานสำเร็จเน้นที่ผลงาน มากกว่า กระบวนการในการทำงาน ดังนั้นสมาชิกบางคน มีความรับผิดชอบในตนเองสูงแต่สมาชิกบางคน ไม่มีความรับผิดชอบ ขอเพียงมีชื่อในกลุ่ม มีผลงานออกมาเพื่อส่งผู้สอนเท่านั้น ซึ่งต่างจากการเรียน เป็นกลุ่มแบบร่วมมือที่สมาชิกแต่ละคน ต้องมีความรับผิดชอบทั้งต่อ

ตนเองและต่อเพื่อนสมาชิก ในกลุ่มด้วย Johnson, D. and Johnson, R. (1987, p. 25) ได้สรุปความแตกต่างระหว่างกลุ่มการเรียนรู้ แบบร่วมมือกับกลุ่มการเรียนรู้แบบดั้งเดิมไว้ดังนี้

ตารางที่ 2.2 ความแตกต่างของการเรียนรู้ แบบร่วมมือกับการเรียนรู้ แบบดั้งเดิม

การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning)	การเรียนรู้เป็นกลุ่มแบบดั้งเดิม (Traditional Learning)
1. มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกระหว่างสมาชิก	1. ขาดการพึ่งพากันระหว่างสมาชิก
2. สมาชิกเอาใจใส่รับผิดชอบต่อกัน	2. สมาชิกขาดความรับผิดชอบในตนเอง
3. สมาชิกมีความสามารถแตกต่างกัน	3. สมาชิกมีความสามารถเท่าเทียมกัน
4. สมาชิกผลัดเปลี่ยนกันเป็นผู้นำ	4. มีผู้นำที่ได้รับการแต่งตั้งเพียงคนเดียว
5. รับผิดชอบร่วมกับสมาชิกด้วยกัน	5. รับผิดชอบเฉพาะตนเอง
6. เน้นผลงานและการคงอยู่ซึ่งความเป็นกลุ่ม	6. เน้นที่ผลงานเพียงอย่างเดียว
7. สอนทักษะทางสังคมโดยตรง	7. ทักษะทางสังคมถูกละเลย
8. ครูคอยสังเกตและหาโอกาสแนะนำ	8. ครูขาดความสนใจหน้าที่ของกลุ่ม
9. สมาชิกกลุ่มมีกระบวนการทำงานเพื่อ ประสิทธิภาพของกลุ่ม	9. ขาดกระบวนการในการทำงานกลุ่ม

ที่มา: ไสว พิกขาว, 2555

สรุปได้ว่า การเรียนกลุ่มแบบดั้งเดิมนั้น เป็นเพียงการแบ่งกลุ่มการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียน ปฏิบัติงานร่วมกัน แบ่งงานกันทำ สมาชิกในกลุ่มต่างทำงานเพื่อให้งานสำเร็จ เน้นที่ผลงานมากกว่า กระบวนการในการทำงาน ดังนั้นสมาชิกบางคนอาจมีความรับผิดชอบในตนเองสูง แต่สมาชิกบาง คนอาจไม่มีความรับผิดชอบ ขอเพียงมีชื่อในกลุ่ม มีผลงานออกมาเพื่อส่งครูเท่านั้น ซึ่งต่างจากการ เรียนเป็นกลุ่มแบบร่วมมือที่สมาชิกแต่ละคนต้องมีความรับผิดชอบ ทั้งต่อตนเอง และต่อเพื่อน สมาชิกในกลุ่มด้วย

5.6 รูปแบบการเรียนการสอนของการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Instructional

รูปแบบการเรียนการสอนของแนวคิดแบบร่วมมือ พัฒนาขึ้นโดยอาศัยหลักการเรียนรู้ แบบ ร่วมมือของ Johnson, D. and Johnson, R. (1987, pp. 213-240) ซึ่งได้ชี้ให้เห็นว่า ผู้เรียนควรร่วมมือ กันในการเรียนรู้ มากกว่าการแข่งขันกัน เพราะการแข่งขันก่อให้เกิดสภาพการณ์แพ้ชนะต่างจากการ ร่วมมือกันซึ่งก่อให้เกิดสภาพการณ์ชนะ-ชนะ อันเป็นสภาพการณ์ที่ดีกว่าทั้ง ทางด้านจิตใจและ สติปัญญา หลักการเรียนรู้ แบบ ร่วมมือ 5 ประการ ประกอบด้วย

- 1) การเรียนรู้ต้องอาศัยหลักพึ่งพากันโดยถือว่าทุกคนมีความสำคัญเท่าเทียมกันและ จะต้องพึ่งพากันเพื่อความสำเร็จร่วมกัน
- 2) การเรียนรู้ที่ดีต้องอาศัยการหันหน้าเข้าหากัน มีปฏิสัมพันธ์กันเพื่อแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น ข้อมูล และการเรียนรู้ต่าง ๆ
- 3) การเรียนรู้ร่วมกันต้องอาศัยทักษะทางสังคม โดยเฉพาะทักษะในการทำงาน ร่วมกัน

4) การเรียนรู้ร่วมกันควรมีการวิเคราะห์กระบวนการกลุ่มที่ใช้การทำงาน

5) การเรียนรู้ร่วมกันจะต้องมีผลงานหรือผลสัมฤทธิ์ทั้งรายบุคคลและรายกลุ่มที่สามารถ

ตรวจสอบและวัดประเมินได้ หากผู้เรียนมีโอกาสได้เรียนรู้แบบร่วมมือกันนอกจากจะช่วย ให้ผู้เรียนเกิดการ เรียนรู้ทางด้านเนื้อหาสาระต่าง ๆ ได้กว้างขึ้นและลึกซึ้งขึ้นยังสามารถช่วยพัฒนา ผู้เรียน ทางด้านสังคมและ อารมณ์มากขึ้นด้วย รวมทั้งมีโอกาสได้ฝึกฝนพัฒนาทักษะกระบวนการ ต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตอีกมาก

รูปแบบนี้มุ่งให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาสาระต่างด้วยตนเองและด้วยความร่วมมือและ

ความ ช่วยเหลือจากเพื่อน ๆ รวมทั้งได้พัฒนาทักษะสังคมต่าง ๆ เช่น ทักษะการสื่อสาร ทักษะการทำงาน ร่วมกับผู้อื่นทักษะการสร้างความสัมพันธ์ รวมทั้งทักษะแสวงหาความรู้ ทักษะการคิด การแก้ปัญหา และอื่น ๆ รูปแบบการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้แบบร่วมมือมีหลายรูปแบบ ซึ่งต้องอาศัยการ ร่วมมือกัน ช่วยเหลือกันและแลกเปลี่ยนความรู้กันระหว่างกลุ่มผู้เรียนด้วยกัน ความแตกต่างของ รูปแบบแต่ละรูปแบบ จะอยู่ที่เทคนิคในการศึกษาเนื้อหาสาระ และวิธีการเสริมแรงและการให้ รางวัลเป็นประการสำคัญเพื่อความ กระชับในการนำเสนอ ผู้เขียนจึงจะนำเสนอกระบวนการเรียน การสอนของรูปแบบทั้ง 8 รูปแบบต่อเนื่องกัน ดังนี้

1) กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบจิ๊กซอร์ (Jigsaw)

1.1) จัดผู้เรียนเข้ากลุ่มละความสามารถ (เก่ง-กลาง-อ่อน) กลุ่มละ 4 คน และ เรียกกลุ่มนี้ว่า กลุ่มบ้านของเรา (Home Group)

1.2) สมาชิกในกลุ่มบ้านของเราได้รับมอบหมายให้ศึกษาเนื้อหาสาระคนละ 1 ส่วน (เปรียบเสมือน ได้ชิ้นส่วนภาพตัดต่อคนละ 1 ชิ้น) และหาคำตอบในประเด็นปัญหาที่ผู้สอน มอบหมายให้

1.3) สมาชิกในกลุ่มบ้านของเรา แยกย้ายไปรวมกับสมาชิกกลุ่มอื่น ซึ่งได้รับ เนื้อหาเดียวกัน ตั้ง เป็นกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Expert Group) ขึ้นมา และร่วมกันทำความเข้าใจในเนื้อหา สาระนั้นอย่างละเอียด และ ร่วมกันอภิปรายหาคำตอบประเด็นปัญหาที่ผู้สอนมอบหมายให้

1.4) สมาชิกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญกลับไปสู่กลุ่มบ้านของเรา แต่ละคนช่วยสอน เพื่อนในกลุ่มให้เข้าใจใน สาระที่ตนได้ศึกษาร่วมกับกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เช่นนี้ สมาชิกทุกคนก็จะได้ เรียนรู้ภาพรวมของสาระทั้งหมด

1.5) ผู้เรียนทุกคนทำแบบทดสอบ แต่ละคนจะได้คะแนนเป็นรายบุคคล และ นำคะแนนของทุกคน ในกลุ่มบ้านของเรามารวมกัน (หรือหาค่าเฉลี่ย) เป็นคะแนนกลุ่ม กลุ่มที่ได้ คะแนนสูงสุดได้รับรางวัล

2) กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ เอส. ที. เอ. ดี. (STAD) ค ว ่า “STAD” เป็นตัวย่อของ “Student Teams-achievement Division” กระบวนการ ดำเนินการมีดังนี้

2.1) จัดผู้เรียนเข้ากลุ่มละความสามารถ (เก่ง-กลาง-อ่อน) กลุ่มละ 4 คน และ เรียกกลุ่มนี้ว่า กลุ่ม บ้านของเรา (Home Group)

2.2) สมาชิกในกลุ่มบ้านของเราได้รับเนื้อหาสาระและศึกษาเนื้อหาสาระนั้น ร่วมกัน เนื้อหา สาระนั้น อาจมีหลายตอน ซึ่งผู้เรียนอาจต้องทำแบบทดสอบในแต่ละตอนและเก็บ คะแนนของตนไว้

2.3) ผู้เรียนทุกคนทำแบบทดสอบครั้งสุดท้าย ซึ่งเป็นการทดสอบรวบยอดและ นำคะแนนของตนไปหาคะแนนพัฒนาการ ซึ่งหาได้ดังนี้ คะแนนพื้นฐาน: ได้จากค่าเฉลี่ยของคะแนนทดสอบย่อยหลาย ๆ ครั้งที่ผู้เรียน แต่ละคนทำได้

คะแนนที่ได้: ได้จากการนำคะแนนทดสอบครั้งสุดท้ายลบคะแนนพื้นฐาน คะแนนพัฒนาการ:
ถ้าคะแนนที่ได้คือ

- 11 ขึ้นไป คะแนนพัฒนาการ=0
- 1 ถึง -10 คะแนนพัฒนาการ=10
- +1 ถึง 10 คะแนนพัฒนาการ=20
- + 11 ขึ้นไป คะแนนพัฒนาการ=30

2.4) สมาชิกในกลุ่มบ้านของเรา นำคะแนนพัฒนาการของแต่ละคนในกลุ่มมารวมกัน เป็นคะแนนของกลุ่ม กลุ่มใดได้คะแนนพัฒนาการของกลุ่มสูงสุด กลุ่มนั้นได้รางวัล

3) กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ ที. เอ. ไอ. (TAI) ค วาว่า “TAI” มาจาก “Team-assisted Individualization” ซึ่งมีกระบวนการดังนี้

3.1) จัดผู้เรียนเข้ากลุ่มละความสามารถ (เก่ง-กลาง-อ่อน) กลุ่มละ 4 คน และ เรียกกลุ่มนี้ว่า กลุ่มบ้านของเรา (Home Group)

3.2) สมาชิกในกลุ่มบ้านของเราได้รับเนื้อหาสาระและศึกษาเนื้อหาสาระ ร่วมกัน ยอดครั้งสุดท้ายได้

3.3) สมาชิกในกลุ่มบ้านของเรา จับคู่กันทำแบบฝึกหัด

3.3.1) ถ้าใครทำแบบฝึกหัดได้ 75% ขึ้นไปให้ไปรับการทดสอบรวบ

3.3.2) ถ้ายังทำแบบฝึกหัดได้ไม่ถึง 75% ให้ทำแบบฝึกหัดซ่อม จนกระทั่งทำได้แล้วจึงไป รับการทดสอบรวบยอดครั้งสุดท้าย

3.4) สมาชิกในกลุ่มบ้านของเราแต่ละคนนำคะแนนทดสอบรวบยอดมารวมกันเป็นคะแนน ของกลุ่ม กลุ่มใดได้คะแนนสูงสุดกลุ่มนั้นได้รับรางวัล

4) กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ ที. จี. ที. (TGT)

ตัวย่อ “TGT” มาจาก “Team Game Tournament” ซึ่งมีการดำเนินการดังนี้

4.1) จัดผู้เรียนเข้ากลุ่มละความสามารถ (เก่ง-กลาง-อ่อน) กลุ่มละ 4 คน และ เรียกกลุ่มนี้ว่า กลุ่มบ้านของเรา (Home Group)

4.2) สมาชิกในกลุ่มบ้านของเรา ได้รับเนื้อหาสาระและศึกษาเนื้อหาสาระ ร่วมกัน

4.3) สมาชิกในกลุ่มบ้านของเรา แยกย้ายกันเป็นตัวแทนกลุ่มไปแข่งขันกับ กลุ่มอื่น โดยจัดกลุ่มแข่งขันตามความสามารถ คือคนเก่งในกลุ่มบ้านของเราแต่ละกลุ่มไปรวมกัน คนอ่อนก็ไปรวมกับคน อ่อนของกลุ่มอื่น กลุ่มใหม่ที่รวมกันนี้ เรียกว่ากลุ่มแข่งขัน กำหนดให้มี สมาชิกกลุ่มละ 4 คน

4.4) สมาชิกในกลุ่มแข่งขัน เริ่มแข่งขันกันดังนี้

4.4.1) แข่งขันกันตอบคำถาม 10 คำถาม

4.4.2) สมาชิกคนแรกจับคำถามขึ้นมา 1 คำถาม และอ่านคำถามให้กลุ่มฟัง

4.4.3) ให้สมาชิกที่อยู่ซ้ายมือของผู้อ่านคำถามคนแรกตอบคำถามก่อน ต่อไปจึงให้คนถัดไปตอบ

จนครบ

4.4.4) ผู้อ่านคำถามเปิดคำตอบ แล้วอ่านเฉลยคำตอบที่ถูกต้องให้กลุ่มฟัง

4.4.5) ให้คะแนนคำตอบดังนี้ ผู้ตอบถูกเป็นคนแรกได้ 2 คะแนน ผู้ตอบ ถูกคนต่อไปได้ 1 คะแนน ผู้ตอบผิดได้ 0 คะแนน

4.4.6) ต่อไปสมาชิกคนที่ 2 จับคำถามที่ 2 และเริ่มเล่นตามขั้นตอน ข-จ ไปเรื่อย ๆ จนกระทั่งคำถามหมด

4.4.7) ทุกคนรวมคะแนนของตนเอง ผู้ได้คะแนนอันดับ 1 ได้โบนัส 10 คะแนน ผู้ได้คะแนนอันดับ 2 ได้โบนัส 8 คะแนน ผู้ได้คะแนนอันดับ 3 ได้โบนัส 5 คะแนน ผู้ได้ คะแนนอันดับ 4 ได้โบนัส 4 คะแนน

4.5) เมื่อแข่งขันเสร็จแล้ว สมาชิกกลุ่มกลับไปกลุ่มบ้านของเรา แล้วนำคะแนน ที่แต่ละคนได้ รวมเป็นคะแนนของกลุ่ม

5) กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ แอล. ที. (L.T)

“L.T.” มาจากคำว่า Learning Together ซึ่งมีกระบวนการที่ง่ายไม่ซับซ้อน ดังนี้

5.1) จัดผู้เรียนเข้ากลุ่มละความสามารถ (เก่ง-กลาง-อ่อน) กลุ่มละ 4 คน

5.2) กลุ่มย่อยกลุ่มละ 4 คน ศึกษาเนื้อหาพร้อมกัน โดยกำหนดให้แต่ละคนมี บทบาทหน้าที่ ช่วยกลุ่มในการเรียนรู้ ตัวอย่างเช่น

สมาชิกคนที่ 1: อ่านคำสั่ง

สมาชิกคนที่ 2: หาคำตอบ

สมาชิกคนที่ 3: หาคำตอบ

สมาชิกคนที่ 4: ตรวจคำตอบ

5.3) กลุ่มสรุปคำตอบร่วมกัน และส่งคำตอบนั้นเป็นผลงานกลุ่ม

5.4) ผลงานกลุ่มได้คะแนนเท่าไร สมาชิกทุกคนในกลุ่มนั้นจะได้คะแนนนั้น เท่ากันทุกคน

6) กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ จี. ไอ. (G.I.)

“G.I.” คือ “Group Investigation” รูปแบบนี้เป็นรูปแบบที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนช่วยกัน ไป สืบค้นข้อมูลมาใช้ในการเรียนรู้ร่วมกัน โดยดำเนินการเป็นขั้นตอนดังนี้

6.1) จัดผู้เรียนเข้ากลุ่มละความสามารถ (เก่ง-กลาง-อ่อน) กลุ่มละ 4 คน

6.2) กลุ่มย่อยศึกษาเนื้อหาสาระร่วมกันโดย

6.2.1) แบ่งเนื้อหาออกเป็นหัวข้อย่อย แล้วแบ่งกันไปศึกษาหาข้อมูล หรือคำตอบ

6.2.2) ในการเลือกเนื้อหา ควรให้ผู้เรียนอ่อนเป็นผู้เลือกก่อน

6.3) สมาชิกแต่ละคนไปศึกษาหาข้อมูล/คำตอบมาให้กลุ่ม กลุ่มอภิปราย ร่วมกันและสรุปผลการศึกษา

6.4) กลุ่มเสนอผลงานของกลุ่มต่อชั้นเรียน

7) กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบ ซี. ไอ. อาร์. ซี. (CIRC)

รูปแบบ CIRC หรือ “Cooperative Integrated Reading and Composition” เป็น รูปแบบการเรียนการสอนแบบร่วมมือที่ใช้ในการสอนอ่าน เขียนโดยเฉพาะ รูปแบบนี้ประกอบด้วย กิจกรรมหลัก 3 กิจกรรมคือ กิจกรรมการอ่านแบบเรียน การสอนการอ่านเพื่อความเข้าใจ และ การบูรณาการภาษากับการเขียน โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

7.1) ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนตามระดับความสามารถในการอ่าน นักเรียนในแต่ละ กลุ่มจับคู่ 2 คน หรือ 3 คน ทำกิจกรรมการอ่านแบบเรียนร่วมกัน

7.2) ครูจัดทีมใหม่โดยให้นักเรียนแต่ละทีมต่างระดับความสามารถอย่างน้อย 2 ระดับ ทีมทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น เขียนรายงาน แต่งความ ทำแบบฝึกหัดและแบบทดสอบต่าง ๆ และมีการให้ คะแนนของแต่ละทีม ทีมใดได้คะแนน 90% ขึ้นไป ได้รับประกาศนียบัตรเป็น “ซูเปอร์ทีม” หากได้คะแนนตั้งแต่ 80-89% ก็จะได้รับรางวัลรองลงมา

7.3) ครูพบกลุ่มการอ่านประมาณวันละ 20 นาที แจ้งวัตถุประสงค์ในการอ่าน แนะนำคำศัพท์ใหม่ ๆ ทบทวนศัพท์เก่า ต่อจากนั้นครูจะกำหนดและแนะนำเรื่องที่อ่านแล้วให้ผู้เรียน ทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่ผู้เรียนจัดเตรียมไว้ให้ เช่นอ่านเรื่องในใจแล้วจับคู่อ่านออกเสียงให้เพื่อนฟัง และช่วยกันแก้ จุดบกพร่องหรือครูอาจจะให้นักเรียนช่วยกันตอบคำถาม วิเคราะห์ตัวละครวิเคราะห์ ปัญหาหรือทำนายว่าเรื่องจะเป็นอย่างไรต่อไป เป็นต้น

7.4) หลังจากกิจกรรมการอ่าน ครูนาอภิปรายเรื่องที่อ่าน โดยครูจะเน้นการฝึก ทักษะต่าง ๆ ในการอ่าน เช่น การจับประเด็นปัญหา การทำนาย เป็นต้น

7.5) นักเรียนรับการทดสอบการอ่านเพื่อความเข้าใจ นักเรียนจะได้รับคะแนน เป็นทั้งรายบุคคลและทีม

7.6) นักเรียนจะได้รับการสอนและฝึกทักษะการอ่านสัปดาห์ละ 1 วัน เช่น ทักษะการจับใจความสำคัญ ทักษะการอ้างอิง ทักษะการใช้เหตุผล เป็นต้น

7.7) นักเรียนจะได้รับชุดการเรียนการสอนเขียน ซึ่งผู้เรียนสามารถเลือกหัวข้อ การเขียนได้ตามความสนใจ นักเรียนจะช่วยกันวางแผนเขียนเรื่องและช่วยกันตรวจสอบความถูกต้องและในที่สุด ตีพิมพ์ผลงานออกมา

7.8) นักเรียนจะได้รับการบ้านให้เลือกอ่านหนังสือที่สนใจ และเขียนรายงาน เรื่องที่อ่านเป็นรายบุคคล โดยให้ผู้ปกครองช่วยตรวจสอบพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนที่บ้าน โดยมีแบบฟอร์มให้

8) กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบคอมเพล็กซ์ (Complex Instruction)

รูปแบบนี้พัฒนาขึ้นโดย Cohen et al. (n.p. อ้างถึงใน ปัญจพร มาพลา, 2553) เป็น รูปแบบที่คล้ายคลึงกับรูปแบบ จี. ไอ. เพียงแต่จะสืบเสาะหาความรู้เป็นกลุ่มมากกว่าการทำให้เป็น รายบุคคลนอกจากนั้นงานที่ให้งานที่ให้งานมีลักษณะของการประสานสัมพันธ์ระหว่างความรู้กับทักษะหลาย ประเภทและเน้นการให้ความสำคัญกับผู้เรียนเป็นรายบุคคลโดยการจัดงานให้เหมาะสมกับ ความสามารถและความถนัดของผู้เรียนแต่ละคน ดังนั้นครูต้อง

ค้นหาความสามารถเฉพาะทางของ ผู้เรียนที่อ่อน โคเฮน เชื่อว่าหากผู้เรียนได้รับรู้ว่าตนมีความถนัดในด้านใด จะช่วยให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจ ในการพัฒนาตนเองในด้านอื่น ๆ ด้วยรูปแบบนี้จะไม่มีการให้รางวัล เนื่องจาก เป็นรูปแบบที่ได้ ออกแบบให้งานที่แต่ละบุคคลสามารถสนองตอบความสนใจของผู้เรียนและสามารถจูงใจ ผู้เรียนแต่ละคนอยู่แล้วผลที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียนตามรูปแบบ ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้เนื้อหาสาระด้วย ตนเองและด้วยความร่วมมือและช่วยเหลือจากเพื่อน ๆ รวมทั้งได้พัฒนาทักษะกระบวนการต่าง ๆ จำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทักษะการทำงาน ร่วมกับผู้อื่น ทักษะการประสานสัมพันธ์ ทักษะการคิด ทักษะการ แสวงหาความรู้ ทักษะการแก้ปัญหา ฯลฯ

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือ เป็นวิธีการที่ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการมี ปฏิสัมพันธ์กับ บุคคลอื่นอย่างแท้จริง ได้ฝึกความรับผิดชอบ ฝึกเป็นผู้นำผู้ตาม กลุ่มฝึกการทำงาน ให้ ประสบผลสำเร็จ และ ฝึกทักษะทางสังคม ผู้สอนควรจะต้องเลือกใช้เทคนิควิธีต่าง ๆ ดังกล่าวมาให้ เหมาะสมกับเนื้อหาสาระ และ จุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้

สรุปได้ว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นเทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้นักเรียน ได้เรียนรู้ร่วมกัน เป็นกลุ่มเล็ก ๆ แต่ละกลุ่มประกอบด้วยสมาชิกที่มีความรู้ความสามารถแตกต่างกัน แต่ละคนมีส่วนร่วมอย่าง แท้จริงในการเรียนรู้และในความสำเร็จของกลุ่มโดยที่ในกลุ่มจะมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นแบ่งปัน ทรัพยากรให้กำลังใจแก่กันและกันคนเก่งจะช่วยเหลือคนที่อ่อนกว่าสมาชิกในกลุ่มไม่เพียงแต่รับผิดชอบต่อผล การเรียนของตนเองเท่านั้นแต่จะต้องร่วมรับผิดชอบต่อ การเรียนรู้ ของเพื่อนสมาชิกทุกคนในกลุ่มความสำเร็จ ของบุคคล คือ ความสำเร็จของกลุ่ม

5.7 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมเรียนรู้แบบร่วมมือ

วิลลาร์ด สุนทรโรจน์ (2553) กล่าวถึงขั้นตอนการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยทั่วไปนั้น มีขั้นตอนดังนี้

1) ขั้นเตรียม กิจกรรมในขั้นเตรียมประกอบด้วย ครูแนะนำทักษะในการเรียนรู้ ร่วมกันและ จัดเป็นกลุ่มย่อย ประมาณ 2-6 คน ครูแนะนำเกี่ยวกับระเบียบของกลุ่ม บทบาทหน้าที่ ของสมาชิกกลุ่ม แจก วัตถุประสงค์ของบทเรียน และการทำกิจกรรมร่วมกันและการฝึกฝนทักษะ พื้นฐานจำเป็นสำหรับการทำ กิจกรรมกลุ่ม

2) ขั้นสอน ครูนำเข้าสู่บทเรียน แนะนำเนื้อหา แนะนำแหล่งข้อมูลและมอบหมาย งานให้ นักเรียนแต่ละกลุ่ม

3) ขั้นทำกิจกรรมกลุ่มผู้เรียน เรียนรู้ร่วมกันในกลุ่มย่อย โดยที่แต่ละคนมีบทบาท และหน้าที่ ตามที่ได้รับมอบหมาย เป็นขั้นตอนที่สมาชิกในกลุ่มจะได้รับผิดชอบต่อผลงานของกลุ่ม ในขั้นนี้ครูอาจ กำหนดให้นักเรียนใช้เทคนิคต่าง ๆ เช่น แบบ JIGSAW, TGT, STAD, TAI, GT, LT, CIRT, CO-CO เป็นต้น ใน การทำกิจกรรมแต่ละครั้ง เทคนิคที่ใช้ในแต่ละครั้งจะต้องเหมาะสมกับ วัตถุประสงค์ในการเรียนแต่ละเรื่อง ใน การเรียนครั้งหนึ่ง ๆ อาจจะต้องใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบ ร่วมมือหลาย ๆ เทคนิคประกอบกัน เพื่อให้เกิด ประสิทธิภาพในการเรียน

4) ขั้นตรวจสอบผลงานและทดสอบ ในขั้นนี้ เป็นการตรวจสอบว่าผู้เรียนได้ปฏิบัติ หน้าที่

ครบถ้วนแล้วหรือยัง ผลการปฏิบัติเป็นอย่างไร เน้นการตรวจสอบผลงานกลุ่มและรายบุคคล ในบางกรณีผู้เรียนอาจต้องซ่อมเสริมส่วนที่ยังขาดตกบกพร่อง ต่อจากนั้นเป็นการทดสอบความรู้

5) ขึ้นสรุปบทเรียนและประเมินผลทำงานกลุ่ม ครูและผู้เรียนช่วยกันสรุปบทเรียน ถ้าสิ่ง que ผู้เรียนยังไม่เข้าใจ ครูควรอธิบายเพิ่มเติม ครูและผู้เรียนช่วยกันประเมินผลการทำงานกลุ่ม และพิจารณาว่าอะไรคือจุดเด่นของผลงานและอะไรคือสิ่งที่ควรปรับปรุง

สรุปได้ว่า ขั้นตอนการจัดกิจกรรมเรียนรู้แบบร่วมมือมี 5 ขั้นตอนดังนี้ ขั้นเตรียม ขั้นสอน ขั้นทำกิจกรรมกลุ่มผู้เรียน ขั้นตรวจสอบผลงานและทดสอบ ขึ้นสรุปบทเรียนและประเมินผลทำงาน กลุ่ม

5.8 การสังเกตพฤติกรรมการร่วมมือในชั้นเรียน

การสังเกตเป็นวิธีการพื้นฐานที่จะได้ข้อมูลมาตามต้องการซึ่งการที่จะได้ข้อมูลที่เชื่อถือได้ นั้นผู้สังเกตจะต้องมีลักษณะดังนี้

1) ความตั้งใจของผู้สังเกต (Attention) ในการสังเกตพฤติกรรมของสิ่งใด ผู้สังเกต ต้องมีเป้าหมายที่จะสังเกตว่า ศึกษาสิ่งใด ต้องระมัดระวังอย่างแน่วแน่ในการสังเกตแต่สิ่งนั้น จิตใจไม่ ไขว่ไขวไปมา และจะต้องสังเกตไปที่ละจุดอย่างถูกต้อง นอกจากนี้ผู้สังเกตยังจะต้องขจัดปัญหา ส่วนตัว หรือความลำเอียงส่วนตัวของตนเองออกในระหว่างที่ทำการสังเกตเพื่อจะได้ข้อมูลที่ เป็น จริงหรือใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด

2) ประสาทสัมผัส (Sensation) ทางด้านประสาทสัมผัส ผู้สังเกตจะต้องแน่ใจว่า ประสาทสัมผัสทำงานปกติ หรือสภาพร่างกายต้องปกติด้วย เพราะถ้าหากว่าสภาพร่างกายปกติแล้ว จะมีผลต่อประสาทสัมผัส อยู่ในสภาพดี และว่องไวต่อการสัมผัสสิ่งที่กำลังสังเกต

3) การรับรู้ (Perception) ในการสังเกตสิ่งที่กำลังศึกษา ผู้สังเกตจะต้องมีการรับรู้ที่ดี เมื่อรับรู้มาแล้วสามารถแปลความหมายออกมาได้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง

สรุปได้ว่า การสังเกตเป็นวิธีเก็บรวบรวมข้อมูลที่เปิดโอกาสให้ผู้รวบรวมข้อมูล ได้สัมผัส กับความเป็นจริง และสิ่งที่ต้องการจะรวบรวมด้วยตัวเอง ทำให้มีโอกาสที่จะรวบรวมข้อมูลได้ตรง กับสภาพความเป็นจริงได้มาก และสามารถที่จะรวบรวมรายละเอียดของข้อมูลในแนวลึกได้ การสังเกตพฤติกรรมการร่วมมือในชั้นเรียนของนักเรียน โดยใช้วิธีการสังเกตจะช่วยให้ได้ รายละเอียดของพฤติกรรมที่แสดงถึงการร่วมมือของนักเรียนในชั้นเรียนได้ชัดเจนขึ้น

5.9 ประโยชน์ของการเรียนแบบร่วมมือ

วันเพ็ญ จันเจริญ (2552, น. 119) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการเรียนแบบร่วมมือ ดังนี้

1) สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิก เพราะทุกคนร่วมมือในการทำงานกลุ่ม ทุกคนมีส่วนร่วมเท่าเทียมกัน

2) สมาชิกทุกคนมีโอกาสคิด ได้แสดงออก แสดงความคิดเห็น ลงมือกระทำเท่าเทียมกัน

3) เสริมให้มีความช่วยเหลือกัน เช่น เด็กเก่งช่วยเหลือเด็กที่เรียนไม่เก่ง ทำให้เด็กเก่งภาคภูมิใจ รู้จักสละเวลา ส่วนเด็กที่ไม่เก่งเกิดซาบซึ้งในน้ำใจของเพื่อนสมาชิกด้วยกัน

4) ร่วมกันคิดทุกคน ทำให้เกิดการระดมความคิด นำข้อมูลที่ได้มาพิจารณาร่วมกัน เพื่อประเมินคำตอบที่เหมาะสมที่สุด เป็นการส่งเสริมให้ช่วยกันคิดหาข้อมูลให้มาก และวิเคราะห์ และตัดสินใจเลือก

5) ส่งเสริมทักษะทางสังคม เช่น การอยู่ร่วมกันด้วยมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เข้าใจกันและกัน อีกทั้งเสริมทักษะการสื่อสาร ทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม สิ่งเหล่านี้ล้วนส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิก สมาชิกมีโอกาสแสดงความคิดเห็นของตนเอง ส่งเสริมให้มีความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ร่วมกันคิด และส่งเสริมทักษะทางสังคมในระหว่างเรียน

6. ความพึงพอใจในการเรียนภาษาอังกฤษ

6.1 ความหมายของความพึงพอใจ (Satisfaction)

ความพึงพอใจ (Satisfaction) เป็นคำที่มีความหมายที่หลากหลาย ดังต่อไปนี้
พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542 : 577, 588) ให้ความหมายของคำ พื่อใจว่า “สนใจ ชอบใจ” และความหมายของคำ พื่อใจ ว่า “พอใจ ชอบใจ”

ศลใจ วิบูลย์กิจ (2544 : 42) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง สภาพของอารมณ์ บุคคลที่มีต่อองค์ประกอบของงาน และสภาพแวดล้อมในการทำงานที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของบุคคลนั้น ๆ

ไชยยัณห์ ชาญปริชารัตน์ (2543 : 52) ได้ให้ความหมายความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่องานที่ปฏิบัติในทางบวก คือ รู้สึกชอบ รัก พื่อใจ หรือเจตคติที่ดีต่องาน ซึ่งเกิดจากการได้รับการตอบสนองความต้องการทั้งด้านวัตถุ และด้านจิตใจ เป็นความรู้สึกที่มีความสุขเมื่อได้รับความสำเร็จตามความต้องการ หรือแรงจูงใจ

วิจิตรา แสงชัย (2543 : 11) ได้ให้ความหมาย ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน หมายถึง ความรู้สึกที่ผู้ปฏิบัติงานมีทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติงาน ความรู้สึกนี้จะจูงใจให้ผู้ปฏิบัติงานรักงานที่รับผิดชอบอยากทำงาน คิดค้นวิธีทำงานให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะนำไปสู่การปฏิบัติงานที่ดี และจะทำให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ความต้องการ

คำดี ชินนา (2546 : 29) ได้ให้ความหมาย ความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงาน หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด หรือทัศนคติของผู้ปฏิบัติงานที่มีต่อการปฏิบัติงาน รวมทั้งกระบวนการองค์ประกอบ ตลอดจนปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับงานนั้นๆ หากเป็นไปในทางบวกจะเป็นผลทำให้เกิดความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงาน จะมีการเสียสละ อุทิศร่างกาย แรงใจ แรงทรัพย์ และสติปัญญาให้แก่งานมากขึ้น แต่ในทางตรงข้ามหากผู้ปฏิบัติงานมีความรู้สึกนึกคิด หรือทัศนคติต่อการปฏิบัติงานเป็นไปในทางลบ จะมีผลทำให้เกิดความไม่พึงพอใจต่อการปฏิบัติงาน ขาดความกระตือรือร้นปฏิบัติงานไม่มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ความพึงพอใจต่อการทำงานจะเป็นผลมาจากการสร้างแรงจูงใจของผู้บริหาร เพื่อที่จะกระตุ้นให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความเต็มใจ มีความสุขใจ และใช้พลังที่มีอยู่ปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จ ตามเป้าหมายขององค์กรหรือหน่วยงานอย่างมีประสิทธิภาพ

ความพึงพอใจ คือ ความรู้สึกของบุคคลต่อสิ่งต่าง ๆ ในทางบวก และเป็นความรู้สึกสามารถเปลี่ยนแปลงได้เมื่อเวลาหรือสถานการณ์เปลี่ยนไป ดังนั้น ความพึงพอใจในการเรียนรู้จึงหมายถึง ความรู้สึกต่อใจที่มีต่อการได้ร่วมปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนจนบรรลุผลหรือเป้าหมายในการเรียนรู้

6.2 ทฤษฎีความพึงพอใจ

ความพึงพอใจ เป็นความรู้สึกที่บุคคลมีต่อสิ่งที่ได้รับประสบการณ์ และแสดงออกหรือมีพฤติกรรมตอบสนองในลักษณะแตกต่างกันไป ความพึงพอใจต่อสิ่งต่างๆ นั้น จะมีมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับแรงจูงใจ การสร้างแรงจูงใจ หรือกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจกับผู้ปฏิบัติงาน จึงเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อให้งานหรือสิ่งที่ทำนั้นประสบความสำเร็จ การศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจเป็นการศึกษาตามทฤษฎีทางพฤติกรรมศาสตร์ที่เกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์ ดังนี้

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2540 : 139-144) กล่าวถึงทฤษฎีการจูงใจของนักศึกษาต่างๆ ดังนี้

1) ทฤษฎีแรงจูงใจ ERG ของ แอลเดอร์เฟอร์ (Alderfer) กล่าวว่า ความต้องการของมนุษย์แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ (1) ความต้องการเพื่อดำรงชีวิต เป็นความต้องการทางร่างกายและปัจจัยที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต (2) ความต้องการด้านความสัมพันธ์ เป็นความต้องการที่จะมีความสัมพันธ์กับผู้อื่น เช่น สมาชิกในครอบครัว เพื่อนฝูง เพื่อนร่วมงาน และคนที่ต้องการจะมีสัมพันธ์ด้วย (3) ความต้องการความเจริญก้าวหน้า เป็นความต้องการที่จะพัฒนาตนเองตามศักยภาพสูงสุด 2) ทฤษฎีการจูงใจ ของแม็คเคลแลนด์ (McClelland) เชื่อว่าความต้องการจากการเรียนรู้จากการมีประสบการณ์และการมีอิทธิพลต่อการรับรู้สถานการณ์ และแรงจูงใจไปสู่เป้าหมาย โดยแบ่งความต้องการออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

(1) ความต้องการสัมฤทธิ์ผล เป็นพฤติกรรมที่จะทำการใดๆ ให้เป็นผลสำเร็จเป็นแรงขับที่นำไปสู่ความเป็นเลิศ

(2) ความต้องการสัมพันธ์ เป็นความปรารถนาที่จะสร้างมิตรภาพ และความสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่น

(3) ความต้องการอำนาจ เป็นความต้องการควบคุมผู้มีอิทธิพลต่อผู้อื่น และต้องการควบคุมผู้อื่น การดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนความพึงพอใจ เป็นสิ่งสำคัญที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนทำงานที่ได้รับมอบหมาย หรือที่ต้องการปฏิบัติให้บรรลุผลตามจุดประสงค์ ครูผู้สอนจึงต้องคำนึงถึงความพึงพอใจในการเรียนรู้ของผู้เรียน การทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในการเรียนรู้ หรือการปฏิบัติตาม มีแนวคิดพื้นฐานที่ต่างกันดังนี้ (ศุภศิริ โสมาเกต .2544 : 53)

1) ความพึงพอใจ นำไปสู่การปฏิบัติงาน การตอบสนองความต้องการของผู้ปฏิบัติงาน จึงเกิด

2) ความพึงพอใจ จะทำให้เกิดแรงจูงใจในการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานที่สูงกว่า ผู้ที่ไม่ได้รับการตอบสนอง

3) ผลการปฏิบัติงาน นำไปสู่ความพึงพอใจ ความสัมพันธ์ระหว่าง ความพึงพอใจและผลการปฏิบัติงาน จะถูกเชื่อมโยงด้วยปัจจัยอื่นๆ ผลการปฏิบัติงานที่ดีจะนำไปสู่ผลตอบแทนที่เหมาะสม ซึ่งในที่สุดจะนำไปสู่การตอบสนองความพึงพอใจ ผลการปฏิบัติงานย่อมได้รับกาตอบสนองในรูปของรางวัล หรือผลตอบแทน ซึ่งแบ่งออกเป็นผลตอบแทนภายในและผลตอบแทนภายนอก

แนวคิดพื้นฐานดังกล่าว เมื่อนำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน ครูผู้สอนจึงต้องมีบทบาทสำคัญในการจัดกิจกรรม วิธีการ สื่ออุปกรณ์ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อตอบสนองความพึงพอใจให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการเรียน จนบรรลุวัตถุประสงค์ในการเรียนการสอนในแต่ละครั้ง โดยให้ผู้เรียนได้รับผลตอบแทนจากการเรียนรู้ในแต่ละครั้ง โดยเฉพาะผลตอบแทนภายใน หรือรางวัลภายในที่เป็นความรู้สึกของผู้เรียน เช่น ความรู้สึกสำเร็จของตนเมื่อสามารถเอาชนะความยุ่งยากต่าง ๆ ได้ทำให้เกิดความภาคภูมิใจ ความมั่นใจ โดยครูอาจได้ผลตอบแทนภายนอก เช่น คำชมเชย หรือการให้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในระดับที่น่าพึงพอใจ

ความพึงพอใจในการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ มีความสัมพันธ์กันในทางบวก คือ เกิดความพึงพอใจ จะเกิดผลที่ดีต่อการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ที่ดีหรือที่น่าพอใจ ทำให้เกิดความพึงพอใจ กิจกรรมที่จัดจึงควรคำนึงถึงองค์ประกอบที่ทำให้เกิดแรงจูงใจ จนเกิดเป็นความพึงพอใจในการเรียนรู้

6.3 ทฤษฎีความต้องการของ Maslow (Maslow's The Human Needs Theory)

ประสาธ อิศรปริดา (2546 : 310) มีความเห็นว่าทุกคนมีความต้องการอยู่เสมอ และไม่มีที่สิ้นสุด เมื่อได้รับความต้องการอย่างหนึ่งจะต้องการอีกอย่างหนึ่ง ซึ่งมีลักษณะความต้องการ 5 ระดับ ได้แก่

1. ความต้องการทางสรีระ (Basic Physiological Needs) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ ได้แก่ ความต้องการอาหาร อากาศ น้ำ อุณหภูมิ การหลับนอน การขับถ่าย ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค การพักผ่อน ความต้องการทางเพศ เป็นต้น
2. ความต้องการความปลอดภัยและความมั่นคง (Safety and Security Needs) เป็นความต้องการให้ตนเองปลอดภัยจากอันตรายทุกด้าน ความต้องการความมั่นคงในการทำงานตลอดจนความมั่นคงทางฐานะเศรษฐกิจ
3. ความต้องการความรักและเป็นเจ้าของ (Love and Belonging Needs) เป็นความต้องการความรักอยากให้ตนเป็นที่รัก ยอมรับจากกลุ่ม ต้องการความรักและต้องการมีส่วนร่วมในกลุ่มให้ยอมรับตน เช่น กลุ่มครอบครัว กลุ่มสังคม
4. ความต้องการที่จะได้รับการยกย่องจากผู้อื่น (Self Esteem Needs) เป็นความต้องการที่จะให้ผู้อื่นยกย่องตน เป็นความปรารถนาของบุคคลที่ทำให้เกิดพฤติกรรมต่างๆ ขึ้นได้เป็นอันมาก
5. ความต้องการที่จะบรรลุถึงความต้องการของตนเองอย่างแท้จริง (Self - Actualization) เป็นความต้องการขั้นสูงสุดของมนุษย์ เช่นความต้องการอยากเป็นหัวหน้าสูงสุดของหน่วยงาน ความต้องการอยากเด่นอยากดังในทางใดทางหนึ่ง

6.4 ทฤษฎีความต้องการตามหลักของเมอร์เรย์

ประสาธ อิศรปริดา (2546 : 19-22) ได้สรุปเกี่ยวกับทฤษฎีความต้องการของเมอร์เรย์ ไว้ดังนี้

1. ความต้องการที่จะเอาชนะด้วยการแสดงออกทางความก้าวร้าว
2. ความต้องการที่จะเอาชนะฟันฝ่าอุปสรรคต่างๆ
3. ความต้องการที่จะยอมแพ้
4. ความต้องการป้องกันตนเอง
5. ความต้องการเป็นอิสระ

6. ความต้องการความสำเร็จ
7. ความต้องการสร้างมิตรภาพกับบุคคลอื่น
8. ความต้องการความสนุกสนาน
9. ความต้องการแยกตนเองจากผู้อื่น
10. ความต้องการความช่วยเหลือจากบุคคลอื่น
11. ความต้องการที่จะให้ความช่วยเหลือต่อบุคคลอื่น
12. ความต้องการที่จะสร้างความประทับใจในตนเองให้กับผู้อื่น
13. ความต้องการมีอิทธิพลเหนือบุคคลอื่น
14. ความต้องการที่จะยอมรับนับถือผู้อื่นว่าดีกว่า
15. ความต้องการหลีกเลี่ยงความรู้สึกล้มเหลว
16. ความต้องการที่จะหลีกเลี่ยงอันตราย
17. ความต้องการที่จะหลีกเลี่ยงจากการถูกตำหนิหรือถูกลงโทษ
18. ความต้องการความเป็นระเบียบเรียบร้อย
19. ความต้องการที่จะรักษาชื่อเสียง
20. ความต้องการให้ตนเองมีความแตกต่างจากบุคคลอื่น

6.5 หลักในการสร้างแรงจูงใจในการเรียน

ประสาธ อิศรปริดา (2546 : 50-54) ได้กล่าวถึงหลักในการสร้างแรงจูงใจในการเรียนไว้ ดังนี้

1. การชมเชยและการตำหนิ จะมีผลต่อการเรียนรู้ของเด็กทั้งสองอย่าง
2. การทดสอบบ่อยครั้ง คะแนนจากการสอบจะเป็นสิ่งจูงใจ มีความหมายต่อนักเรียนมากจะช่วยกระตุ้นให้นักเรียนสนใจเรียน
3. การค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง จะทำให้นักเรียนเป็นผู้รู้จักค้นคว้า สนใจเรียนอยู่เสมอ
4. วิธีการที่แปลกใหม่ จะเป็นการเร้าความสนใจในการเรียนให้เกิดขึ้นกับนักเรียน
5. ตั้งรางวัลสำหรับงานที่ได้รับมอบหมาย
6. ยกตัวอย่างสิ่งที่เด็กคุ้นเคยและคาดไม่ถึง
7. เชื่อมโยงบทเรียนใหม่กับสิ่งที่เคยเรียนรู้มาก่อน
8. เกม และการเล่นละคร การสอนที่让孩子ได้ปฏิบัติจริง ทำให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้ดีขึ้น
9. สถานการณ์ที่ทำให้นักเรียนไม่พึงปรารถนาควรลดหรือขจัด

สรุปได้ว่า ครูต้องเข้าใจความต้องการของนักเรียนในชั้นเรียนเป็นอันดับแรก แล้วครูจึงค่อยจัดสิ่งตอบสนองความต้องการนั้น ๆ เมื่อนักเรียนได้รับสิ่งที่ต้องการ นักเรียนเกิดความพึงพอใจ ไม่ว่าจะเป็นการพึงพอใจต่อวิชาที่เรียน รูปแบบวิธีการสอนหรือกิจกรรมการเรียนรู้อื่น ๆ ผลที่ตามมาคือการประสบผลสำเร็จในการจัดการเรียนการสอน คือ สามารถที่จะพัฒนานักเรียนให้มีศักยภาพ เป็นคนดี เก่ง และมีความสุข สามารถที่จะอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

7. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

7.1 งานวิจัยภายในประเทศ

เอกภพ พรหมสุทธิรักษ์ (2560) การพัฒนาสื่อประสมประกอบการเรียน รายวิชา ส33202 เหตุการณ์ปัจจุบัน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมชั้นมัธยมศึกษาปีที่6 ผลการวิจัยพบว่า1) สื่อประสมประกอบการเรียนรายวิชา ส33202 เหตุการณ์ปัจจุบัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 86.41/81.76 สูงกว่าเกณฑ์ 80/80 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .071 และ 3) ระดับความพึงพอใจของผู้เรียนที่เรียนโดยใช้สื่อประสมประกอบการเรียน รายวิชา ส332.2 เหตุการณ์ปัจจุบัน อยู่ในระดับที่มากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.96 มีค่าเฉลี่ยเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.24

นิภาวรรณ นวรัตน์ (2562) การพัฒนารูปแบบการสอนด้านทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารแบบเน้นภาระงานร่วมกับการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี สรุปผลได้ดังนี้ 1. หัวข้อความต้องการในการด้านทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในงานโรงแรมสำหรับพนักงานส่วนหน้า เพื่อนำมาพัฒนารูปแบบการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารแบบเน้นภาระงานร่วมกับการใช้สื่อสังคมออนไลน์จำนวน 6 หัวข้อ ได้แก่ 1. การติดต่อทางโทรศัพท์ 2. การต้อนรับและการลงทะเบียนเข้าพักในโรงแรม 3. การบอกทิศทาง 4. สิ่งอำนวยความสะดวกภายในโรงแรมและห้องพัก 5. การจัดการข้อร้องเรียน และ 6. การลงทะเบียนออกจากที่พัก และการชำระเงิน 2. รูปแบบการสอนมีชื่อว่า “LOVE Model” มีการบวนการเรียนการสอน 4 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นอธิบายจุดประสงค์ในการปฏิบัติการงาน (L = Listing task objectives) 2) ขั้นปฏิบัติการงาน (O = Observing and assisting students during the task) 3) ขั้นตรวจสอบความเข้าใจ ของผู้เรียน (V = Verifying student comprehension) 4) ขั้นที่ 4 ขั้นประเมินชิ้นงานสุดท้ายของ ผู้เรียน (E = Evaluating final student output) รูปแบบการสอนมีประสิทธิภาพสูงกว่าร้อยละ 70 3. ประสิทธิภาพของรูปแบบพบว่า หลังการทดลองใช้รูปแบบการสอนทักษะการพูด ภาษาอังกฤษมีร้อยละของการพัฒนาการของนักศึกษา เท่ากับ ร้อยละ 74.21 มีเกณฑ์ระดับพัฒนาการอยู่ ในพัฒนาการระดับสูง รวมถึง ผู้เรียนมีความถี่ข้อผิดพลาดด้าน ไวยากรณ์และคำศัพท์จำนวน 375 ครั้ง และสามารถแก้ไขได้ถูกต้องจำนวน 207 ครั้ง ด้านการจัดการ ภาษาระดับข้อความจำนวน 235 ครั้ง และสามารถแก้ไขได้ถูกต้องจำนวน 159 ครั้ง การออกเสียงจำนวน 427 ครั้ง และสามารถแก้ไขได้ ถูกต้องจำนวน 198 ครั้ง และ การปฏิสัมพันธ์ในการสื่อสารจำนวน 273 ครั้ง และสามารถแก้ไขได้ ถูกต้องจำนวน 219 ครั้ง 4. ความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อรูปแบบการสอน (LOVE Model) โดยภาพรวม อยู่ในระดับพึงพอใจมาก

พิมพ์พร บังวัด และจิระพร ชะโน (2563, น. 91) การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสารประกอบสื่อประสม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษา เพื่อการสื่อสาร

ประกอบสื่อประสมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการฟัง และการพูดภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ (E1 /E2) เท่ากับ 81.04 /79.64 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 75/75 2) ผลการศึกษาความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังจากได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ประกอบสื่อประสม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการฟัง และการพูดภาษาอังกฤษ พบว่า ความสามารถในการฟังมี คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 77.40 3) ผลการศึกษาความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังจากได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ประกอบสื่อประสม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการฟัง และการพูดภาษาอังกฤษ พบว่า ความสามารถในการพูดมี คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 75.20 4) ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนหลังจากได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษา เพื่อ การสื่อสาร ประกอบสื่อประสม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการฟัง และการพูดภาษาอังกฤษ โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับ มาก (= 4.56 และ S.D. = 0.06)

วันดี ณ ลำปาง, เกตติวา บุญปรากร, และจุฑารัตน์ ศชรรัตน์ (2563) การจัดการเรียนรู้โดยใช้ สื่อประสมในท้องถิ่นเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนในเครือข่ายสถานศึกษากำแพงเพชร อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษ หลักสูตร ไม่ยืดหยุ่น ครูมี ภาระงานสอนจำนวนมากและยังมีภาระงานในหน้าที่อีกหลายงาน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จะจัดในห้องเรียน สื่อการสอนที่ใช้จะเป็นบัตรคำศัพท์ แลบบัตรโยก รูปภาพ เกมและแบบเรียน ปัญญาที่พบส่วนใหญ่ครูมีเวลาเตรียมสอนน้อย มีการจัดกิจกรรมของเครือข่ายบ่อยไม่ว่าจะเป็นการ แข่งขันทักษะวิชาการ การแข่งขันกีฬาจึงทำให้เวลาเรียนลดน้อยลงด้วย อีกทั้งการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูจะใช้ภาษาไทยมากกว่าภาษาอังกฤษ นอกจากนี้นักเรียนไม่กล้าแสดงออก ห้องปฏิบัติการทางภาษาไม่มี ไม่มีงบประมาณในการจ้างครูมาสอนเพิ่มเติมและการซื้อสื่อการสอน จึงทำให้เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษน้อยลง 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านม่วง อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสงขลาที่ ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อประสมในท้องถิ่นมีคะแนนหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการ จัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 3) นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้คำศัพท์ ภาษาอังกฤษโดยใช้สื่อประสมในท้องถิ่นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านม่วงอำเภอรัตนบุรี จังหวัดสงขลาในภาพรวมมีความพึงพอใจระดับมากที่สุดและเมื่อพิจารณาระดับความ พึงพอใจในแต่ละด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด

สมสกุล เทพประทุน (2565) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้สื่อประสมในการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้สื่อประสมในการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ มีการพัฒนาสูงขึ้น โดยมีเกณฑ์ค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะ การฟังภาษาอังกฤษมากกว่าร้อยละ 60 2) ผลการเปรียบเทียบทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อประสมในการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ ค่าเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ .05 และ 3) ผลความพึงพอใจของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการใช้สื่อประสมในการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ มีค่าเฉลี่ยอยู่ใน ระดับมาก

7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Akhondi (2011) ได้ศึกษาการสอนมัลติมีเดียที่มีประสิทธิภาพในการแก้ไขความบกพร่อง ในการสะกดคำการเรียนรู้เฉพาะของนักเรียนในอิหร่าน ปี พ.ศ. 2552 วัตถุประสงค์ของการวิจัยในปัจจุบัน คือ การพิจารณาการสอนมัลติมีเดียที่มีประสิทธิภาพในการแก้ไขความบกพร่องในการ สะกดคำนักเรียนโดยเฉพาะ การศึกษา ประชากรของการวิจัยประกอบด้วยนักเรียนชายและหญิง ทั้งหมดที่เรียนเฉพาะในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในเมือง Kermanshah ที่จะสุ่มในสองกลุ่มทดลอง และควบคุม ตัวแปรเช่น their สถิติปัญญา ผู้สำเร็จ การศึกษา เพศ จิตวิทยา และสุขภาพร่างกาย ถูกเก็บ ไว้ในสองกลุ่มเดียวกัน ในการวิจัยกึ่งทดลองนี้ที่ใช้การ ออกแบบกลุ่มควบคุมก่อนหลังการทดสอบ เครื่องมือของการวิจัยนี้อยู่ในกลุ่มเมฆของอัจฉริยะWechsler รายการตรวจสอบการสะกดคำและการทดสอบการสะกดคำที่ ๓ การวิจัยและการสอนแบบมัลติมีเดีย วันที่วิเคราะห์ด้วย t . อิสระทดสอบ. ผลการวิจัยพบว่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทดลองกับกลุ่มควบคุมมีความ แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญกลุ่มที่มีความน่าจะเป็นต่ำกว่า 0/001

Azizinezhad (2013) การประยุกต์ใช้การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมในชั้นเรียน EFL เพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพการเรียนรู้ภาษาของนักเรียน วัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เพื่อศึกษาผลของการ เรียนรู้แบบมีส่วนร่วมต่อการเรียนรู้ภาษาของผู้เรียน EFL แรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษเป็น ภาษาต่างประเทศ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้สำเร็จสูงและต่ำในแบบต่าง ๆ กลุ่ม ความสามารถทางภาษา การศึกษาค้นคว้า นี้เป็นการรวมเอาสาขาการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม การได้มาซึ่ง ภาษาที่สองเข้าด้วยกันด้วยเป็นการสอนภาษาที่ สอง /ต่างประเทศ เพื่อสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ ที่ดีที่สุดสำหรับนักเรียน ผลการวิจัยที่สำคัญของการศึกษา ครั้งนี้ เสนอแนะว่าการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ร่วมช่วยส่งเสริมการสื่อสารด้วยวาจาของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษา ตอนต้นอย่างมีนัยสำคัญ ความสามารถและแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษ ตามข้อสรุปที่ได้จากการศึกษา สหกรณ์ การเรียนรู้จึงถูกแนะนำให้รวมเข้ากับการสอนภาษาอังกฤษของโรงเรียนโดยเป็นส่วนหนึ่งของ หลักสูตร ส่งผลให้ผลของการเรียนรู้แบบร่วมมือดูเหมือนจะมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้ ภาษาของ นักเรียนมัธยมต้น EFL

Gulec and Durmus (2015) ได้ศึกษาการศึกษาที่มุ่งพัฒนาทักษะการฟังระดับประถมศึกษา นักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในการศึกษาทดลองนี้ที่ทำกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระดับ ประถมศึกษา ได้มีการศึกษาผลของการปฏิบัติที่ใช้โดยใช้วิธีการและเทคนิคต่าง ๆ เพื่อพัฒนาทักษะ การฟัง โดยใช้ผลิตภัณฑ์วรรณกรรมสำหรับเด็ก การศึกษาถูกวางแผนเป็นการศึกษาทดลองกลุ่มเดียว โดยมีการวัดก่อน และหลังการทดสอบภายในระยะเวลาสิบสองสัปดาห์ของเวลา ภายในขอบเขต ของการศึกษา ใช้ “แบบ ประเมินทักษะการฟัง” เป็นเครื่องมือวัดก่อนและหลังการทดสอบและใช้ วิธีการและเทคนิคต่าง ๆ ที่มุ่งพัฒนา ทักษะการฟังด้วยการใช้วรรณกรรมสำหรับเด็กในช่วงการ ปฏิบัติที่กินเวลาสิบสัปดาห์ การศึกษานี้มีนักเรียน ทั้งหมด 23 คน หญิง 15 คน ชาย 8 คน คลาส 2C ถูกกำหนดเป็นกลุ่มศึกษาได้รับการฝึกอบรมการฟังสอง

ชั่วโมงต่อสัปดาห์ซึ่งกินเวลาสิบสองสัปดาห์ เมื่อสิ้นสุดการอบรมการฟังให้สังเกตพัฒนาการที่สังเกตได้จากทักษะการฟังของนักเรียน นอกจากนี้ จากผลการศึกษาพบว่า ความแตกต่างระหว่างคะแนนผลสัมฤทธิ์ก่อนการทดสอบและหลังการ ทดสอบพบว่ามีความสำคัญทางสถิติ ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการศึกษาพบว่า การปฏิบัติโดยใช้วิธีการและ เทคนิคต่าง ๆ ที่มุ่งหมายพัฒนาทักษะการฟังโดยใช้ผลิตภัณฑ์วรรณกรรมสำหรับเด็ก พัฒนาทักษะ การฟังของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ทักษะ นอกจากนี้ ผลการวิจัยที่ได้รับระหว่างการศึกษาค้นคว้า วรรณกรรมสำหรับเด็กที่เหมาะสมส่งผลต่อพัฒนาการทักษะการฟังของเด็กในทางบวก

Thurston (2019) ได้ศึกษาใช้การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อปิดช่องว่างในการบรรลุ การอ่าน สำหรับนักเรียนที่มีระดับการรู้หนังสือต่ำสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 8/9 การทดลองแบบมี กลุ่มเพื่อนมีการควบคุมแบบสุ่มใน 60 เกรด 6/ปี 7 และ 60 ห้องเรียนเกรด 8/Year 9 (1299 ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6/Year 7 และ 1275 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 8/Year 9) นักเรียนชั้น ป.8/ป.9 ทำหน้าที่เป็นครูสอนการอ่านให้กับนักเรียนชั้น ป.6/ป.7 ความสำเร็จในการอ่านถูกวัดด้วยการ ทดสอบการบรรลุการอ่านที่ได้มาตรฐานซึ่งมีชายทั้งหมดไปอย่างอิสระมีสองมาตราส่วนย่อย การเติม ประโยคให้สมบูรณ์และความเข้าใจข้อความ ผลลัพธ์ของหลายระดับแบบจำลองชี้ให้เห็นถึงความ สมบูรณ์ของประโยคที่เพิ่มขึ้นอย่างมากสำหรับนักเรียนที่ทำหน้าที่เป็นติวเตอร์ในค่าเฉลี่ยกลางสุด ของการอ่าน โดยไม่มีการเพิ่มขึ้นหรือขาดดุลในตัวอย่างโดยรวม

จากผลงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศ จะเห็นได้ว่า เมื่อนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ สื่อประสมในการจัดการเรียนรู้ แบบร่วมมือ เพื่อพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4 จะช่วยให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาภาษาอังกฤษสูงขึ้น มีทัศนคติ และเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษา มากขึ้น ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนและมี ความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น เนื่องจากได้เกิดการปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนในกลุ่ม ขณะ ฝึกทักษะในการทำกิจกรรม ที่ผู้สอนออกแบบไว้อย่างเป็นระบบ ผู้เรียนจะต้องตอบโต้เป็น ภาษาอังกฤษกับสมาชิกในกลุ่มอย่างอิสระ เป็นตัวของตัวเอง มีความสุขในการเรียน ซึ่งส่งผลให้ ผู้เรียนสามารถฟังได้มากขึ้นจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ทักษะการใช้ชีวิตในวิถีการทางสังคม (Social Life) ที่นอกจากจะช่วยพัฒนาทักษะทางภาษาแล้ว ยังช่วยให้ผู้เรียนคลายความวิตกกังวลใน การเรียน ภาษาอังกฤษในชั้นเรียนของผู้เรียนได้อีกด้วย เมื่อผู้เรียนสามารถเรียนรู้ภาษาโดยใช้กลวิธี ในการเรียนที่มีประสิทธิภาพ มีมุมมอง ทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ภาษา มีความสนใจในการเรียน ภาษาอังกฤษ มีความกล้าแสดงออกในการใช้ภาษามากขึ้น ผู้เรียนจะตระหนักถึงคุณค่าของตนเอง และการอยู่ร่วมกับผู้อื่น อีกด้วย ส่งผลให้การเรียนภาษาประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษด้วยสื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่1วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่ เป็นขั้นตอนตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. รูปแบบการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ นักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2569 วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่ จำนวน 5 ห้อง รวม 115 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่1 สาขาวิชาการตลาด ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2569 วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่ จำนวน 30 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบยกลกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่

1. แบบฝึกทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษโดยสื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือ จำนวน 3 เล่ม ดังนี้
 - เล่มที่ 1 Greeting
 - เล่มที่ 2 Weather & Directions
 - เล่มที่ 3 Daily Routines
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
 - 2.1 แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน จำนวน 40 ข้อ
 - 2.2 แบบทดสอบก่อนและหลังเรียนของแบบฝึกทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษโดยสื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือ อย่างละ 10 ข้อในแต่ละเล่ม
 - 2.3 แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษโดยสื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือ จำนวน 16 ข้อ

2.4 แบบประเมินคุณภาพของแบบฝึกทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษโดยสื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยผู้เชี่ยวชาญ

1. แบบทดสอบความสามารถด้านทักษะการฟังภาษาอังกฤษ

ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการสร้างแบบทดสอบดังนี้

วิธีดำเนินการศึกษา

วิธีดำเนินการสร้างและพัฒนาแบบฝึกทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษโดยสื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือ ได้ดำเนินการเป็นขั้นตอนตามลำดับ ดังนี้

ขั้นที่ 1 การวางแผน

- (1) การกำหนดนวัตกรรมแบบฝึกทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษโดยสื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือ
- (2) กำหนดเนื้อหา
- (3) กำหนดรูปแบบที่ใช้ในแบบฝึกทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษด้วยสื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือ

ขั้นที่ 2 สร้างบทเรียน

- (1) สร้างแบบฝึกทักษะการฟังและการพูดโดยสื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือ
- (2) ตรวจสอบคุณภาพแบบฝึกทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษด้วยสื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือ
- (3) ตรวจสอบคุณภาพของแบบที่ใช้ในการวัดและประเมินผล

3.1 ความตรง (Validity)

3.2 อำนาจจำแนก (Discrimination)

3.3 ความยากง่าย (Difficulty)

3.4 ความเชื่อมั่น (Reliability)

(4) ตรวจสอบประสิทธิภาพสื่อ

4.1 ประสิทธิภาพกระบวนการ (E_1)

4.2 ประสิทธิภาพผลสัมฤทธิ์ (E_2)

ขั้นที่ 3 ทดลองใช้ (Try – Out)

- (1) ทดลองใช้รายบุคคล
- (2) ทดลองใช้กับกลุ่มย่อย
- (3) ทดลองใช้กับกลุ่มใหญ่
- (4) นำไปใช้จริง
- (5) วิเคราะห์ผลการใช้แบบฝึกทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษโดยสื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือ

ขั้นที่ 4 วิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้เรียน

- (1) วิเคราะห์ความพึงพอใจรายข้อ
- (2) วิเคราะห์ความพึงพอใจรวมทั้งฉบับ

2. รูปแบบการวิจัย

แบบวิจัย Pre-experimental Design ใช้รูปแบบการทดลองกลุ่มเดี่ยว วัดผลก่อนและหลังการทดลอง (One Group Pretest – Posttest Design) (กาญจนา วัฒนาฯ. 2550 ;96)

กลุ่ม	Pre – test	Treatment	Post – test
ทดลอง	O ₁	X	O ₂

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการดำเนินการ

O₁ แทน การทดสอบก่อนเรียน (Pretest)

X แทน การทดลองสอนด้วยสื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือประกอบการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการฟัง

O₂ แทน การทดสอบหลังเรียน (Posttest)

การทดลองกลุ่มเดี่ยวใช้ข้อมูลจากการวัดด้วยเครื่องมือเดียวกัน มีมาตราวัดเหมือนกัน และการวิเคราะห์เป็นการเปรียบเทียบผลระหว่าง O₁ กับ O₂

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยสื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือประกอบในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

การสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยสื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือประกอบในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร มีวิธีการและขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

(1) ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับวิธีการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ

(2) ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า ตามวิธีการ

ลิเคอร์ท ซึ่งมี 5 ระดับ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540 : 107-108) คือ

ระดับความคิดเห็น 5	หมายถึง	พึงพอใจมากที่สุด
ระดับความคิดเห็น 4	หมายถึง	พึงพอใจมาก
ระดับความคิดเห็น 3	หมายถึง	พึงพอใจปานกลาง
ระดับความคิดเห็น 2	หมายถึง	พึงพอใจน้อย

ระดับความคิดเห็น 1 หมายถึง พึงพอใจน้อยที่สุด
(3) กำหนดเกณฑ์ในการให้คะแนนความพึงพอใจ ดังนี้ (กาญจนา วัฒนา. 2550 : 203)

คะแนน 4.50 – 5.00	หมายถึง	พึงพอใจมากที่สุด
คะแนน 3.50 – 4.49	หมายถึง	พึงพอใจมาก
คะแนน 2.50 – 3.49	หมายถึง	พึงพอใจปานกลาง
คะแนน 1.50 – 2.49	หมายถึง	พึงพอใจน้อย
คะแนน 1.00 – 1.49	หมายถึง	พึงพอใจน้อยที่สุด

(4) นำแบบสอบถามไปขอความอนุเคราะห์จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ให้ดูลยพินิจในการตรวจสอบคุณภาพความตรง (Validity) ใช้เกณฑ์การให้ดูลยพินิจ ดังนี้

- +1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบสอบถามสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้/ตัวชี้วัด
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าแบบสอบถามสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้/ตัวชี้วัด
- 1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบสอบถามไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญให้ดูลยพินิจในการตรวจสอบความตรงได้นำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item Objective Congruence) ระหว่างแบบสอบถามกับจุดประสงค์การเรียนรู้/ตัวชี้วัด ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ที่ 1.00 แสดงว่า แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยสื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือ ประกอบในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ฉบับนี้มีคุณภาพความตรงในระดับยอมรับได้

โดยใช้สูตร ดังนี้ สูตรการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (กาญจนา วัฒนา. 2550 : 181)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบสอบถามความคิดเห็นกับจุดประสงค์การเรียนรู้/ตัวชี้วัด

$\sum R$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

รายการประเมินที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 – 1.00 ถือว่ามีค่าความต่างหรือความสอดคล้องที่ยอมรับได้ผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยสื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือ ประกอบในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่1 กับจุดประสงค์การเรียนรู้/ตัวชี้วัด/เนื้อหาสาระ ปรากฏในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 สรุปค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ในการตรวจสอบคุณภาพความตรงของแบบฝึกทักษะการฟัง และการพูดภาษาอังกฤษโดยสื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือ ของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1

ข้อที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ/ คนที่					$\sum R$	IOC
		1	2	3	4	5		
1	ลักษณะรูปแบบใบงาน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
	1.1 ขนาดแบบหลากหลาย	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
	1.2 ตัวอักษรชัดเจน อ่านง่าย สวยงาม	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
	1.3 รูปภาพสวยงาม น่าสนใจ	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
2	เนื้อหาสาระ	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
	2.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์/ตัวชี้วัด	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
	2.2 มีค่าความยาก – ง่ายพอเหมาะ	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
	2.3 ได้รับความสนใจ	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
	2.4 ครอบคลุมทั้งความรู้ ทักษะและ เจตคติ	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
	2.5 สามารถพัฒนาการพูด	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
	2.6 กระตุ้นการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการ สื่อสาร	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
	2.7 มีแบบฝึกทักษะที่หลากหลาย เหมาะสมกับวัย และความสามารถ ของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
3	วิธีการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
	3.1 เรียนรู้ด้วยตนเองอย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
	3.2 ทำทนายให้อยากพูดสื่อสาร	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
4	ประโยชน์ที่ได้รับ	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
	4.1 เกิดความรู้/ความเข้าใจมากยิ่งขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
	4.2 สร้างความกระตือรือร้นในการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
	4.3 พัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของ ผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
	4.4 พัฒนาทักษะกระบวนการคิดได้ดี	+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00

จากตารางที่ 1 พบว่า ค่า IOC มีค่า 1.00 ซึ่งสรุปได้ว่าแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยสื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือ ประกอบในรายวิชาการฟังและการพูด ภาษาอังกฤษ มีคุณภาพความตรงอยู่ในเกณฑ์ที่สามารถนำไปใช้ได้ดี

(5) นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่สร้างเสร็จ ไปใช้จริงกับผู้เรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 และนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามความพึงพอใจมาแจกแจงความถี่ หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายข้อ โดยใช้สูตรการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังนี้

สูตรการหาค่าเฉลี่ย (Mean) (กาญจนา วัฒนา. 2550 : 106)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 N แทน จำนวนคนในกลุ่ม

สูตรการหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (กาญจนา วัฒนา. 2550 : 107)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 X แทน คะแนนแต่ละข้อ
 N แทน จำนวนคนในกลุ่ม
 $\sum$ แทน ผลรวม

2. การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่

ผลการวิเคราะห์ความยากง่าย (Difficulty) และอำนาจจำแนก (Discrimination) ของแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ปรากฏในตารางที่ 2 – 5

ตารางที่ 2 การตรวจสอบประสิทธิภาพของแบบวัดประเมินผลในแผนการจัดการเรียนรู้โดยสื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือ ร่วมกับประกอบการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ระดับชั้น ปวช.1 เรื่องที่ 1: Greeting ด้วยค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r)

ข้อที่	ค่าความยากง่าย P (%)	ค่าอำนาจจำแนก (r)
1	68.18	0.34
2	59.09	0.72
3	61.36	0.68
4	60.45	0.50

5	60.45	0.54
6	43.18	0.36
7	56.82	0.45
8	59.09	0.72
9	62.73	0.45
10	61.36	0.68

จากตารางที่ 2 พบว่า ค่าความยากง่ายของแบบทดสอบแบบฝึกทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษโดยสื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือประกอบการสอน เรื่อง ที่1 Greeting มีค่าระหว่าง 43.18 % - 68.18 % ซึ่งถือว่าอยู่ในเกณฑ์ดี เมื่อนำไปเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดว่า ค่าความยากง่ายของแบบทดสอบที่อยู่ในเกณฑ์ดี ควรมีค่าระหว่าง 20 % - 80 % ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบในแบบฝึกทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษโดยสื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือประกอบการสอน มีค่าระหว่าง 0.32 – 0.72 ซึ่งถือว่าอยู่ในเกณฑ์ดี เมื่อเทียบกับเกณฑ์ ซึ่งกำหนดไว้ว่า อำนาจจำแนกของแบบฝึกทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษโดยสื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือประกอบการสอนที่อยู่ในเกณฑ์ดีควรมีค่าตั้งแต่ 0.20 – 1.00 (กาญจนา วัฒนา, 2550 : 183)

ตารางที่ 3 การตรวจสอบประสิทธิภาพของแบบวัดประเมินผลในแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยสื่อประสมประกอบการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ระดับชั้น ปวช.1 เรื่องที่ 2 : Weather & Directions ด้วยค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r)

ข้อที่	ค่าความยากง่าย P(%)	ค่าอำนาจจำแนก (r)
1	59.09	0.45
2	65.90	0.64
3	63.64	0.59
4	56.82	0.45
5	62.73	0.45
6	68.18	0.54
7	65.90	0.64
8	60.45	0.50
9	62.73	0.45
10	63.64	0.59

จากตารางที่ 3 พบว่า ค่าความยากง่ายของแบบทดสอบแบบฝึกทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษโดยสื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือประกอบการสอนเรื่องที่ 2 : Weather & Directions มีค่าระหว่าง 50.00

% - 68.18 % ซึ่งถือว่าอยู่ในเกณฑ์ดี เมื่อนำไปเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดว่า ค่าความยากง่ายของแบบทดสอบที่อยู่ในเกณฑ์ดีควรมีค่าระหว่าง 20 % - 80 % ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบในแบบฝึกทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษโดยใช้สื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือประกอบการสอน มีค่าระหว่าง 0.36 – 0.68 ซึ่งถือว่าอยู่ในเกณฑ์ดี เมื่อเทียบกับเกณฑ์ ซึ่งกำหนดไว้ว่า อำนาจจำแนกของแบบการฟังและการพูดภาษาอังกฤษโดยใช้สื่อประสมร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือประกอบการสอน ที่อยู่ในเกณฑ์ดีควรมีค่าตั้งแต่ 0.20 – 1.00 (กาญจนา วัฒนา. 2550 : 183)

ตารางที่ 4 การตรวจสอบประสิทธิภาพของแบบวัดประเมินผลในแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยสื่อประสมประกอบการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ระดับชั้น ปวช.1 Daily Routines
เรื่องที่ 3 : ด้วยค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r)

ข้อที่	ค่าความยากง่าย P (%)	ค่าอำนาจจำแนก (r)
1	65.90	0.64
2	56.82	0.45
3	63.64	0.59
4	56.82	0.45
5	62.73	0.45
6	50.00	0.36
7	67.27	0.68
8	60.45	0.50
9	62.73	0.45
10	63.64	0.59

จากตารางที่ 4 พบว่า ค่าความยากง่ายของแบบทดสอบแบบฝึกทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษโดยใช้สื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่องที่ 3: Daily Routines มีค่าระหว่าง 45.45 % - 68.18 % ซึ่งถือว่าอยู่ในเกณฑ์ดี เมื่อนำไปเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดว่า ค่าความยากง่ายของแบบทดสอบที่อยู่ในเกณฑ์ดีควรมีค่าระหว่าง 20 % - 80 % (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540:129) ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบในแบบฝึกทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษโดยใช้สื่อประสม ประกอบการสอน มีค่าระหว่าง 0.45 – 0.68 ซึ่งถือว่าอยู่ในเกณฑ์ดี เมื่อเทียบกับเกณฑ์ ซึ่งกำหนดไว้ว่า อำนาจจำแนกของแบบฝึกทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษโดยใช้สื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือประกอบการสอน ที่อยู่ในเกณฑ์ดีควรมีค่าตั้งแต่ 0.20 – 1.00 (กาญจนา วัฒนา. 2550 : 183)

ตารางที่ 5 การตรวจสอบประสิทธิภาพของแบบวัดประเมินผลในแผนการจัดการเรียนรู้โดยสื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือประกอบการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ระดับชั้น ปวช.1 เรื่องที่ 3 Daily Routines ด้วยค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r)

ข้อที่	ค่าความยากง่าย P (%)	ค่าอำนาจจำแนก (r)
1	60.45	0.64
2	56.82	0.45
3	63.64	0.59
4	56.82	0.45
5	62.73	0.45
6	50.00	0.36
7	67.27	0.68
8	65.90	0.64
9	62.73	0.45
10	56.82	0.45

จากตารางที่ 5 พบว่า ค่าความยากง่ายของแบบทดสอบแบบฝึกทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษด้วยสื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือประกอบการสอน เรื่องที่ 3: Daily Routines มีค่าระหว่าง 45.45 % - 68.18 % ซึ่งถือว่าอยู่ในเกณฑ์ดี เมื่อนำไปเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดว่า ค่าความยากง่ายของแบบทดสอบที่อยู่ในเกณฑ์ดีควรมีค่าระหว่าง 20 % - 80 % (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540:129) ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบในแบบฝึกทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษด้วยสื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือประกอบการสอน มีค่าระหว่าง 0.45 – 0.68 ซึ่งถือว่าอยู่ในเกณฑ์ดี เมื่อเทียบกับเกณฑ์ ซึ่งกำหนดไว้ว่าอำนาจจำแนกของแบบฝึกทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษด้วยสื่อประสมประกอบการสอน ที่อยู่ในเกณฑ์ดีควรมีค่าตั้งแต่ 0.20 – 1.00 (กาญจนา วัฒนา, 2550 : 183)

การตรวจสอบประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการฟังและการพูดเพื่อภาษาอังกฤษด้วยสื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือ ประกอบการสอนที่กล่าวข้างต้นเมื่อนำผลไปเปรียบเทียบกับ การตรวจสอบประสิทธิภาพกระบวนการ (E_1) และประสิทธิภาพผลสัมฤทธิ์ (E_2) ของแบบฝึกทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษด้วยสื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือ ประกอบการสอน โดยใช้สูตรการคำนวณ ดังนี้ (ไชยยศ เรืองสุวรรณ, 2533)

$$E_1 = \frac{X}{A} \times 100$$

$$E_1 = \text{ประสิทธิภาพกระบวนการ}$$

X = คะแนนที่ปฏิบัติกิจกรรมท้ายแบบฝึกทักษะฯ

A = คะแนนเต็มการปฏิบัติกิจกรรมท้ายแบบฝึกทักษะฯ

$$E_2 = \frac{F}{B} \times 100$$

E_2 = ประสิทธิภาพกระบวนการ

F = คะแนนผลการทดสอบหลังเรียน

B = คะแนนเต็มผลการทดสอบหลังเรียน

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพกระบวนการ(E_1) และประสิทธิภาพผลสัมฤทธิ์(E_2)

แบบฝึกทักษะฯ	จำนวนผู้เรียน (คน)	คะแนนเฉลี่ย แบบทดสอบท้าย กิจกรรม	E_1 (ร้อยละ)	คะแนนเฉลี่ย การทดสอบ หลังเรียน	E_2 (ร้อยละ)
เล่มที่ 1	30	8.13	81.33	8.93	89.33
เล่มที่ 2	30	8.23	82.33	8.73	87.33
เล่มที่ 3	30	8.03	80.33	8.87	88.67

ตารางที่ 6 พบว่า ประสิทธิภาพของกระบวนการ(E_1) และประสิทธิภาพผลสัมฤทธิ์(E_2) ของแบบฝึกทักษะการฟังภาษาอังกฤษด้วยสื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือประกอบการสอน รายวิชาการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 เป็นดังนี้ คือ

เล่มที่ 1 Greeting & Family	มีประสิทธิภาพเท่ากับ	81.33/89.33
เล่มที่ 2 Giving Directions	มีประสิทธิภาพเท่ากับ	82.33/87.33
เล่มที่ 3 Daily Routines	มีประสิทธิภาพเท่ากับ	80.33/88.67

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้รายงานได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์

- ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตร (กาญจนา วัฒายุ. 2550 : 101)

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{คะแนนดิบ} \times 100}{\text{คะแนนเต็ม}}$$

สูตรการหาค่าเฉลี่ย (Mean) (กาญจนา วัฒายุ. 2550 : 106)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
N	แทน	จำนวนคนในกลุ่ม

สูตรการหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (กาญจนา วัฒนา. 2550 : 107)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
X	แทน	คะแนนแต่ละข้อ
N	แทน	จำนวนคนในกลุ่ม
$\sum$	แทน	ผลรวม

2. วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษโดยสื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือ ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 (ชัยยงค์ พรหมวงศ์. 2537 : 496-498) โดยใช้สูตรการคำนวณ ดังนี้ (ไชยยศ เรืองสุวรรณ. 2533)

$$E_1 = \frac{X}{A} \times 100$$

E_1 = ประสิทธิภาพกระบวนการ

X = คะแนนที่ปฏิบัติกิจกรรมท้ายชุดแบบฝึกทักษะฯ

A = คะแนนเต็มการปฏิบัติกิจกรรมท้ายชุดแบบฝึกทักษะฯ

$$E_2 = \frac{F}{B} \times 100$$

E_2 = ประสิทธิภาพผลสัมฤทธิ์

F = คะแนนผลการทดสอบหลังเรียน

B = คะแนนเต็มผลการทดสอบหลังเรียน

3. วิเคราะห์หาค่าดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษโดยสื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือ ตามวิธีของกูดแมน,เฟลด์เทอร์และชไนเดอร์ (Goodman<Fletcher and Schneider)

ดัชนีประสิทธิผล	$\frac{\text{ผลรวมคะแนนทดสอบหลังเรียน} - \text{ผลรวมคะแนนทดสอบก่อนเรียน}}{(\text{คะแนนเต็ม} \times \text{จำนวนผู้เรียน}) - \text{ผลรวมของคะแนนทดสอบก่อนเรียน}}$
-----------------	---

4. วิเคราะห์หาค่า t – test (Dependent) เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนเรียน และหลังเรียน ใช้สูตร ดังนี้ (กาญจนา วัฒายุ. 2550 : 99)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}$$

$$df = n - 1$$

เมื่อ t	แทน	ค่าวิกฤตที่ใช้ในการพิจารณาการแจกแจงของค่า t
$\sum D$	แทน	ผลรวมของความแตกต่างการทดสอบก่อนและหลังการฝึก
$(\sum D)^2$	แทน	ผลรวมของความแตกต่างการทดสอบก่อนและหลังการฝึกแต่ละ ตัวยกกำลังสอง
n	แทน	จำนวนคู่ของคะแนนจากการทดสอบครั้งแรกและครั้งหลัง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลของการใช้สื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือประกอบการสอน เพื่อพัฒนาความสามารถด้านทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2569 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน แผนกวิชาการตลาด จำนวน 30 คน ใช้เวลาในการทดลอง 16 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 คาบ คาบละ 60 นาที โดยมีสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผลการ วิเคราะห์ดังต่อไปนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้รายงานใช้สัญลักษณ์ ดังต่อไปนี้

n	แทน	กลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S.D	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการเรียนรู้ โดยใช้แบบฝึกทักษะ การฟังภาษาอังกฤษด้วยสื่อประสมของนักเรียน ปวช.1 จากการทำกิจกรรม ท้ายเรื่องระหว่างเรียน
E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ จากการทำคำถามท้ายเรื่อง แบบฝึกทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษโดยสื่อประสมของนักเรียน ปวช.1
t	แทน	ค่าสถิติที่จะใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤติเพื่อหาความมีนัยสำคัญ
$\sum D$	แทน	ผลรวมความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
$\sum D^2$	แทน	ผลรวมความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่ยกกำลังสอง
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การดำเนินการใช้และพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษโดยสื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือประกอบการสอน รายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารชั้น ปวช.1 วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2569 ผู้รายงานได้วิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปของตารางประกอบการบรรยาย ดังนี้

ตอนที่ 1 ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษโดยสื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือประกอบการสอน ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังการใช้แบบฝึกทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษโดยสื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือประกอบการสอน ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษโดยสื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือ ประกอบการสอน ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษโดยสื่อประสมประกอบการสอน ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 วิเคราะห์โดยค่าเฉลี่ย และร้อยละดังแสดงในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 แสดงผลการหาประสิทธิภาพแบบฝึกทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษโดยสื่อประสมประกอบการสอน ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 (n=30) ที่ เป็นกลุ่มตัวอย่าง

เรื่องที่	คะแนนระหว่างเรียน			คะแนนหลังเรียน			ประสิทธิภาพ (E1/E2)
	เต็ม	$\bar{X}$	E1	เต็ม	$\bar{X}$	E2	
1. Greeting	10	8.13	81.33	10	8.93	88.80	81.33/89.33
2. Weather& Directions	10	8.23	82.33	10	8.76	87.33	82.33/87.33
3. Daily Routines	10	8.03	80.33	10	8.92	88.67	80.33/88.67
รวม	30	24.40	81.33	30	26.53	88.44	81.33/88.44

จากตารางที่ 7 พบว่า ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการฟังภาษาอังกฤษโดยใช้สื่อประสมประกอบการสอน ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 โดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 81.33/88.44 และเมื่อพิจารณาประสิทธิภาพเป็นรายเล่ม พบว่า

เล่มที่ 1 Greeting	มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.33/89.33
เล่มที่ 2 Weather& Directions	มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.33/87.33
เล่มที่ 3 Daily Routines	มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.33/88.67

แสดงว่า แบบฝึกทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษโดยสื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือประกอบการสอน ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ผู้รายงานสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ (80/80) ที่ได้กำหนดไว้ทุกเรื่อง จึงเป็นนวัตกรรมที่มีประสิทธิภาพ ยอมรับได้

ตารางที่ 8 แสดงการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของกระบวนการเรียนรู้ โดยใช้แบบฝึกทักษะการฟังและการพูด ภาษาอังกฤษโดยสื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือประกอบการสอนจากการทำกิจกรรมระหว่างเรียน (E_1)

เลขที่	คะแนนการทำกิจกรรม (เล่มละ 10 คะแนน)			รวม 30 คะแนน
	เล่มที่ 1	เล่มที่ 2	เล่มที่ 3	
1	8	9	8	25
2	9	7	8	24
3	7	8	8	23
4	8	8	7	23
5	9	8	9	26
6	8	7	8	23
7	9	9	8	26
8	8	8	8	24
9	8	9	8	25
10	8	9	8	25
11	8	8	9	25
12	8	9	8	25
13	8	8	9	25
14	8	9	7	24
15	9	8	7	24
16	9	9	8	26
17	8	9	8	25
18	8	9	8	25
19	9	8	8	25
20	8	7	8	23
21	9	8	8	25
22	8	9	8	25
23	8	9	7	24
24	8	7	8	23
25	8	8	8	24
26	8	7	7	23

ตารางที่ 8 (ต่อ)

27	7	8	8	23
28	7	7	9	23
29	8	9	9	26
30	8	9	8	25
รวมคะแนน	244	247	241	732
ค่าเฉลี่ย	8.13	8.23	8.03	24.40
S.D.	0.5713	0.7739	0.5561	0.6338
ร้อยละ	81.33	82.33	80.33	81.33

จากตารางที่ 8 พบว่า เมื่อนักเรียนผ่านกระบวนการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการฟังและการพูด ภาษาอังกฤษโดยสื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือประกอบการสอน แล้วได้คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) โดยรวม จากการทำกิจกรรมระหว่างเรียนเท่ากับ 24.40 คะแนน จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 81.33 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.638 แสดงว่า ประสิทธิภาพของกระบวนการเรียนรู้ (E_1) เท่ากับ 81.33

ตารางที่ 9 แสดงการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของผลลัพธ์ โดยใช้แบบฝึกทักษะการฟังและการพูด ภาษาอังกฤษโดยใช้สื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือประกอบการสอน จากการทำกิจกรรมระหว่างเรียน (E_2)

เลขที่	คะแนนจากการทำแบบทดสอบท้ายเรื่อง (เล่มละ 10 คะแนน)			รวม 30 คะแนน
	เล่มที่ 1	เล่มที่ 2	เล่มที่ 3	
1	9	9	9	27
2	9	8	9	26
3	8	8	9	25
4	9	9	8	26
5	10	9	10	29
6	9	8	9	26
7	10	10	9	29
8	9	9	9	27
9	8	9	9	26
10	9	10	9	28
11	9	8	10	27

12	9	9	9	27
13	9	9	10	28
14	9	9	8	26
15	10	9	8	27
16	9	9	9	27
17	9	9	9	27
18	9	8	8	25
19	9	9	9	27
20	9	8	8	25
21	9	8	9	26
22	9	9	9	27
23	9	9	8	26
24	9	8	9	26
25	9	9	9	27
26	9	8	8	25
27	8	9	9	26
28	8	8	10	26
29	8	9	9	26
30	9	9	8	26
รวมคะแนน	268	262	266	796
ค่าเฉลี่ย	8.93	8.73	8.87	26.53
S.D.	0.5208	0.5833	0.6288	0.5776
ร้อยละ	89.33	87.33	88.67	88.44

จากตารางที่ 9 พบว่า นักเรียนได้คะแนนจากการทำแบบทดสอบท้ายเรื่อง โดยใช้แบบฝึกทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษโดยสื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือประกอบการสอน แล้วได้คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) โดยรวมจากการทำแบบทดสอบท้ายเรื่องระหว่างเรียนเท่ากับ 26.53 คะแนน จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 88.44 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.5736 แสดงว่า ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) เท่ากับ 88.44

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังการใช้แบบฝึกทักษะการฟังและการพูดโดยใช้สื่อประสม รายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่1

ตารางที่ 10 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังการใช้แบบฝึกทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษโดยสื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือประกอบการสอน รวมทุกเรื่อง (n=30)

จำนวน ผู้เรียน 25 คน (n = 30)	ผลรวมคะแนน การทดสอบ ก่อนเรียน ($\sum X_1$)	ผลรวมคะแนน การทดสอบ หลังเรียน ($\sum X_2$)	ผลรวมคะแนน ความก้าวหน้า ($\sum D_1$)	ผลรวมคะแนน ความก้าวหน้า ยกกำลังสอง $\sum (D_1)^2$	ค่า t-test
รวมคะแนน	854	1069	215	1737	5.15868
คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)	28.47	35.63	7.17	-	
S.D.	2.0260	1.5421	-	-	
คะแนนเฉลี่ย ร้อยละ	71.17	89.08	23.89	-	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 $t(\alpha=.05, df=29) = 1.699$

จากตารางที่ 10 แสดงให้เห็นว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ปวช.1 สาขาวิชาการตลาด วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่ ก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 28.47 และหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 35.63 สูงกว่าก่อนเรียน 7.617 ดังนั้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ปวช.1 สาขาวิชาการตลาด วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 11 แสดงคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน

โดยใช้ แบบฝึกทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษโดยสื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือของนักเรียน ปวช.1 สาขาการตลาด

ลำดับที่	ก่อนเรียน 40 คะแนน(x_1)	(X_1) ²	หลังเรียน 40 คะแนน(X_2)	(X_2) ²	คะแนน ความก้าวหน้า (D_1)	(D_1) ²
1	32	1024	34	1156	2	4
2	31	961	34	1156	3	9
3	32	1024	36	1296	4	16
4	27	729	34	1156	7	49
5	28	784	36	1296	8	64
6	26	676	36	1296	10	100

7	25	625	32	1024	7	49
8	26	676	34	1156	8	64
9	28	784	35	1225	7	49
10	28	784	36	1296	8	64
11	29	841	35	1225	6	36
12	32	1024	38	1444	6	36
13	31	961	36	1296	5	25
14	26	676	38	1444	12	144
15	30	900	36	1296	6	36
16	29	841	34	1156	5	25
17	27	729	36	1296	9	81
18	28	784	37	1369	9	81
19	28	784	36	1296	8	64
20	30	900	34	1156	4	16
21	27	729	38	1444	11	121
22	26	676	38	1444	12	144
23	29	841	36	1296	7	49
24	26	676	36	1296	10	100
25	29	841	37	1369	8	64
26	28	784	35	1225	7	49
27	30	900	34	1156	4	16
28	28	784	34	1156	6	36
29	31	961	36	1296	5	25
30	27	729	38	1444	11	121
รวมคะแนน	854	24428	1069	38161	215	1737
คะแนนเฉลี่ย	28.47		35.63		7.17	
S.D.	2.01		1.54			
เฉลี่ยร้อยละ	71.17		89.08		23.89	

จากตารางที่ 11 แสดงให้เห็นว่า คะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียน ปวช.1 โดยสื่อประสมและการเรียนแบบร่วมมือ คะแนน

ทดสอบหลังเรียนมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 35.63 คิดเป็นร้อยละ 89.08 ก่อนเรียนที่มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 28.47 คิดเป็นร้อยละ 71.17 คะแนนหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนเรียนเท่ากับ 7.17 คิดเป็นร้อยละ 23.89

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษโดยสื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือของนักเรียน ปวช.21

ตารางที่ 12 แสดงความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษโดยสื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือของนักเรียนระดับ ปวช.1 ใน 4 ด้าน คือ ด้านลักษณะรูปแบบใบงาน ด้านเนื้อหาสาระ ด้านวิธีการเรียนรู้ และด้านประโยชน์ที่ได้รับ

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านลักษณะรูปแบบฝึกทักษะการฟัง	4.42	0.24	มาก
2. ด้านเนื้อหาสาระ	4.59	0.19	มากที่สุด
3. ด้านวิธีการเรียนรู้	4.46	0.31	มาก
4. ด้านประโยชน์ที่ได้รับ	4.55	0.16	มากที่สุด
รวม	4.50	0.10	มากที่สุด

จากตารางที่ 12 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนในแบบฝึกทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับชั้น ปวช.1 ด้วยสื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยรวมมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.50 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.10 เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านเนื้อหาสาระ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.59 รองลงมาคือ ด้านประโยชน์ที่ได้รับ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.55 และด้านลักษณะรูปแบบ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 4.42

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะแบบฝึกทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับ ปวช.1 โดยสื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือ ด้านลักษณะรูปแบบ

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านลักษณะรูปแบบ			
1. ลักษณะรูปแบบใบงาน	4.50	0.50	มากที่สุด
2. ตัวอักษรชัดเจน อ่านง่าย สวยงาม	4.30	0.46	มาก
3. รูปภาพสวยงาม น่าสนใจ	4.47	0.50	มาก
รวม	4.42	0.24	มากที่สุด

จากตารางที่ 13 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับ ปวช.1 โดยสื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือ ด้านลักษณะรูปเล่มโดยรวมมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.42 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.24 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ขนาดรูปแบบใบงานกะทัดรัดเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.50 รองลงมาคือ รูปภาพสวยงาม น่าสนใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.47 และตัวอักษรชัดเจน อ่านง่าย สวยงาม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 4.30

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับ ปวช.1 โดยสื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือ ด้านเนื้อหาสาระ

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านเนื้อหาสาระ			
1. สอดคล้องกับจุดประสงค์/ตัวชี้วัด	4.60	0.49	มากที่สุด
2. มีค่าความยาก – ง่ายพอเหมาะ	4.50	0.50	มากที่สุด
3. ได้รับความสนใจ	4.50	0.50	มากที่สุด
4. ครอบคลุมทั้งความรู้ ทักษะและเจตคติ	4.63	0.49	มากที่สุด
5. สามารถพัฒนาทักษะการพูด	4.63	0.49	มากที่สุด
6. สามารถพัฒนาการพูดสื่อสาร	4.77	0.43	มากที่สุด
7. มีแบบฝึกทักษะที่หลากหลาย เหมาะสมกับวัย และ ความสามารถของผู้เรียน	4.53	0.50	มากที่สุด
รวม	4.59	0.19	มากที่สุด

จากตารางที่ 14 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษโดยสื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือของนักเรียนระดับ ปวช.1 ด้านการพิมพ์ โดยรวมมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.59 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.19 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่าสามารถพัฒนาการพูดสื่อสาร มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากันเท่ากับ 4.77 รองลงมาคือ ครอบคลุมทั้งความรู้ ทักษะและพัฒนาทักษะการฟัง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.63 และมีค่าความยาก-ง่ายพอเหมาะและได้รับความสนใจ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 4.50

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึก ด้านวิธีการเรียนรู้

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านวิธีการเรียนรู้			
1. เรียนรู้ด้วยตนเองอย่างเป็นระบบ	4.43	0.50	มาก
2. ทำท่าย่อยยากคิดและเรียนรู้	4.50	0.50	มากที่สุด
รวม	4.46	0.31	มาก

จากตารางที่ 15 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะการฟังภาษาอังกฤษโดยสื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือ นักเรียนระดับ ปวช.1 ด้านวิธีการเรียนรู้โดยรวมมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.46 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.31 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ทำท่ายให้อยากคิดและเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.50 และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างเป็นระบบ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 4.43

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะ การฟังและการพูดภาษาอังกฤษโดยสื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือ ของนักเรียนระดับ ปวช.1 ด้านประโยชน์ที่ได้รับ

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ			
1. เกิดความรู้/ความเข้าใจมากยิ่งขึ้น	4.50	0.50	มากที่สุด
2. สร้างความกระตือรือร้นในการเรียนรู้	4.53	0.50	มากที่สุด
3. พัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของผู้เรียน	4.63	0.49	มากที่สุด
4. พัฒนาทักษะกระบวนการคิดได้ดี	4.53	0.50	มากที่สุด
รวม	4.55	0.16	มากที่สุด

จากตารางที่ 16 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษโดยสื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือ ปวช.1 ด้านประโยชน์ที่ได้รับโดยรวมมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.55 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.16 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า พัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.63 รองลงมาคือ สร้างความกระตือรือร้นในการเรียนรู้และพัฒนาทักษะกระบวนการคิดได้ดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.53 และเกิดความรู้/ความเข้าใจมากยิ่งขึ้น มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 4.50

บทที่ 5

สรุป อภิปรายและข้อเสนอแนะ

การรายงานการทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษโดยสื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือ ของนักเรียนระดับชั้น ปวช.1 วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่ มีขั้นตอนในการศึกษาและสรุปผลการศึกษา ดังนี้

การดำเนินการศึกษา

ผู้รายงานได้ศึกษาและดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อพัฒนาแบบฝึกทักษะการฟังภาษาอังกฤษโดยด้วยสื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือ ของนักเรียนระดับ ปวช.1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการฟังและการพูดภาษาอังกฤษด้วยสื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือ ของนักเรียนระดับ ปวช.1 ก่อนและหลังการใช้แบบฝึกทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษโดยสื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือ ว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้น ปวช.1 สาขาวิชาการตลาด ที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะทางการฟังภาษาอังกฤษด้วยสื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือ

สมมุติฐานของการศึกษา

นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะการฟังภาษาอังกฤษ สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ขอบเขตของการศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาได้แก่นักเรียนชั้นปวช.1ภาคเรียนที่1 ปีการศึกษา 2569 วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่ จำนวน 5 ห้อง รวม 115 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักเรียนชั้น ปวช.1 สาขาการตลาด ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2569 วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่ จำนวน 30 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบยกกกลุ่ม(cluster Random Sampling)

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรต้น ได้แก่ การใช้สื่อประสมและการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ

ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะการฟังและการฟังภาษาอังกฤษและความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการ
ใช้สื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือ

เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษา

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยยึดตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2567 จุดประสงค์รายวิชา เพื่อให้ มีทักษะฟัง พูดภาษาอังกฤษในการสนทนาในการทำงานและชีวิตประจำวัน สมรรถนะรายวิชา แสดงความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ สำนวนภาษาอังกฤษ หลักการฟังและการพูดใช้ในการสนทนาในการทำงานและชีวิตประจำวัน ฟัง พูด ได้ตอบภาษาอังกฤษตามสถานการณ์ต่าง ๆ ในการทำงานและชีวิตประจำวันตามมารยาท สังคมและวัฒนธรรมที่หลากหลาย ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ ผู้รายงานได้สร้างแบบฝึกทักษะการฟังภาษาอังกฤษด้วยสื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือ จำนวน 3 เรื่อง 1. Greeting 2. Weather & Directions 3. Daily Routines

ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2569 ใช้เวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง รวมระยะเวลา 16 ชั่วโมง

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1. แบบฝึกทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษด้วยสื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือ จำนวน 3 เรื่อง ดังนี้

เล่มที่ 1 Greeting

เล่มที่ 2 Weather & Directions

เล่มที่ 3 Daily Routines

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน จำนวน 40 ข้อ

2.2 แบบทดสอบก่อนและหลังเรียนของแบบฝึกทักษะการฟังภาษาอังกฤษด้วยสื่อประสมและการเรียนแบบร่วมมือ อย่างละ 10 ข้อในแต่ละเรื่อง

2.3 แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะการฟังภาษาอังกฤษด้วยสื่อประสมและการเรียนแบบร่วมมือ จำนวน 16 ข้อ

2.4 แบบประเมินคุณภาพของแบบฝึกทักษะการฟังภาษาอังกฤษด้วยสื่อประสมและการเรียนแบบร่วมมือ โดยผู้เชี่ยวชาญ

วิธีดำเนินการศึกษา

วิธีดำเนินการสร้างและพัฒนาแบบฝึกทักษะการฟังภาษาอังกฤษด้วยสื่อประสมและการเรียนแบบร่วมมือ ได้ดำเนินการเป็นขั้นตอนตามลำดับ ดังนี้

ขั้นที่ 1 การวางแผน

(1) การกำหนดนวัตกรรมแบบฝึกทักษะการฟังภาษาอังกฤษด้วยสื่อประสมและการเรียนแบบร่วมมือ

(2) กำหนดเนื้อหา

(3) กำหนดรูปแบบที่ใช้ในแบบฝึกทักษะการฟังภาษาอังกฤษด้วยสื่อประสมและการเรียนแบบร่วมมือ

ขั้นที่ 2 สร้างบทเรียน

(1) สร้างแบบฝึกทักษะการฟังภาษาอังกฤษด้วยสื่อประสมและการเรียนแบบร่วมมือ

(2) ตรวจสอบคุณภาพแบบฝึกทักษะการฟังภาษาอังกฤษด้วยสื่อประสมและการเรียนแบบร่วมมือ

(3) ตรวจสอบคุณภาพของแบบที่ใช้ในการวัดและประเมินผล

3.1 ความตรง (Validity)

3.2 อำนาจจำแนก (Discrimination)

3.3 ความยากง่าย (Difficulty)

3.4 ความเชื่อมั่น (Reliability)

(4) ตรวจสอบประสิทธิภาพสื่อ

4.1 ประสิทธิภาพกระบวนการ (E_1)

4.2 ประสิทธิภาพผลสัมฤทธิ์ (E_2)

ขั้นที่ 3 ทดลองใช้ (Try – Out)

(1) ทดลองใช้รายบุคคล

(2) ทดลองใช้กับกลุ่มย่อย

(3) ทดลองใช้กับกลุ่มใหญ่

(4) นำไปใช้จริง

(5) วิเคราะห์ผลการใช้แบบฝึกทักษะการฟังภาษาอังกฤษด้วยสื่อประสมและการเรียนแบบร่วมมือ

ขั้นที่ 4 วิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้เรียน

(1) วิเคราะห์ความพึงพอใจรายข้อ

(2) วิเคราะห์ความพึงพอใจรวมทั้งฉบับ

สรุปผลการศึกษา

ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

1. ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษโดยสื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยรวมเท่ากับ 81.33/88.44 มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 80/80

2. ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียนชั้น ปวช.1 สาขาวิชาการตลาด ก่อนการเรียนรู้ (Pretest) และหลังเรียนรู้ (Posttest) โดยใช้แบบฝึกทักษะการฟังภาษาอังกฤษด้วยสื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนหลังเรียนมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 35.63 สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X}$) เท่ากับ 28.47

3. ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษโดยสื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.73 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.21 อยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาการพัฒนาแบบฝึกทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษใช้สื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือ มีประเด็นอภิปรายผล ดังนี้

1. ด้านประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการฟังภาษาอังกฤษด้วยสื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือ จากการตรวจสอบประสิทธิภาพแบบฝึกทักษะฟังและการพูดภาษาอังกฤษด้วยสื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือ พบว่า มีประสิทธิภาพกระบวนการ (เฉลี่ยรวมทุกเล่ม) $E_1 = 81.33$ และประสิทธิภาพผลสัมฤทธิ์ (เฉลี่ยรวมทุกเล่ม) $E_2 = 88.44$ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ คือ เกณฑ์ 80/80 และสามารถนำไปเผยแพร่ได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิทักษ์ ศีลรัตน์ (2555) ที่เสนอแนะว่า การออกแบบผลิตชุดสื่อประสมบนเว็บที่มีประสิทธิภาพถือว่า เป็นทั้งศิลปะและวิทยาศาสตร์และ เป็นทั้งความคิดสร้างสรรค์) เสนอ การขั้นตอนการพัฒนาบทเรียนที่เป็นสื่อประสม โดยมี 8 ขั้นตอนใหญ่ ๆ ได้แก่ ขั้นตอนการออกแบบ ขั้นตอนวิเคราะห์ ขั้นตอนศึกษาความเป็นไปได้ ขั้นตอนดัดแปลงเป็นการ์ตูน ขั้นตอนการทำงาน ขั้นตอนการสร้าง ขั้นตอนประยุกต์ใช้ในห้องเรียน และขั้นตอนประเมินผลเพื่อสร้างสื่อและแบบฝึกให้มีประสิทธิภาพและ คุ่มค่า และสอดคล้องกับงานวิจัยของ โสภิตา คำด้วง (2565 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนฟังและพูดภาษาอังกฤษตามแนวคิดการเชื่อมโยงภาษาสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 3 พบว่านักเรียนมีความสามารถในการ ฟังภาษาอังกฤษหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนมีความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนแบบฝึกทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษโดยสื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือ ผู้รายงานนำผลการทดสอบก่อนเรียน (Pretest) และหลังเรียน (Posttest) ของผู้เรียนที่ได้จากการใช้แบบฝึกทักษะมาวิเคราะห์หาค่า t - test (Dependent) โดยใช้สูตร (กาญจนา วัฒยา. 2550 : 99) พบว่า คะแนนการทดสอบก่อนเรียน (Pretest) และหลังเรียน (Posttest) ของผู้เรียนที่ได้จากการใช้แบบฝึกทักษะ ทักษะการฟังภาษาอังกฤษด้วยสื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือ มีค่า (เฉลี่ยรวมทุกเรื่อง) $\Sigma D = 215$ ค่า (เฉลี่ยรวมทุกเรื่อง) $\Sigma D^2 = 1737$ เมื่อทดสอบความแตกต่างของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วย t - test (Dependent) พบค่า (เฉลี่ยรวมทุกเล่ม) $t = 5.15868$ ซึ่งมีนัยทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงให้เห็นว่าแบบฝึกทักษะการฟังภาษาอังกฤษด้วยสื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือ มีผลทำให้ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ก่อนเรียน (Pretest) และหลังเรียน (Posttest) แตกต่างกัน โดยที่ผลสัมฤทธิ์หลังเรียน (Posttest) สูงกว่าก่อนเรียน (Pretest) นั่นคือ ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นหลังจากการใช้แบบฝึกทักษะการฟังภาษาอังกฤษด้วยสื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือ สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ Selma, Gulec, and Durmus (2015) ได้ศึกษาการศึกษาที่มุ่งพัฒนา

ทักษะการฟังระดับประถมศึกษา นักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในการศึกษาทดลองนี้ที่ทำกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระดับประถมศึกษา ได้มีการศึกษาผลของการปฏิบัติที่ใช้โดยใช้วิธีการและเทคนิคต่าง ๆ เพื่อพัฒนาทักษะ การฟังโดยใช้ผลิตภัณฑ์วรรณกรรมสำหรับเด็ก การศึกษาถูกวางแผนเป็นการศึกษาทดลองกลุ่มเดียว โดยมีการวัดก่อนและหลังการทดสอบภายในระยะเวลาสิบสองสัปดาห์ของเวลา ภายในขอบเขตของการศึกษา ใช้ “แบบประเมินทักษะการฟัง” เป็นเครื่องมือวัดก่อนและหลังการทดสอบและใช้วิธีการ และเทคนิคต่าง ๆ ที่มุ่งพัฒนาทักษะการฟังด้วยการใช้วรรณกรรมสำหรับเด็กในช่วงการปฏิบัติที่กิน เวลาสิบสัปดาห์ การศึกษานี้มีนักเรียนทั้งหมด 23 คน หญิง 15 คน ชาย 8 คน คลาส 2C ถูกกำหนด เป็นกลุ่มศึกษา ได้รับการฝึกอบรมการฟังสองชั่วโมงต่อสัปดาห์ซึ่งกินเวลาสิบสองสัปดาห์ เมื่อ สิ้นสุดการอบรมการฟังให้สังเกต พัฒนาการที่สังเกตได้จากทักษะการฟังของนักเรียน นอกจากนี้ จากผลการศึกษาพบว่า ความแตกต่างระหว่างคะแนนผลสัมฤทธิ์ก่อนการทดสอบและหลังการ ทดสอบพบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติ ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการศึกษาพบว่าการปฏิบัติโดยใช้วิธีการและ เทคนิคต่าง ๆ ที่มุ่งหมายพัฒนาทักษะการฟังโดยใช้ผลิตภัณฑ์วรรณกรรมสำหรับเด็ก พัฒนาทักษะ การฟังของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ทักษะ นอกจากนี้ ผลการวิจัยที่ได้รับระหว่างการศึกษา พบว่า วรรณกรรมสำหรับเด็กที่เหมาะสมส่งผลต่อพัฒนาการทักษะการฟังของเด็กในทางบวก

3. ด้านความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะฟังและการพูดภาษาอังกฤษ ผู้รายงานได้วิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อ แบบฝึกทักษะการฟังภาษาอังกฤษโดยใช้สื่อประสมและการเรียนแบบร่วมมือ โดยใช้ค่าเฉลี่ย

($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายข้อและรวมทั้งฉบับ ผลปรากฏว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับ “มากที่สุด” ทั้งการวิเคราะห์รายข้อและค่าเฉลี่ยรวมทั้งฉบับ แสดงว่าแบบฝึกทักษะ การฟังภาษาอังกฤษโดยใช้สื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือได้รับความพึงพอใจในระดับ “มากที่สุด” จากผู้เรียนไชยยัณห์ ชาญปรีชารัตน์ (2543 : 52)

จากผลการวิจัยที่ได้กล่าวมาในข้างต้น จะเห็นได้ว่า การพัฒนาทักษะการฟังต้องอาศัยปัจจัยหลายๆ ด้าน ได้แก่ ความพร้อมของนักเรียน เพศ วัย แรงจูงใจ การใช้คำถามกระตุ้นให้เกิดการคิดมากกว่าการจำ ตลอดจนการออกแบบการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง สิ่งสำคัญอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ คือ การนำเสนอวัตรกรรมมาใช้ในการเรียนการสอน จากผลการวิจัยแบบฝึกทักษะการฟังภาษาอังกฤษโดยใช้สื่อประสมและการเรียนแบบร่วมมือ เป็นสื่อการสอนที่มีคุณภาพสามารถนำไปใช้พัฒนาทักษะการฟัง-พูดของนักเรียนให้สูงขึ้นได้ ดังรายงานผลการพัฒนาพัฒนาแบบฝึกทักษะการฟังภาษาอังกฤษโดยใช้สื่อประสมและการเรียนแบบร่วมมือ ที่ผู้รายงานสร้างขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ครูควรศึกษากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวการสอนฟัง-พูดเพื่อการสื่อสารร่วมกับด้วยสื่อ ประสม และการจัดกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ มีความกระตือรือร้น และมีความสุข จะก่อให้เกิดแรงจูงใจในการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน

1.2 ครูควรเลือกโดยใช้สื่อประสมที่สอดคล้องกับบทเรียน มีเนื้อหาความยากง่าย เหมาะสม กับ ความสนใจและระดับความสามารถของผู้เรียน วิธีทัศน์ประเภท ภาพยนตร์ และบทเพลงคาราโอเกะ เป็นสื่อที่มีชีวิตชีวาช่วยให้บทเรียนน่าสนใจมากขึ้น และผู้เรียนสนุกสนานในการเรียน

1.3 ครูควรคำนึงถึงความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดภาษาเพื่อการสื่อสาร ร่วมกับสื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือ ในด้านความพร้อมของอุปกรณ์ในชั้นเรียนที่เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนรู้ เช่น เครื่องฉายโปรเจคเตอร์, จอรับภาพ, ลำโพง และสัญญาณอินเทอร์เน็ต ความเร็วสูง เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการใช้สื่อประสมร่วมกับการสอนแบบอื่นๆ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน และการทำงานในอนาคต

2.2 การพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนด้วยสื่อประสมในการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือควรคำนึงถึง ความเหมาะสมของกิจกรรม เนื้อหา ความยากง่าย ความสามารถ ความชอบ และความสนใจของนักเรียน เนื่องจากเป็นกลุ่มนักเรียนความสามารถ และการสร้างสื่อ ประสม ต้องใช้เวลามาก ครูควรมีการจัดทำหรือจัดหาสื่อประสมให้ครบถ้วนก่อนการเปิดภาคเรียน

บรรณานุกรม

- กิดานันท์ มลิทอง. (2556). สื่อการสอนและฝึกอบรมจากสื่อพื้นฐานถึงสื่อดิจิทัล. วิทยานพนธ์ ศศ.ม. (ศึกษาศาสตร์-หลักสูตรและการสอน). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จริยา เหนียมเฉลย. (2558). เทคโนโลยีการศึกษา. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมกรุงเทพฯ
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2533). แนวคิดเทคโนโลยีการศึกษา. ใน เอกสารการสอนชุดวิชาเทคโนโลยีและ สื่อสาร การศึกษา (หน่วยที่ 8). นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2558). ระบบสื่อการสอน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2556). การออกแบบพัฒนาโปรแกรมบทเรียนและบทเรียนบนเว็บ (พิมพ์ครั้งที่ 14). มหาสารคาม: คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ปรัชญนันท์ นิลสุข. (2553). การวางแผนนโยบายการจัดการความรู้ของศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชน กระทรวง เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยเทคโนโลยีทาง อาชีวศึกษา สำนัวิจัย วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ.
- เผชญิ กิจระการ. (2554). การวิจัยและทฤษฎีเทคโนโลยีการศึกษา. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัย มหาสารคาม.
- พิทักษ์ ศีลรัตน์. (2555). ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนาระบบ SAP โมดูล FI มาใช้ในงาน บัญชีใน มุมมองของผู้ปฏิบัติงานในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ (Unpublished Independent Study). มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์, กรุงเทพฯ.
- ลักขณา สรวิวัฒน์. (2559). ทฤษฎีและเทคนิคการให้การศึกษา. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- วัชรรา เล่าเรียนดี. (2554). รูปแบบและกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการคิด (พิมพ์ครั้งที่ 7). นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วันดี ณ ลำปาง, เก็ดถวา บุญปราก, และจุฑารัตน์ ศรัทธน์. (2563). สภาพและปัญหาการจัดการ เรียนรู้ ภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนในเครือข่ายสถานศึกษา ก าแพงเพชร อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา. ใน การประชุมหาตใหญ่วิชาการระดับชาติและ นานาชาติครั้งที่ 11 (น. 661-672). สืบค้นจาก [https://www.hu.ac.th/conference/proceedings2020/doc/G3/G3-41-185Ed-OP_วันดี%20%20ณ%20ลาปาง%20\(P661-672\).pdf](https://www.hu.ac.th/conference/proceedings2020/doc/G3/G3-41-185Ed-OP_วันดี%20%20ณ%20ลาปาง%20(P661-672).pdf)
- วันเพ็ญ จันเจริญ. (2552). การเรียนการสอนปัจจุบัน. สกลนคร: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ สกลนคร.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2561). สื่อสาคหลักของการศึกษา. สืบค้นจาก www.curriculumandlearning.com/upload/สื่อสาคหลักทางการศึกษา_1415863493.pdf

- วารินทร์ รัตมีพรหม. (2531). สื่อการสอนเทคโนโลยีทางการศึกษาและการสอนร่วมสมัย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2553). การออกแบบการจัดการเรียนรู้ ตามแนวคิดแบบ Backward Design (พิมพ์ครั้งที่ 4). มหาสารคาม: กากะเยียสำนักพิมพ์.
- สุกรี รอดโพธิ์ทอง. (2552). Adobe Illustrator CS6. สืบค้นจาก <https://sites.google.com/site/khunkruoil/kheruxng-mux-adobe-illustrator-cs6>
- ไสว พักขาว. (2555). การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- อัจฉรา เจตบุตร. (2554). การพัฒนาบทเรียนสื่อประสม เรื่อง การเขียนสะกดคำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- Akhondi, A. (2011). The effective multimedia instruction in remedy spelling disability students specific learning in Iran at year 2009. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 15(2011), 1951–1954.
- Azizinezhad, M. (2013). Application of cooperative learning in EFL classes to enhance the students' language learning. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 93(2013), 138 – 141.
- Gulec, S., & Durmus, N. (2015). A Study Aiming To Develop Listening Skills Of Elementary Second Grade Students. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 191, 103 – 109.
- Slavin, R. E. (1995). *Cooperative Learning: Theory, Research, and Practice* (2nd ed.). Boston: Allyn and Bacon.
- Thurston, A. (2019). Using cooperative learning to close the reading attainment gap for students with low literacy levels for Grade 8/Year 9 students. *International Journal of Educational Research*, 94(2019), 1–10.
- Vaughan, T. (2004). *Multimedia Making it Work* (6th ed.). McGraw-Hill: Companies, Inc.

ภาคผนวก

ผลการวิเคราะห์ค่า t-test

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติทดสอบที และระดับนัยสำคัญทางสถิติของการเปรียบเทียบแสดงคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน โดยใช้ แบบฝึกทักษะการฟังภาษาอังกฤษโดยใช้สื่อประสมและการเรียนรู้แบบร่วมมือของนักเรียน ปวช.1

การทดสอบ	N	Scores	Total scores	Mean	S.D.	D	S.D.D	t	Sig.(1-tailed)
Pre-test	30	40	854	28.47	2.01	7.17	2.60	15.09 *	0.0000
Post-test	30	40	1069	35.63	1.54				

จากตารางที่ 11 พบว่า การทดสอบก่อนและหลังเรียนของนักเรียนระดับชั้น ปวช.1 สาขาการตลาด มีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 28.47 คะแนน และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 35.63 ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนและหลังเรียน พบว่า คะแนนหลังเรียนของนักเรียน ปวช.1 สาขาการตลาดสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

ตารางแสดงผล ค่า t-test ของ Paired Samples

Paired Samples Statistics

	Mean	N	Std. Deviation
Pair 1 Pre-test	28.47	30	2.01
Posttest	35.63	30	1.54

Paired Samples Test

	Paired Differences			t	df	Sig. (2-tailed)	Sig. (1-tailed)
	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean				
Pair 1 Posttest - Pretest	7.17	2.60	0.47	15.09	29	0.0000	0.0000

Name : Surname:..... Class: No:

แบบฝึกทักษะการฟังและการพูด

เรื่อง Daily Routines

Source: <https://learnenglishteens.britishcouncil.org/skills/listening>

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (Warm up)

1.1 Direction: Look at these pictures then write the correct words in the boxes below the picture.

canyoning, zip-wiring, dirt boarding, snowboarding, white water, rafting

		
		

1.2 นักเรียนฝึกออกเสียงคำศัพท์ ดังนี้ canyoning, zip-wiring, dirt boarding, snowboarding, white water, rafting

กิจกรรมก่อนการฟัง (Pre-Listening Activities) Picture matching

		
canyoning	dirtboarding	zip-wiring
		
white water rafting	snowboarding	

Task1 :Check your understanding: multiple selection Do this exercise while you listen. Which six activities do the speakers say they are going to do? Tick (✓) all the correct answers.

กิจกรรมระหว่างการฟัง (While-Listening Activities)

- snowboarding
- dirtboarding
- canyoning
- bungee jumping
- go up the Eiffel Tower
- visit Notre Dame cathedral
- visit the old parts of the city
- go round the Louvre
- go to the Musee D'Orsay
- visit Montmartre and look at the views

Transcript

Girl: So, have you got any plans for the weekend?

Boy: Yeah, me and my mates are going to this activity center in the mountains.

Girl: Oh, yeah?

Boy: You can do all kinds of things. It's new center; it sounds great. We're going to go dirt boarding ...

Girl: What's that?

Boy: It's like skateboarding or snowboarding. You have a board, or deck, to stand on and wheels. They're pretty strong because you go down rough mountain tracks on them. Steep, rough mountain tracks.

Girl: Sounds a bit risky. Have you done it before?

Boy: No, but I've done similar things. Anyway, we're also going to go canyoning. Before you ask, that's

when you jump and swim down a river canyon. You have to to to tove to use ropes and special equipment. And maybe we'll go white water rafting too.

Girl: Phew. It sounds far too difficult to me.

Boy: They have lots of things that you could do too. Like zip-wining, you know when you go along a wire through the trees or down a mountain.

Girl: Go down a mountain on a wire!

Boy: It's really easy, and exciting too. You just have to hold on and enjoy the ride. Or there's bungee jumping.

Girl: Jump off a bridge on a long elastic band! Me? You've got to be joking! Anyway, I'm going away this weekend too, thank you for asking.

Boy: I was going to ask. So where are you going?

Girl: Paris! I'm so excited!

Boy: Paris, wow!

Girl: Yeah, it'll be Briant! We're going to do all the sights, like go up the Eiffel Tower and take a boat along the River Seine and see the old parts of the city. It looks so beautiful in the photos. And then there are all the art galleries. You know how much like art. I can't wait to go round the Louvre and see all those famous paintings.

Boy: I think the famous Impressionist paintings are somewhere else.

Girl: Yeah, I know, they're in the Musee d'Orsay. We're going there too. And then I want to the Rodin

Museum and see that famous statue, you know, The Thinker. And of course, if we're in Paris, we'll have to go shopping. Or look at the shops, at least. And then there's the restaurants. Just think, French food!

Boy: You've got a lot planned for one weekend.

Girl: Oh, we're going for four days, actually.

Boy: Oh, four days, very nice. And who are you going with?

Girl: Oh, just a friend.

Task II: Do this exercise while you listen. Circle the best option to complete these sentences.

1. A dirtboard is a board with wheels that you stand on / a board with no wheels that you stand on / a board that you sit on
2. To go canyoning you need ropes and a helmet / a guide and special equipment / ropes and special equipment
3. Zip-wiring is scary and difficult / easy and exciting / scary but exciting .
4. Paris looks so beautiful at night / on television / in the photos .
5. The impressionist paintings are in the Louvre / the Musee D'Orsay / the Rodin Museum .
6. The famous Rodin statue is called The Worker / The Thinker / The Philosopher .
7. The girl is going to Paris for the weekend / four days / five days .
8. She's going with her friend / her boyfriend / her family .

กิจกรรมหลังการฟัง (Post-Listening Activities)

Whose weekend would you prefer? The boy's or the girl's? Why?

I'd prefer the 's weekend because

What do you like doing at the weekend? What are your plans for next weekend?

What are your plans for next weekend?

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางสาวปิยมาศ คำยวง
วัน/เดือน/ปีเกิด	28 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2522
ที่อยู่ปัจจุบัน	169 หมู่ 2 ตำบลน้ำขำ อำเภอเมือง จังหวัดแพร่ 54000
ประวัติการศึกษา	
2540	มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนนารีรัตน์จังหวัดแพร่ สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี วิชาเอกภาษาอังกฤษ
2546	คบ. วิชาเอกภาษาอังกฤษ วิชาโทภาษาฝรั่งเศส จากสถาบันราชภัฏลำปาง
2557	ศศ.ม. วิชาเอกการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ จากมหาวิทยาลัยศิลปากร
ตำแหน่งงานปัจจุบัน	ครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ ประจำสาขาภาษาต่างประเทศ (สอนวิชาภาษาอังกฤษ)
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่ จังหวัดแพร่